

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ
ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Ετήσια Εσωτερική Έκθεση
Τμήματος Επιστημών της Προσχολικής
Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού
Πανεπιστημίου Αιγαίου
(Ακαδημαϊκό έτος 2009-10)

Δεκέμβριος 2010

Περιεχόμενα

1. Η Διαδικασία της Εσωτερικής Αξιολόγησης.....	4
1.1. Περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης	4
1.2 Θετικά στοιχεία και δυσκολίες της διαδικασίας αξιολόγησης.....	6
1.3 Προτάσεις για τη βελτίωση της διαδικασίας αξιολόγησης	7
2. Παρουσίαση του Τμήματος.....	8
2.1 Γεωγραφική θέση του Τμήματος	8
2.2. Ιστορικό εξέλιξης του Τμήματος	9
2.3 Σκοπός και στόχοι του Τμήματος.	10
2.4 Διοίκηση του Τμήματος	15
3. Προγράμματα σπουδών.....	21
3.1 Πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών.....	21
3.2. Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ), Διδασκαλείο και διδακτορικές σπουδές.....	32
4. Διδακτικό έργο.....	44
4.1 Περιγραφή	44
4.2. Η αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού	44
4.3. Η ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας.....	44
4.4. Η οργάνωση και την εφαρμογή του διδακτικού έργου.....	45
4.5. Τα εκπαιδευτικά βοηθήματα	45
4.6. Τα διαθέσιμα μέσα και υποδομές.....	46
4.7. Ο βαθμός αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.....	46
4.8. Η αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και η μεταξύ τους συνεργασία	47
4.9. Ο βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα.....	48
4.10. Οι συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και με το κοινωνικό σύνολο	48
4.11 Κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών	49
5. Ερευνητικό έργο.....	50
5.1. Η προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος.....	50
5.2. Τα ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα....	50
5.3 Οι διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές.....	52
5.4 Οι επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία	52
5.5 Ο βαθμός αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους	54
5.6 Οι ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος	54
5.7. Οι διακρίσεις και τα βραβεία ερευνητικού έργου που έχουν απονεμηθεί σε μέλη του Τμήματος	54
5.8. Ο βαθμός συμμετοχής των φοιτητών/σπουδαστών στην έρευνα.....	55
6. Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς....	55
6.1. Οι συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς	55
6.2 Η δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς.....	56
6.3. Οι δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς	57

6.4. Ο βαθμός σύνδεσης της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία.....	57
6.5. Η συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη	57
7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης.....	59
7.1. Η στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος	59
8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές.....	63
8.1. Η αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών....	63
8.2. Οι υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας	64
8.3. Οι υποδομές πάσης φύσεως που χρησιμοποιεί το Τμήμα	64
8.4. Ο βαθμός αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου) ..	64
8.5. Ο βαθμός διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού	64
8.6. Ο βαθμός διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων.....	65
9. Συμπεράσματα.....	66
9.1 Τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.....	66
9.2.Ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία	68
10. Σχέδια βελτίωσης	70
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	72

1. Η Διαδικασία της Εσωτερικής Αξιολόγησης

Η παρούσα έκθεση αξιολόγησης του Τμήματος Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.), της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών Πανεπιστημίου Αιγαίου, αναφέρεται στο έτος 2009-10, και συνιστά το αποτέλεσμα της εφαρμογής της αξιολόγησης του Τμήματος, που βασίζεται στις διαδικασίες και τα εργαλεία της Αρχής Διασφάλισης Ποιότητας των Ελληνικών Πανεπιστημίων (Α.ΔΙ.Π.). Κατά το έτος 2008-09 έγινε η πρώτη εσωτερική αξιολόγηση ενώ, το έτος 2009-10, επαναλήφθηκε η ίδια διαδικασία με συγκέντρωση στοιχείων δειγματοληπτικά. Την εφαρμογή της αξιολόγησης συντόνισε η Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ) του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., ενώ το έργο της εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος.

1.1. Περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης

1.1.1 Σύνθεση της ΟΜ.Ε.Α.

Η Επιτροπή συστάθηκε από τη Γενική Συνέλευση Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. και αποτελείται από τα ακόλουθα μέλη: Καθ. Α. Κοντάκος,, καθ. Φ. Καλαβάσης, καθ. Μ. Καϊλα, καθ. Χρυσή Βιτσιλάκη, καθ. Ι. Παπαδόπουλος, καθ. Ν. Πολεμικός.

1.1.2 Με ποιους και πώς συνεργάστηκε η ΟΜ.Ε.Α .

Η ΟΜ.Ε.Α συνεργάστηκε με:

- Την *Ομάδα Παραγωγής Εργαλείων Συλλογής Δεδομένων* που αποτελείτο από τα ακόλουθα μέλη: Γ. Χατζηγεωργίου, Καθηγητή, Α. Δημητρακοπούλου, Καθηγήτρια, Π. Φώκιαλη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Χ. Σκουμπουρδή, Επίκουρη Καθηγήτρια, Γ. Φεσάκη Λέκτορα, Π. Σταμάτη, Διδάσκοντα ΠΔ.407/80. Η ομάδα έθεσε στη διάθεση της ΟΜ.Ε.Α τα εργαλεία συλλογής δεδομένων του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Αυτά διαμορφώθηκαν ως εξής: (α) στηρίχθηκαν στα εργαλεία της ΑΔΙΠ (β) εμπλουτίστηκαν ώστε να ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητες του Τμήματος και (γ) οριστικοποιήθηκαν αφού δοκιμάστηκαν κατά την αξιολόγηση του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ για την περίοδο 2008-09 Τα εργαλεία αυτά χρησιμοποιήθηκαν στην παρούσα αξιολόγηση (βλ. Παράρτημα 1).

- Την Γραμματεία του Τμήματος, η οποία έθεσε στη διάθεση της ΟΜ.Ε.Α τα στοιχεία που ήταν απαραίτητα για τη συμπλήρωση των πινάκων.

- Μέλη ΔΕΠ και διδάσκοντες 407/80 του Τμήματος για ανταλλαγή απόψεων.

Η διαδικασία συνεργασίας ακολούθησε τα εξής στάδια:

(1) *Προετοιμασία συνεργασίας*. Η ΟΜ.Ε.Α. της ακαδημαϊκής μονάδας Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου, με την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος:

- Μελέτησε και κατηγοριοποίησε τους στόχους του Τμήματος θεματικά και ανά πληθυσμιακή ομάδα.
- Μελέτησε τους Οδηγούς Σπουδών του Τμήματος, σε σχέση με τους Οδηγούς Σπουδών συναφών Πανεπιστημιακών Τμημάτων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.
- Πήρε υπόψη της συνολικά τις δράσεις του Τμήματος, του Διδασκαλείου και των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών.

(2) *Εφαρμογή των εργαλείων και συλλογή δεδομένων:* Τα εργαλεία, όπως ήδη αναφέρθηκε, είναι αυτά που χρησιμοποιήθηκαν για την προηγούμενη έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης 2008-09. Εφόσον ήδη υπάρχει έκθεση αξιολόγησης για το ακαδημαϊκό έτος 2008-9, για το ακαδημαϊκό έτος 2009-10 συλλέχθηκαν δεδομένα, για τους φοιτητές/ριες στο 25% του συνόλου των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών/ριών και για τα μέλη ΔΕΠ στο 45%. Οι λόγοι για τους οποίους επιλέχθηκε η δειγματοληψία ήταν: (α) η δυσκολία και το κόστος διανομής και συλλογής ερωτηματολογίων (β) οι χρονικοί περιορισμοί που δυσκολεύουν την καταχώρηση και στη συνέχεια την επεξεργασία και την ανάλυση των δεδομένων και (γ) η πληθώρα των δεδομένων που η απογραφική συγκέντρωση δεδομένων συνεπάγεται σε συνδυασμό με την έλλειψη προσωπικού αποκλειστικά επιφορτισμένου με το έργο της αξιολόγησης .

(3) *Επεξεργασία- Ανάλυση δεδομένων:* Αναλύθηκαν τα βασικά δεδομένα ως εξής: Τα δεδομένα των ομάδων της πανεπιστημιακής κοινότητας που αφορούν τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές/ριες, τα μέλη ΔΕΠ, ΕΤΕΠ και ΕΕΔΙΠ, και τους διοικητικούς υπαλλήλους αναλύθηκαν με το στατιστικό πακέτο SPSS 14. Έγινε επεξεργασία των απαντήσεων στις ερωτήσεις εκείνες που είχαν κατά προτεραιότητα ενδιαφέρον για τη σύνταξη της παρούσας έκθεσης.

(4) *Σύνταξη Ετήσιας Εσωτερικής Έκθεσης:* Η Έκθεση συντάχθηκε από την ΟΜ.Ε.Α.

(5) *Έγκριση Ετήσιας Εσωτερικής Έκθεσης από Γενική Συνέλευση Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.* Η Έκθεση υποβλήθηκε προς έγκριση κατά τη Συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος (6-4-2011) και ταυτόχρονα συζητήθηκαν οι απαιτούμενες ενέργειες για τον προγραμματισμό της αξιολόγησης του 2010-11.

1.1.3. Πηγές από τις οποίες αντλήθηκαν πληροφορίες

Α.ΔΙ.Π.: Απογραφικά Δελτία και Ερωτηματολόγιο Μαθήματος/Διδάσκοντος για τους Φοιτητές. Έκδοση 1.0, Αθήνα, Ιούλιος 2007.

Α.ΔΙ.Π.: Ανάλυση Κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων. Έκδοση 2.0, Αθήνα, Ιούλιος 2007.

Α.ΔΙ.Π.: Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης (Πρότυπο σχήμα). Έκδοση 1.0, Αθήνα, Νοέμβριος 2007.

Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Οδηγοί Σπουδών, Ακαδημαϊκό έτος 2009-2010.

Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πρόγραμμα Μαθημάτων Ακαδημαϊκού έτους 2009-10.

1.1.4. Πώς και σε ποια έκταση συζητήθηκε η Έκθεση Αξιολόγησης στο Τμήμα

Η Έκθεση Αξιολόγησης συζητήθηκε σε επίπεδο Τομέων και Τομεαρχών και εκτενώς κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης .

1.2 Θετικά στοιχεία και δυσκολίες της διαδικασίας αξιολόγησης

Η διαδικασία της αυτοαξιολόγησης του 2009-10 αποτύπωσε καλύτερα την ταυτότητα του Τμήματος, καθώς ανέδειξε τα θετικά στοιχεία αλλά και κάποιες αδυναμίες της λειτουργίας του. Επίσης βοήθησε στο να προσδιοριστούν με σαφήνεια οι στόχοι του Τμήματος, ο βαθμός υλοποίησής τους καθώς και το υφιστάμενο και το επιθυμητό επίπεδο ποιότητας του παρεχόμενου διδακτικού, ερευνητικού και διοικητικού έργου. Επίσης η Έκθεση βοήθησε στη συγκέντρωση πολλών στατιστικών στοιχείων για το Τμήμα και στην τυποποίηση και κωδικοποίησή τους. Τα στοιχεία αυτά μπορούν να αξιοποιηθούν σε μελλοντική αξιολόγηση ή/και για άλλους σκοπούς.

Όσον αφορά στις δυσκολίες, αυτές εντοπίζονται κυρίως στην τεχνοκρατική/ διαδικαστική διάσταση της αξιολόγησης και συγκεκριμένα στον τεράστιο αριθμό στοιχείων που απαιτούνται (ακόμα και όταν έχει επιλεγεί η δειγματοληπτική μέθοδος), στην ανάγκη προσέγγισης όλων των εμπλεκόμενων ομάδων στην πανεπιστημιακή κοινότητα, στην εξασφάλιση της συναίνεσής τους και στην αξιοπιστία των απαντήσεων. Ενδεικτικά:

- Η προσέγγιση των φοιτητών/ριών, προκειμένου να είναι μαζική, έγινε κατά την εξεταστική περίοδο στις περισσότερες περιπτώσεις μετά την παράδοση των γραπτών εξετάσεων ή αμέσως μετά από ένα τρίωρο μάθημα. Διαπιστώθηκε ότι οι φοιτητές/ριες απαντούν κατά κανόνα μηχανικά, απλώς και μόνο για να ανταποκριθούν σ' αυτή την «υποχρέωση».
- Στην περίπτωση των διοικητικών υπαλλήλων καθώς και των υπαλλήλων ΕΤΕΠ και ΕΕΔΠ, λόγω του πολύ μικρού αριθμού τους, ουσιαστικά καταστρατηγείται η ανωνυμία του ερωτηματολογίου –γεγονός που φέρνει σε αμηχανία τους/τις ερωτώμενους/ες.
- Η όποια προσπάθεια για αντικατάσταση ερωτηματολογίων με συνεντεύξεις δεν ήταν επιτυχής, λόγω έλλειψης χρόνου και έλλειψης σχετικής «κουλτούρας».
- Το κόστος της έντυπης παραγωγής των ερωτηματολογίων είναι μεγάλο.
- Οι ανοικτές ερωτήσεις στα εργαλεία κατά κανόνα δεν απαντήθηκαν ή απαντήθηκαν πολύ συνοπτικά. Αυτό δημιουργεί δυσκολία στην άντληση περαιτέρω στοιχείων.

1.3 Προτάσεις για τη βελτίωση της διαδικασίας αξιολόγησης

Για να λειτουργήσει ορθολογικά το σύστημα της εσωτερικής αξιολόγησης, προτείνονται τα εξής:

- Η συγκρότηση μιας μόνιμης επιτροπής αξιολόγησης στην οποία θα υπάρχει εκπροσώπηση (α) των τομέων και (β) όλων των εμπλεκόμενων ομάδων (μελών ΔΕΠ, διδασκόντων ΠΔ 407/80, ΕΤΕΠ, ΕΕΔΙΠ, προπτυχιακών φοιτητών/τριών, μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και διοικητικών υπαλλήλων. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η γραμματειακή και τεχνική υποστήριξη της επιτροπής σε μόνιμη βάση από έμπειρο προσωπικό.
- Η αντικατάσταση της μεθοδολογίας συγκέντρωσης των ερωτηματολογίων κυρίως με χρήση του διαδικτύου, ώστε να ελαχιστοποιείται το κόστος και ο χρόνος συγκέντρωσης των στοιχείων.
- Η χρησιμοποίηση ενός κατάλληλα σχεδιασμένου στατιστικού πακέτου, το οποίο ταυτόχρονα με τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου, να προβαίνει στη δημιουργία βάσης δεδομένων για τη στατιστική επεξεργασία των στοιχείων.
- Η επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων θα μπορούσε να συνδυαστεί με μάθημα έρευνας των φοιτητών/ριών σε προπτυχιακό ή και σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Με τον τρόπο αυτό, θα μπορούσε να υποβοηθηθεί η ομάδα εσωτερικής αξιολόγησης ενώ ταυτόχρονα οι φοιτητές/ριες που συμμετέχουν στο προτεινόμενο μάθημα της έρευνας, αφενός θα έχουν το όφελος του μαθήματος αφετέρου θα ευαισθητοποιούνται σε ζητήματα σχετικά με την αξιολόγηση των πανεπιστημιακών τμημάτων και της εκπαίδευσης γενικότερα.

2. Παρουσίαση του Τμήματος

2.1 Γεωγραφική θέση του Τμήματος

Το Τμήμα των Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.) (www.rhodes.aegean.gr/tepaes), ιδρύθηκε το 1987, με τον τίτλο «Τμήμα Νηπιαγωγών» και λειτουργεί με την παρούσα επωνυμία και το αντίστοιχο ανανεωμένο Πρόγραμμα Σπουδών από το 2002 (βλ. Παράρτημα 5). Αποτελεί Τμήμα της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αιγαίου, ενός πανεπιστημίου-δικτύου που λειτουργεί σε έξι νησιά του Αιγαίου –Λέσβο, Χίο, Σάμο, Ρόδο, Σύρο και Λήμνο. Η Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών φιλοξενείται στο Δήμο Ρόδου και περιλαμβάνει το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΠΤΔΕ), το Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.) και το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών (ΤΜΣ). Περιλαμβάνει επίσης τις διοικητικές υπηρεσίες της Σχολής και των Τμημάτων, τη Βιβλιοθήκη (παράρτημα της κεντρικής βιβλιοθήκης) και δυο διδασκαλεία (Αλέξανδρος Δελμούζος υπό την αιγίδα του ΠΤΔΕ και το Διδασκαλείο Κωνσταντίνος Καραθεοδωρή, υπό την αιγίδα του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.).

Η πόλη της Ρόδου (στο νησί της Ρόδου, με έκταση 1398 τετραγωνικά χιλιόμετρα που αποτελεί το μεγαλύτερο νησί της Δωδεκανήσου, στο οποίο ζουν πάνω από 100.000 κάτοικοι) είναι από τις πλουσιότερες πόλεις της Ελλάδας σε φυσικό και δομημένο περιβάλλον, ιστορία, πολιτισμό και δραστηριότητες. Βρίσκεται στο βόρειο άκρο του νησιού της Ρόδου και αποτελεί την πρωτεύουσα του Νομού Δωδεκανήσου. Το μεσαιωνικό τμήμα της πόλης, με το εντυπωσιακό οχυρωματικό τείχος, διατηρεί αναλλοίωτο το μεσαιωνικό του χαρακτήρα και έχει αναγνωρισθεί ως Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Σήμερα, αποτελεί ένα ζωντανό κομμάτι της σύγχρονης πόλης, όπου αναπτύσσονται εμπορικές, τουριστικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες, ενώ περιλαμβάνει και κατοικήσιμες περιοχές. Στο σύγχρονο τμήμα της πόλης κυριαρχεί η κοσμοπολίτικη ατμόσφαιρα ενός σύγχρονου τουριστικού θέρετρου, με επιβλητικά δημόσια κτίρια, μεγάλους και άνετους δρόμους με δενδροστοιχίες, πάρκα, παραλίες και ένα πλούσιο και πολυσύχναστο εμπορικό κέντρο. Γεγονός που ενισχύει την ελκυστικότητα του Τμήματος σε νέους ανθρώπους τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο σπουδών.

Η Σχολή στεγάζεται σε δύο μεγάλα διώροφα κτήρια (πρώην Σχολή Χωροφυλακής και πρώην Καζέρμα Ρεγγίνα) στην οδό Δημοκρατίας τα οποία ανήκουν στο δημόσιο και έχουν παραχωρηθεί στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου και σε ένα ενοικιασμένο κτήριο στην οδό Αλεξάνδρου Διάκου, ενώ και ένα νέο κτίριο στην οδό 25^{ης} Μαρτίου ενοικιάζεται στην παρούσα φάση για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών της Σχολής. Τα δυο κτήρια του δημοσίου αποτελούν χαρακτηριστικά δείγματα της Ιταλικής αρχιτεκτονικής του Μεσοπολέμου και φιλοξενούν αίθουσες διδασκαλίας, εργαστήρια, βιβλιοθήκες και γραφεία διδασκόντων/ουσών. Στην παρούσα φάση το ένα από τα δυο παραδοσιακά κτήρια έχει

αδειάσει –λόγω ακαταλληλότητας μετά τον τελευταίο σεισμό στο νησί- με στόχο να αναπαλαιωθεί και να ανακαινισθεί. Το ενοικιασμένο κτήριο της οδού Αλεξάνδρου Διάκου καλύπτει κυρίως γραφεία διδασκόντων/ουσών Το κτήριο της οδού 25^{ης} Μαρτίου νοικιάστηκε για κάλυψη των αναγκών που δημιουργήθηκαν από την εγκατάλειψη του παραδοσιακού κτηρίου (πρώην Σχολή Χωροφυλακής). Το κτήριο που νοικιάστηκε παλαιότερα λειτουργούσε ως ξενοδοχείο και σήμερα στεγάζει γραφεία διδασκόντων, εργαστήρια και αίθουσες διδασκαλίας.

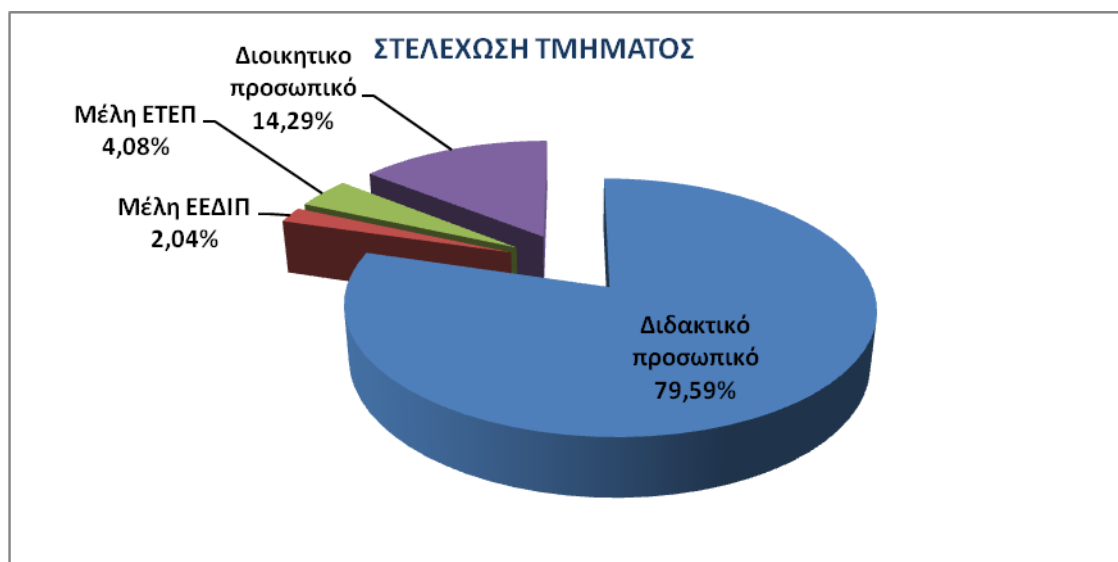
2.2. Ιστορικό εξέλιξης του Τμήματος

2.2.1 . Στελέχωση του τμήματος

Το Τμήμα αποτελείται από:

- Διδακτικό Προσωπικό: Είκοσι ένα (21) Μέλη Δ.Ε.Π. (10 Καθηγητές, 3 Αναπληρωτές Καθηγητές, 6 Επίκουροι Καθηγητές, 2 Λέκτορες), και Δεκαοχτώ (18) Διδάσκοντες με σύμβαση ΠΔ.407/80. ⇒ Σύνολο: 39 Διδάσκοντες
- Μέλη ΕΕΔΙΠ: 1 μέλος
- Μέλη ΕΤΕΠ: 2 μέλη
- Διοικητικό Προσωπικό: 1 Μόνιμος υπάλληλος, 2 μέλη Ι.Δ.Α.Χ, 3 μέλη ΙΔΟΧ (γραμματείες Π.Μ.Σ.) και 1 μέλος με σύμβαση εργασίας (1 σε Γραμματεία Π.Μ.Σ.). ⇒Σύνολο: 7 μέλη

Διάγραμμα 2.1 : Στελέχωση τμήματος

2.2.2. Αριθμός και κατανομή των φοιτητών ανά επίπεδο σπουδών

Προπτυχιακοί φοιτητές/ριες : 700

Μεταπτυχιακοί φοιτητές/ριες : 149

Υπ. Διδάκτορες: 64 Υποψήφιοι Διδάκτορες

Για πληρέστερη ανάλυση των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών/ριών βλ. Παράρτημα 3.

2.2.3 Απόφοιτοι Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.:

Προπτυχιακοί Σύνολο αποφοίτων Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.: 1572 φοιτητές/τριες (από ακαδημαϊκά έτη: 1987-1988 έως 2009-2010). Αποφοιτούν ετησίως κατά Μέσο Όρο: περίπου 95 φοιτητές.		1572
Απόφοιτοι Π.Μ.Σ.:		586
<ul style="list-style-type: none">Π.Μ.Σ. «Παιδικό Βιβλίο και Παιδαγωγικό Υλικό» (1998/99 - σήμερα),	97	
<ul style="list-style-type: none">Π.Μ.Σ. «Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων»,. ». (2005/06-2009/10)	192	
<ul style="list-style-type: none">Π.Μ.Σ. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση,	155	
<ul style="list-style-type: none">Π.Μ.Σ. «Φύλο και Νέα Εκπαιδευτικά και Εργασιακά Περιβάλλοντα στην Κοινωνία της Πληροφορίας». (2005/06-2009/10)	142	
Διδάκτορες (2002- Οκτ 2010)		64
Απόφοιτοι Διδασκαλείου		97
<ul style="list-style-type: none">Γενικής αγωγής	64	
<ul style="list-style-type: none">Ειδικής αγωγής	33	
Απόφοιτοι προγραμμάτων ακαδημαϊκής αναβάθμισης		315
⇒ Σύνολο αποφοίτων		2634

2.3 Σκοπός και στόχοι του Τμήματος.

2.3.1. Στόχοι και οι σκοποί του Τμήματος σύμφωνα με τον Οδηγό Σπουδών

Το Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.) από την ίδρυσή του στα 1987, επιδιώκει την επιστημονική, τεχνολογική και επαγγελματική κατάρτιση των φοιτητών/ριών σε υψηλό επίπεδο, ώστε να γίνουν ικανοί να σχεδιάζουν, να υλοποιούν και να αξιολογούν εκπαιδευτικές δράσεις, υπηρεσίες και προϊόντα

για την προσχολική ηλικία και για άλλους ειδικούς πληθυσμούς, εμπλουτίζοντας την εκπαίδευση με συστηματική γνώση, εμπειρίες, κοινωνική ευαισθησία και προοπτική.

Οι σύγχρονες εξελικτικές τάσεις προϋποθέτουν σπουδές σε καινοτόμες θεματικές προσεγγίσεις, εξοκείωση με τη χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση, ευαισθητοποίηση απέναντι σε μαθητές/ριες που προέρχονται από διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια και σε ζητήματα που απασχολούν την παγκόσμια κοινότητα (π.χ. περιβάλλον, ισότητα των φύλων κλπ). Στα πλαίσια αυτά οι σπουδές στο Τμήμα οργανώνονται σε νέες γνωστικές περιοχές των Επιστημών της Αγωγής, σε νέες διδακτικές προσεγγίσεις και νέες τεχνολογίες, ώστε οι απόφοιτοι/ες να μπορέσουν να επιτελέσουν το επιστημονικό και διδακτικό τους έργο, ανταποκρινόμενοι/ες στις απαιτήσεις και τις προκλήσεις που θέτει η εποχή μας, η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο διεθνής ανταγωνισμός.

Τα παραπάνω συνάδουν με την πρόθεση του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ να μελετώνται οι τελευταίες εξελίξεις σε ό,τι αφορά στις θεωρίες και στις ερμηνείες που συγκροτούν την εικόνα του παιδιού της νηπιακής ηλικίας και του εκπαιδευτικού σχεδιασμού σε έναν κόσμο που αναθεωρεί συνεχώς τη θέση του απέναντι στην εκπαιδευτική πραγματικότητα.

2.3.2. Πώς αντιλαμβάνεται η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος τους στόχους και τους σκοπούς του Τμήματος;

Είναι γενικά αποδεκτό ότι η γνώση αυξάνεται με ραγδαίο ρυθμό, με συνέπεια η μετάδοσή της να αποτελεί ένα δύσκολο επιτεύξιμο στόχο της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. Ιδιαίτερα στα Παιδαγωγικά Τμήματα το πρόβλημα αυτό είναι εντονότερο λόγω της πολυπλοκότητας του γνωστικού αντικειμένου των επιστημών της αγωγής. Στα Τμήματα αυτά γίνεται πράγματι όλο και πιο φανερό ότι η πρόσβαση στη γνώση δεν είναι υπόθεση επιστημών απομονωμένων μεταξύ τους, αλλά αποτέλεσμα σύνθεσης και συνεργασίας διαφορετικών επιστημονικών κλάδων και προσεγγίσεων.

Επιπρόσθετα, η εκπαίδευση δεν είναι, ως προς τους στόχους, το περιεχόμενο και τη δομή της, θεσμός αναλλοίωτος στο πέρασμα του χρόνου. Υπόκειται σε αλλαγές. Οι φοιτητές/ριες των σημερινών Παιδαγωγικών Τμημάτων προετοιμάζονται για τον κλάδο της εκπαίδευσης σ' ένα κόσμο στον οποίο συντελούνται επαναστατικές αλλαγές που επηρεάζουν τόσο το χώρο της εκπαίδευσης όσο και το ευρύτερο κοινωνικό, πολιτικό, πολιτισμικό και οικονομικό περιβάλλον. Οι αλλαγές αυτές είναι εμφανείς τόσο στην αγορά εργασίας και τη δημόσια ζωή όσο και στην ιδιωτική και προσωπική ζωή του/της καθενός/καθεμιάς.

Οι πανεπιστημιακές σπουδές, παράλληλα με την ενσυνείδητη προετοιμασία για τη μελλοντική απασχόληση, μέσα από το περιεχόμενο σπουδών οφείλουν να συμβάλλουν έμμεσα και στη διαμόρφωση της προσωπικότητας των φοιτητών/ριών. Η μορφή σχέσεων διδασκόντων/ουσών-διδασκομένων, ο τρόπος πρόσβασης στη γνώση και η αξιολόγηση

γνώσεων και ικανοτήτων, δηλαδή, γενικότερα, η οργάνωση σπουδών μπορεί να ενισχύσει και να εμπεδώσει ή αντίθετα, να ανατρέψει γνώριμα και «αυτονόητα» πρότυπα που αποτέλεσαν, μέχρι την είσοδο στο Πανεπιστήμιο, τη βάση των στάσεων και συμπεριφορών των φοιτητών/ριών . Επιπλέον, η οργάνωση σπουδών μπορεί να υπηρετεί τους δεδηλωμένους στόχους του Πανεπιστημίου, με το να βρίσκεται σε αρμονική σχέση με το περιεχόμενο σπουδών, ή αντίθετα να τους υπονομεύει, με το να βρίσκεται σε αντίθεση με αυτό.

Η άποψη ενός Πανεπιστημιακού Τμήματος σχετικά με το περιεχόμενο και την οργάνωση των σπουδών αποτυπώνεται στο Πρόγραμμα Σπουδών του. Με αυτή την έννοια, το Πρόγραμμα Σπουδών αποτελεί πλαίσιο εργασίας-ζωής για τους/τις φοιτητές/τριες . Ταυτόχρονα απεικονίζει τις αντιλήψεις που επικρατούν στο Τμήμα σχετικά με το ρόλο της συγκεκριμένης επιστημονικής δραστηριότητας στα πλαίσια της κοινωνίας και αποκαλύπτει, με τις σχέσεις που προσπαθεί να εγκαθιδρύσει στο Πανεπιστήμιο ανάμεσα στους ανθρώπους και τη γνώση, την εικόνα του ανθρώπου και της κοινωνίας από την οποία διακατέχονται διδάσκοντες/ουσες και διδασκόμενο/ες στο Τμήμα αυτό.

Με βάση τα παραπάνω, οι πανεπιστημιακές σπουδές στο Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. έχουν στόχο να δημιουργήσουν επιστήμονες:

- Με ολοκληρωμένη προσωπικότητα, που διαθέτουν επιστημονικές γνώσεις και δεξιότητες αλλά και εκείνες τις στάσεις και αξίες που τους οδηγούν στην αναζήτηση και κριτική αξιολόγηση της πληροφορίας και τελικά στην παραγωγή νέας γνώσης.
- Ικανούς/ές να ανταπεξέλθουν στις προκλήσεις και τις ανάγκες της σύγχρονης αγοράς εργασίας και έτοιμους/ες για ενεργή και δημιουργική συμμετοχή στην κοινωνία.

Ειδικότερα, το περιεχόμενο σπουδών του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. αποτελεί συνάρτηση του οράματος και των στόχων του Τμήματος και των σπουδών που επιδιώκει να προσφέρει. Το περιεχόμενο σπουδών εξελίσσεται διαχρονικά, κατά κανόνα εμπλουτιζόμενο ώστε να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες επιστημονικές, ακαδημαϊκές και κοινωνικο-οικονομικές ανάγκες. Η καταλληλότητά του αξιολογείται σε ετήσια βάση μετά από συζήτηση στη Γενική Συνέλευση και απεικονίζεται στον Οδηγό Σπουδών (βλ. Παράρτημα 1Α).

Σύμφωνα με αυτό το Πρόγραμμα Σπουδών, οι φοιτητές/ριες του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. προετοιμάζονται για να εργαστούν στα νηπιαγωγεία της χώρας μας ή/και αναλάβουν θέσεις σε θέματα εκπαιδευτικού σχεδιασμού. Το περιεχόμενο των σπουδών τους ορίζεται από τις ανάγκες της μελλοντικής απασχόλησής τους. Στο πλαίσιο αυτό, η ελληνική κοινωνία απαιτεί και υποστηρίζει νέες μορφές εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών, ακριβώς επειδή διαισθάνεται ότι οι επερχόμενες, στο άμεσο μέλλον, αλλαγές προϋποθέτουν νέο είδος εκπαιδευτικών και στελεχών της εκπαίδευσης. Μπροστά σ' αυτές τις αλλαγές, το Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ είναι υποχρεωμένο να ανταποκριθεί και να συμβάλει στη διαμόρφωση ενός προφίλ αποφοίτου που να διαθέτει τις απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις και αξίες ώστε να μπορεί να επιτύχει προσωπικούς και κοινωνικούς στόχους και να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Γι' αυτό το Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ επιδιώκει:

- Να δώσει γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με το πεδίο των Επιστημών της Αγωγής, όπως αυτές εξελίσσονται στην σύγχρονη κοινωνία της Πληροφορίας και της Γνώσης, και πάντα σε συνδυασμό με τις οικονομικές, πολιτικές, πολιτιστικές, ιστορικές και οικολογικές σχέσεις που διαμορφώνουν σήμερα τις συνθήκες διαβίωσης.
- Να συμβάλλει στην ανάπτυξη των ικανοτήτων της κριτικής και δημιουργικής σκέψης.
- Να ευαισθητοποιήσει τους φοιτητές/ριες σε θέματα αλληλεγγύης, ισότητας, αειφορίας και κοινωνικής υπευθυνότητας.
- Να αναπτύξει την αυτοπεποίθησή τους και την ικανότητα να επικοινωνούν, να συνδιαλέγονται και να βρίσκουν λύσεις στα προβλήματα τους.
- Να αναπτύξει την ικανότητα των παιδιών να δρουν ως ενεργοί δημοκρατικοί πολίτες.

Τέτοιου είδους εκπαίδευση είναι ήδη σήμερα απαραίτητη για να μπορέσει η χώρα μας, ξεπερνώντας το χάσμα γνώσεων που τη χωρίζει από πολλές προηγμένες τεχνολογικά χώρες, να διεκδικήσει ανθρώπινες συνθήκες ζωής σε μια δίκαια και ισότιμα οργανωμένη κοινωνία και να ανταποκριθεί στην πρόκληση των νέων τεχνολογιών αξιοποιώντας τις τεράστιες δυνατότητες που αυτές προσφέρουν σε πολλαπλά επίπεδα.

Με τα δεδομένα αυτά, παράλληλα προς τον παραδοσιακό στόχο της εξάσκησης βασικών ικανοτήτων, ιδιαίτερη βαρύτητα στο Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. δίνεται:

- α) Στη γλωσσική αγωγή, αφού αυτή καλλιεργεί την ικανότητα για επικοινωνία και ουσιαστική εξάσκηση των δημοκρατικών δικαιωμάτων.
- β) Στην περιβαλλοντική και φιλειρηνική αγωγή, αφού χωρίς αυτή η ανθρωπότητα τείνει να καταστρέψει τις προϋποθέσεις για τη βιολογική της ύπαρξη.
- γ) Στην αγωγή για συνειδητές σχέσεις με τις νέες τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας, αφού χωρίς αυτή η κοινωνία μας κινδυνεύει να εξελιχθεί σε υπόδουλο των νέων τεχνολογιών και να επιτρέψει την εμφάνιση ενός νέου είδους αναλφαβητισμού για ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού.
- δ) Στη μουσική και αισθητική αγωγή, αφού αυτονομία και ατομική ελευθερία είναι απόρροια της ικανότητας του ανθρώπου να διαμορφώνει τον περιβάλλοντα κόσμο με ιδιαίτερο – προσωπικό– τρόπο, ικανότητα που καλλιεργείται κατεξοχήν στα πλαίσια μουσικής και αισθητικής δραστηριότητας.
- ε) Στη μη-σεξιστική αγωγή, αφού εξανθρωπισμένη κοινωνία δεν νοείται όταν υπάρχουν διακρίσεις σε βάρος κάποιων κοινωνικών ομάδων και όσο διατηρούνται παραδοσιακά στερεότυπα και διακρίσεις των οποίων η υπέρβαση δεν αποτελεί μόνο νομικό ζήτημα, αλλά προϋποθέτει τη ριζική αλλαγή αντιλήψεων και στάσεων και, συνεπώς, την ολόπλευρη αντιμετώπιση του ζητήματος στο πλαίσιο της εκπαίδευσης.

Συνοπτικά και με βάση τις συζητήσεις των τελευταίων ετών αλλά και τις αποφάσεις των γενικών Συνελεύσεων το βασικό όραμα του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. ήταν και είναι η ανάδειξη του σε πρότυπο Πανεπιστημιακό Τμήμα και ταυτόχρονα σε ανοικτό και ευέλικτο οργανισμό

παραγωγής γνώσης, έρευνας και μάθησης. Το όραμα αυτό συνδέθηκε με πέντε γενικούς και κύριους στόχους που αφορούν:

- (1) Την εξασφάλιση ικανοποιητικού εύρους, υψηλής ποιότητας και τεχνολογικής υποστήριξης παραγόμενου διδακτικού, ερευνητικού, επιστημονικού, και διοικητικού έργου.
- (2) Την διαμόρφωση μιας ιδιαίτερης ακαδημαϊκής ταυτότητας, σαφώς προσδιορισμένης στο περιεχόμενο και τη σύνδεση μεταξύ των μαθημάτων του Οδηγού Σπουδών, προσαρμοσμένης στους άξονες της κοινωνικής δικαιοσύνης, της ισότητας, της αειφορίας, του εκσυγχρονισμού και της καινοτομίας.
- (3) Τη διαμόρφωση ιδιαίτερης 'κουλτούρας' που προκύπτει από την εξασφάλιση άριστων συνθηκών εργασίας, τη διαμόρφωση καλών διαπροσωπικών σχέσεων, την ενθάρρυνση της πρωτοβουλίας και συνεργασίας μεταξύ των μελών και των τομέων του τμήματος.
- (4) Τη σύνδεση του Τμήματος με την κοινωνία και την ευρύτερη πανεπιστημιακή κοινότητα.
- (5) Το σχεδιασμό και την υλοποίηση μιας αναπτυξιακής στρατηγικής με σαφείς στόχους που εξασφαλίζουν τη μακρόχρονη βιωσιμότητα του τμήματος σε συνδυασμό με τη συνεχή του βελτίωση.

2.3.3. Υπάρχει απόκλιση των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος από εκείνους που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει;

Σε γενικές γραμμές, οι βασικοί στόχοι δεν έχουν αλλάξει. Υπάρχει όμως μεγαλύτερη εξειδίκευση των στόχων, κυρίως σε ό,τι αφορά στο περιεχόμενο των σπουδών και στις εκπαιδευτικές μεθόδους και προσεγγίσεις, με κριτήριο τις σύγχρονες εξελίξεις της παιδαγωγικής και εν γένει των επιστημών της αγωγής και τη σύγχρονη εκπαιδευτική και κοινωνική πραγματικότητα. Επίσης, διαφαίνεται μια αλλαγή στη βαρύτητα που δίνεται στο Τμήμα όσον αφορά τη διαμόρφωση στάσεων και αξιών συμβατών με τα μεγάλα κοινωνικά και εκπαιδευτικά ζητήματα που απασχολούν τη σύγχρονη κοινωνία και τον κόσμο γενικότερα.

2.3.4. Επιτυγχάνονται οι στόχοι που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει; Αν όχι, ποιοι παράγοντες δρουν αποτρεπτικά ή ανασταλτικά στην προσπάθεια αυτή;

Σε μεγάλο βαθμό, οι στόχοι επιτυγχάνονται. Ανασταλτικοί παράγοντες στη διαδικασία της επίτευξης των στόχων αυτών είναι οι εξής:

Στον διδακτικό άξονα

- Ο μεγάλος διδακτικός φόρτος που αναλαμβάνουν οι διδάσκοντες/ουσες ειδικά αν ληφθούν υπόψη οι μεταπτυχιακές σπουδές και το διδασκαλείο
- Ο μεγάλος αριθμός προπτυχιακών και ιδιαίτερα μεταπτυχιακών εργασιών που επιβλέπονται από τους διδάσκοντες/ουσες ανά έτος
- Η οργάνωση, επίβλεψη και αξιολόγηση των πρακτικών ασκήσεων
- Ο μεγάλος αριθμός εγγεγραμμένων φοιτητών/ριών ειδικά στα υποχρεωτικά μαθήματα.
- Η κτηριακή ανεπάρκεια και ειδικότερα η ανεπάρκεια σε αίθουσες διδασκαλίας και εργαστήρια και η ελλιπής συντήρηση του τεχνολογικού εξοπλισμού στις αίθουσες διδασκαλίας.
- Ο ανεπαρκής αριθμός προσωπικού στήριξης του διδακτικού έργου (π.χ. αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί).

Στον ερευνητικό άξονα

- Ο ανεπαρκής εξοπλισμός της βιβλιοθήκης και οι ελλείψεις σε ερευνητικές υποδομές (π.χ. κατάλληλα λογισμικά, υπολογιστές κλπ).
- Η ανεπάρκεια κατάλληλου βοηθητικού ερευνητικού προσωπικού με σταθερή σχέση εργασίας/συνεργασίας .
- Η ανεπαρκής συνεργασία με ερευνητικές ομάδες πλαισιωμένες από υποψήφιους διδάκτορες, μεταπτυχιακούς και προπτυχιακούς φοιτητές/ριες .
- Η δυσκολία επίβλεψης των υποψηφίων διδασκόντων αλλά και αξιοποίησής τους στις ερευνητικές δραστηριότητες του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., κυρίως λόγω της ανεπάρκειας των κτηριακών υποδομών.

Στο διοικητικό άξονα

- Ο μικρός αριθμός διοικητικού προσωπικού και η ανεπάρκεια των διοικητικών υποδομών.
- Οι περιορισμένες ευκαιρίες για ανάπτυξη του διοικητικού προσωπικού.

2.3.5. Θεωρείτε ότι συντρέχει λόγος αναθεώρησης των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος;

Δεν διαφαίνεται ανάγκη αναθεώρησης των στόχων (Βλ. παραπάνω. 2.3 3)

2.4 Διοίκηση του Τμήματος

Το Τμήμα διοικείται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τη σχετική νομοθεσία. Ο/η Πρόεδρος του Τμήματος αναλαμβάνει το μεγαλύτερο βάρος του διοικητικού έργου και συνεπικουρείται από τον Αναπληρωτή Πρόεδρο. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 Πρόεδρος του Τμήματος ήταν ο κος Αναστάσιος Κοντάκος, καθηγητής, με αναπληρώτρια πρόεδρο την κα Αγγελική Δημητρακοπούλου. Η γενική Συνέλευση του τμήματος συγκαλείται κάθε μήνα ή και συχνότερα αν συντρέχει λόγος.

2.4.1. Επιτροπές του Τμήματος

Στο Τμήμα έχουν καθοριστεί και λειτουργούν ορισμένες Επιτροπές, τα μέλη των οποίων ανακαθορίζονται από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος. Επίσης, καθορίζονται οι Εκπρόσωποι του Τμήματος σε διάφορα όργανα του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Η λειτουργία Επιτροπών υποβοηθά σημαντικά τη διοίκηση του Τμήματος, καθώς επιμερίζει το διοικητικό έργο σε μικρότερα μέρη, επιτρέπει την καλύτερη μελέτη των θεμάτων από την Επιτροπή που τα έχει αναλάβει, υποβοηθά στη λήψη δύσκολων αποφάσεων, αποτρέπει χρονοβόρες διαδικασίες, επιτρέπει τη δημοκρατική συμμετοχή, διασφαλίζει τη διαφάνεια στο χειρισμό θεμάτων και στη λήψη αποφάσεων και παρέχει τη δυνατότητα σε όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. να αναλαμβάνουν διοικητικού τύπου έργο και ευθύνες, ώστε να προετοιμάζονται και για άλλες περισσότερο απαιτητικές θέσεις στο πλαίσιο της αυτοδιοίκησης του Πανεπιστημίου.

Κατά τα τελευταία έτη, το έργο των Επιτροπών έχει ενταθεί και πολλά δύσκολα θέματα προσεγγίστηκαν μέσα από αυτές (π.χ. αναμόρφωση του Οδηγού σπουδών, αναμόρφωση Διδακτικής Άσκησης, κατατακτήριες εξετάσεις, κ.ά.). Γενικά, η λειτουργία των Επιτροπών διεξάγεται με αποτελεσματικότητα, συμμετοχικότητα και πνεύμα συνεργασίας και συμβάλλει σημαντικά στην ποιότητα της διοίκησης του Τμήματος.

Για το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 οι κυριότερες Επιτροπές είναι οι εξής:

Επιτροπή οδηγού Σπουδών

Νικήτας Πολεμικός
Ιωάννης Χατζηγεωργίου
Ελένη Θεοδωροπούλου
Διονύσιος Γουβιάς
Εμμανουήλ Κόνσολας
Γεώργιος Φεσάκης
Ιωάννης Παπαδάτος
Μαίρη Κωνσταντίνου
1 εκπρόσωπος Φ. Σ.

Επιτροπή προμηθειών

Χρυσάνθη Σκουμπουρδή
Εμμανουήλ Κόνσολας
Μαρία Γκασούκα

Επιτροπή παραρτήματος Διπλώματος

Αγγελική Δημητρακοπούλου

Διαμάντη Αναγνωστοπούλου
Ελένη Θεοδωροπούλου
Ιωάννη Τσαούση
Διονύσιο Γουβιά

Επιτροπή κατανομής χώρων:

Τακτικό μέλος : Αγγελική Δημητρακοπούλου
Αναπληρωματικό μέλος : Νικήτας Πολεμικός

Επιτροπή Πληροφορικής:

Τακτικό μέλος : Γεώργιος Φεσάκης
Αναπληρωματικό μέλος : Χρυσάνθη Σκουμπουρδή

Επιτροπή Προϋπολογισμού:

Τακτικό μέλος : Ιωάννης Παπαδόπουλος
Αναπληρωματικό μέλος : Ιωάννης Χατζηγεωργίου

Επιτροπή Συντονισμού Προμηθειών και Εξοπλισμού:

Τακτικό μέλος : Περσεφόνη Φώκιαλη
Αναπληρωματικό μέλος : Εμμανουήλ Κόνσολας

Επιτροπή Βιβλιοθήκης:

Τακτικό μέλος : Ελένη Θεοδωροπούλου
Αναπληρωματικό μέλος : Ιωάννης Παπαδάτος

Επιτροπή παραλαβής παγίων του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.:

Τακτικά μέλη :

Αναστάσιος Κοντάκος
Γεώργιος Φεσάκης
Εμμανουήλ Κόνσολας

Αναπληρωματικά μέλη :

Αγγελική Δημητρακοπούλου
Ιωάννης Παπαδόπουλος
Περσεφόνη Φώκιαλη.

Ορισμός εκπροσώπων του Τμήματος στην Επιτροπή Ερευνών του Ιδρύματος.

Τακτικό μέλος : Αγγελική Δημητρακοπούλου
Αναπληρωματικό μέλος : Νικήτας Πολεμικός

Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ακαδημαϊκού Προγραμματισμού και Αξιολόγησης (Ε.Π.Α.).

Ιωάννης Χατζηγεωργίου

Χριστίνα Παπαηλιού

Διονύσιος Γουβιάς

Γεώργιος Φεσάκης

Ιωάννης Παπαδάτος

Συντονίστρια της επιτροπής καθώς και εκπρόσωπος του Τμήματος στην αντίστοιχη επιτροπή της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών :

Αγγελική Δημητρακοπούλου.

Επιτροπή ελεξεργασίας Εφαρμογής του Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων, του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος.

Μαρία Καϊλα

Αναστάσιος Κοντάκος

Διαμάντη Αναγνωστοπούλου

Ελένη Θεοδωροπούλου

Περσεφόνη Φώκιαλη

Χριστίνα Παπαηλιού

Διονύσιος Γουβιάς

Γεώργιος Φεσάκης

Συντονίστρια της επιτροπής :

Ελένη Θεοδωροπούλου.

2.4.2 Εσωτερικοί Κανονισμοί λειτουργίας του Τμήματος

Στο Τμήμα έχουν θεσμοθετηθεί και ισχύουν οι εξής Εσωτερικοί Κανονισμοί:

Α) Ο κανονισμός σχετικά με τη λειτουργία του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών είναι ενσωματωμένος στον Οδηγό Σπουδών. Αυτός γνωστοποιείται στους εισαγόμενους προπτυχιακούς φοιτητές/ριες και σε όποιον/α άλλο/η τον ζητήσει από τη Γραμματεία. (βλ. Παράρτημα 1Α: Οδηγός Σπουδών 2009-10).

Β) Το Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ του Πανεπιστημίου Αιγαίου υποστηρίζει διοικητικά τα παρακάτω πέντε (5) Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών. Οι Εσωτερικοί Κανονισμοί των ΠΜΣ, οι οποίοι γνωστοποιούνται σε οποιονδήποτε τους ζητήσει από τη Γραμματεία. (βλ. Παράρτημα 1Β)

- Π.Μ.Σ. «Παιδικό Βιβλίο και Παιδαγωγικό Υλικό»
- Π.Μ.Σ. «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση»
- Π.Μ.Σ. «Φύλο και Νέα Εκπαιδευτικά και Εργασιακά Περιβάλλοντα στην Κοινωνία της Πληροφορίας»
- Π.Μ.Σ. «Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων»
- Δ.Π.Μ.Σ. «Ψυχοπαιδαγωγική της ένταξης: Ένα σχολείο για όλους»

Γ) Σχετικά με τη δομή και λειτουργία του Διδασκαλείου ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ καθορίζεται από τις διατάξεις του νόμου 2327/95 που δημοσιεύεται στο ΦΕΚ 156/1995 τεύχος Α, την με αριθμό 24617/Γ3/Εσ 191 υπουργική απόφαση, που δημοσιεύεται στο ΦΕΚ 345/2003 τεύχος Β, την με αριθμό 141870/Γ3 υπουργική απόφαση, που δημοσιεύεται στο ΦΕΚ 2370/2009 τεύχος Β. (βλ. παράρτημα 1Β)

2.4.3. Διάρθρωση του Τμήματος

Αν και έχει κινηθεί η διαδικασία για τη δημιουργία Τομέων, το Τμήμα δεν έχει ακόμα διαρθρωθεί σε θεσμοθετημένους Τομείς. Ωστόσο το Τμήμα λειτουργεί με βάση τους ακόλουθους πέντε (άτυπα λειτουργούντες) τομείς:

- Τομέας Παιδαγωγικών Σπουδών και Γενικής Διδακτικής
- Τομέας Ψυχολογίας και Ειδικής Αγωγής
- Τομέας Κοινωνιολογίας, Οικονομίας, Πολιτικής της Εκπαίδευσης και Σπουδών Φύλου
- Τομέας Λογοτεχνίας, Γλώσσας και Πολιτισμού
- Τομέας Διδακτικής Θετικών Επιστημών και Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών

Τα βασικά θέματα που μελετώνται και ερευνώνται σε κάθε τομέα είναι τα ακόλουθα:

- **Τομέας Παιδαγωγικών Σπουδών και Γενικής Διδακτικής:** Γενική Παιδαγωγική, Διδακτική Μεθοδολογία, Διαπολιτισμική Εκπαίδευση, Ιστορία της Εκπαίδευσης, Φιλοσοφία της Παιδείας, Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Παιδαγωγική Επικοινωνία, Μουσική Παιδαγωγική, Παιδαγωγική του Ελεύθερου χρόνου, Επαγγελματική Παιδαγωγική, Παιδαγωγική Διαχείριση Καινοτομιών και Αλλαγών, Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας, Θεωρία Αναλυτικών Προγραμμάτων, Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός, Εκπαιδευτική Αξιολόγηση, Ευρωπαϊκή διάσταση στην Εκπαίδευση, Εκπαίδευση Ενηλίκων, Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Μονάδων.

- **Τομέας Ψυχολογίας και Ειδικής Αγωγής :** Εξελικτική Ψυχολογία, Γνωστική Ψυχολογία, Ειδική Αγωγή, Παιδαγωγική Ψυχολογία, Μαθησιακές Δυσκολίες, Ανάπτυξη της γλώσσας των παιδιών, Συμβουλευτική Ψυχολογία, Θεωρίες προσωπικότητας, Δημιουργική Μάθηση, Ψυχολογική Αξιολόγηση, Ψυχολογία και Επικοινωνία: Μη λεκτική συμπεριφορά,

Νοητική Ανεπάρκεια και Ψυχοπαθολογία κατά την παιδική ηλικία, Περιγραφική και Επαγωγική Στατιστική, Ψυχολογική Έρευνα στο χώρο της Εκπαίδευσης.

- **Τομέας Κοινωνιολογίας, Οικονομίας, Πολιτικής της Εκπαίδευσης και Σπουδών Φύλου:** Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, Οικονομία της Εκπαίδευσης και Κοινωνικοοικονομική Ανάπτυξη, Εκπαιδευτική Πολιτική, Διοίκηση και Στελέχωση της Εκπαίδευσης, Ανάπτυξη και Διαχείριση Ανθρωπίνων Πόρων στην Εκπαίδευση, Σχεδιασμός και Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση, Επιστημολογία και Μεθοδολογία Έρευνας, Σπουδές Φύλου, Σπουδές Πολιτισμού.

- **Τομέας Λογοτεχνίας, Γλώσσας και Πολιτισμού:** Γλωσσολογία, Γραπτή Γλώσσα στην Προσχολική Εκπαίδευση, Θεατρική Αγωγή, Θεατρικό Παιχνίδι – Αυτοσχεδιασμός, Θεωρία και Ερμηνεία της Λογοτεχνίας, Λαογραφία – Λαϊκός Πολιτισμός, Λογοτεχνία και Έμφυλη Γυναικεία Ταυτότητα, Λογοτεχνική Πρόσληψη στην Εκπαίδευση, Μουσειολογία – Μουσειοπαιδαγωγική, Νεότερη και Σύγχρονη Νεοελληνική Λογοτεχνία, Παιδική Λογοτεχνία, Παιδικό Βιβλίο, Προσέγγιση της Λογοτεχνίας στην Προσχολική Εκπαίδευση.

- **Τομέας Διδακτικής Θετικών Επιστημών και Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών:** Διδακτική Μαθηματικών, Διδακτική Στατιστικής, Διδακτική Φυσικών Επιστημών (Φυσική, Χημεία, Βιολογία, Περιβάλλον), Διδακτική Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) και Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας (Μ.Μ.Ε.), Τ.Π.Ε. και Μ.Μ.Ε. στην Εκπαίδευση, Εκπαιδευτική Μηχανική, Εκπαιδευτικό Υλικό και Μέσα, Σχεδιασμός Καινοτομιών.

Επίσης για λόγους ομαλής λειτουργίας και ανάπτυξης, στο Τμήμα λειτουργούν τα ακόλουθα εργαστήρια:

1. Εργαστήριο Παιδαγωγικών και ψυχολογικών ερευνών και των εφαρμογών τους
2. Εργαστήριο μαθησιακής τεχνολογίας και διδακτικής μηχανικής
3. Εργαστήριο παιδικού βιβλίου, λόγου και θεατρικού παιχνιδιού
4. Εργαστήριο κοινωνικών και εκπαιδευτικών μελετών
5. Εργαστήριο πειραματικής ψυχολογίας, ψυχομετρικών ερευνών και κλινικών εφαρμογών (υπό θεσμοθέτηση)
6. Εργαστήριο εφαρμοσμένης έρευνας για την περιβαλλοντική εκπαίδευση και αγωγή (υπό θεσμοθέτηση)

3. Προγράμματα σπουδών

3.1 Πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών

3.1.1. Περιγραφή του Προγράμματος

Το Πρόγραμμα διέπεται από ένα σταθερό Κανονισμό Προπτυχιακών Σπουδών, ο οποίος επανεξετάζεται μια φορά το χρόνο. Ο κανονισμός για το 2009-2010 είχε εγκριθεί κατά το εαρινό εξάμηνο 2008-2009.

Το Πρόγραμμα Σπουδών προσφέρει στο σύνολο του περίπου 160 μαθήματα από τα οποία οι φοιτητές/ριες επιλέγουν (με ορισμένους κανόνες) και δημιουργούν ένα πρόγραμμα σπουδών κατάλληλο για τα δικά τους επαγγελματικά και ερευνητικά ενδιαφέροντα. Ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο, είναι ενεργά περίπου 65 μαθήματα. Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει έξι (6) κατηγορίες μαθημάτων:

- (α) Υποχρεωτικά Μαθήματα (81 ΔΜ)
- (β) Υποχρεωτικά Μαθήματα Επιλογής (30 ΔΜ)
- (γ) Έρευνες (12 ΔΜ)
- (δ) Ειδικά Μαθήματα (6ΔΜ) (π.χ. Δημιουργική Μουσική Αγωγή)
- (ε) Πρακτικές Ασκήσεις (27 ΔΜ)
- (στ) Διπλωματική Εργασία (προαιρετικά) (6 ΔΜ)

Σε κάθε τομέα υπάρχουν ορισμένα μαθήματα που ανήκουν σε υποχρεωτικά (Υ) γνωστικά αντικείμενα (το μάθημα αποτελεί στην περίπτωση αυτή μέρος του γνωστικού αντικειμένου) και ορισμένα που ανήκουν σε υποχρεωτικά επιλογής (ΥΕ). Επίσης, προβλέπεται «μάθηση μέσα από την έρευνα» που αφορά σε μαθήματα έρευνας και των πέντε τομέων. Προβλέπονται επίσης ειδικά μαθήματα και πρακτικές ασκήσεις. Υπεύθυνοι για την ένταξη των υποχρεωτικών και των υποχρεωτικών επιλογής καθώς και των μαθημάτων έρευνας σε καθένα από τους πέντε (5) τομείς σπουδών είναι οι διδάσκοντες/ουσες και η Γενική Συνέλευση του Τμήματος.

Οι πιστωτικές μονάδες ανά Τομέα για τα υποχρεωτικά και υποχρεωτικά επιλογής είναι οι ακόλουθες:

1. Τομέας Παιδαγωγικών Σπουδών και Γενικής Διδακτικής: 27 διδακτικές μονάδες (Δ.Μ.) και 34 πιστωτικές μονάδες (Ε.С.Т.С.) αντίστοιχα
2. Τομέας Σπουδών Ψυχολογίας και Ειδικής Αγωγής: 21 διδακτικές (Δ.Μ.) και 26 πιστωτικές μονάδες (Ε.С.Т.С.) αντίστοιχα
3. Τομέας Λογοτεχνίας Γλώσσας και Πολιτισμού: 21 διδακτικές (Δ.Μ.) και 26 πιστωτικές μονάδες (Ε.С.Т.С.) αντίστοιχα

4. Τομέας Κοινωνιολογίας, Οικονομίας, Πολιτικής της Εκπαίδευσης και Σπουδών Φύλου: 21 διδακτικές (Δ.Μ.) και 26 πιστωτικές μονάδες (Ε.С.Т.С.) αντίστοιχα
5. Τομέας Διδακτικής Θετικών Επιστημών και Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών: 21 διδακτικές (Δ.Μ.) και 26 πιστωτικές μονάδες (Ε.С.Т.С.) αντίστοιχα (Σύνολο διδακτικών μονάδων: 111)
(Σύνολο πιστωτικών μονάδων: 138)

Τα υποχρεωτικά μαθήματα είναι κατανομημένα σε εξάμηνα φοίτησης και συστήνεται οι φοιτητές/ριες να ακολουθούν αυτήν την κατανομή στις σπουδές τους. Για τα υποχρεωτικά επιλογής συστήνεται να δηλώνονται αφού ολοκληρωθούν οι σπουδές στα υποχρεωτικά μαθήματα, εφόσον αυτά αποτελούν τη βάση άλλων μαθημάτων. Σχετικά με τις απαιτήσεις στα συγκεκριμένα μαθήματα, οι φοιτητές/ριες ενημερώνονται προσωπικά από τους διδάσκοντες/ουσες.

Για την απόκτηση του πτυχίου, είναι απαραίτητη η γνώση μιας ξένης γλώσσας (Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Ιταλικά) σε επίπεδο επάρκειας (περίπου Lower, DELF 2, Grundstufe).

Οι σπουδές στο Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., διαρκούν το λιγότερο 8 ακαδημαϊκά εξάμηνα ή τέσσερα (4) έτη σπουδών. Για την απόκτηση του πτυχίου απαραίτητη είναι η φοίτηση σε μαθήματα 162 διδακτικών μονάδων (Δ.Μ.) και 240 συνολικά πιστωτικών μονάδων (Ε.С.Т.С) αντίστοιχα στους πέντε (5) κύκλους σπουδών (1 διδακτική μονάδα αντιστοιχεί, συνήθως, σ' ένα ωριαίο μάθημα). Εξαιρέση από τον κανόνα «μία ώρα διδασκαλίας = μία διδακτική μονάδα» μπορούν ν' αποτελούν σεμινάρια, ειδικές ασκήσεις, ερευνητική δραστηριότητα, ειδικά μαθήματα κ.λπ.

Πάντως, στην ανακοίνωση των μαθημάτων του εκάστοτε εξαμήνου αναφέρονται οι μονάδες που αντιστοιχούν σε κάθε μάθημα.

Για κάθε κατηγορία μαθημάτων ισχύουν τα εξής:

Α. Υποχρεωτικά μαθήματα (3 Δ.Μ.)

Υποχρεωτικά είναι εκείνα τα μαθήματα τα οποία υποχρεούνται να παρακολουθήσουν και στα οποία υποχρεούνται να εξεταστούν όλοι/ες οι φοιτητές/τριες του Τμήματος. Σε περίπτωση αποτυχίας στις εξετάσεις ενός υποχρεωτικού μαθήματος, δεν μπορεί ο/η φοιτητής/τρια να το αντικαταστήσει. Στόχος των υποχρεωτικών μαθημάτων είναι να εισαγάγουν το/τη φοιτητή/τρια στις συγκεκριμένες επιστήμες και τη μεθοδολογία τους και να παράσχουν κοινή βασική κατάρτιση σε όλους τους/τις φοιτητές/τριες του Τμήματος.

Η διδασκαλία των μαθημάτων αυτών γίνεται, κυρίως, με μορφή παράδοσης αν και αρκετά από αυτά συνδυάζονται με εργαστηριακές ή φροντιστηριακές ασκήσεις και άλλες καινοτόμες προσεγγίσεις. Τα υποχρεωτικά μαθήματα προσφέρονται κάθε ακαδημαϊκό έτος ώστε να έχουν τη δυνατότητα οι φοιτητές να εγγραφούν σε αυτά πριν την ένταξή τους στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης, για το οποίο πολλά μαθήματα είναι προαπαιτούμενα.

B. Υποχρεωτικά επιλογής μαθήματα (3 Δ.Μ.)

Υποχρεωτικά επιλογής είναι τα μαθήματα τα οποία ο/η φοιτητής/τρια μπορεί να επιλέξει μεταξύ αυτών που προσφέρονται από κάθε τομέα σπουδών. Τα υποχρεωτικά επιλογής μαθήματα δεν αποβλέπουν στην εισαγωγή και στη βασική κατάρτιση στις συγκεκριμένες επιστήμες, αλλά στην εμβάθυνση σε επιμέρους θέματα και προβλήματα της σχετικής επιστήμης και παράλληλα στη μύηση και εξοικείωση του φοιτητή με την ερευνητική διαδικασία. Για το λόγο αυτό, έχουν κυρίως σεμιναριακή ή εργαστηριακή μορφή. Οι φοιτητές αναλαμβάνουν την εκπόνηση γραπτών εργασιών και εισηγήσεων ή μικρές επιμέρους έρευνες, ατομικές ή συλλογικές, στα πλαίσια των ερευνητικών ενδιαφερόντων και δραστηριοτήτων των διδασκόντων.

Ο/η φοιτητής/τρια, κατά την επιλογή και δήλωση των μαθημάτων και την κατάρτιση του προσωπικού του προγράμματος θα πρέπει να έχει υπόψη του/της ότι το πρόγραμμα του όγδοου εξαμήνου περιλαμβάνει εκτεταμένο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης. Σε περίπτωση αποτυχίας στις εξετάσεις ενός υποχρεωτικού επιλογής μαθήματος, μπορεί ο/η φοιτητής/τρια να το παρακολουθήσει ξανά σε επόμενο εξάμηνο, εάν προσφέρεται, ή να το αντικαταστήσει με ένα άλλο υποχρεωτικό επιλογής μάθημα.

Γ. Έρευνες

Οι φοιτητές συμμετέχουν σε μαθήματα τύπου «Έρευνας», μέσω των οποίων εργάζονται σε διαφορετικές κατηγορίες «ερευνών», μαθαίνουν και εφαρμόζουν διαφορετικές ερευνητικές μεθοδολογίες.

Οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθήσουν 4 έρευνες, συνολικά 12 διδακτικών μονάδων. (Δ.Μ) και 16 πιστωτικών (ECTS) αντίστοιχα. Από αυτές, τρεις τουλάχιστον πρέπει να είναι από διαφορετικούς κύκλους σπουδών, και μία από όποιο κύκλο σπουδών θέλουν.

Δ. Ειδικά υποχρεωτικά μαθήματα

Τα Ειδικά Υποχρεωτικά μαθήματα «Καλλιτεχνική Εκπαίδευση και Δημιουργίες Εικαστικής Μορφής», «Δημιουργική Κίνηση» και «Δημιουργική Μουσική Αγωγή», προσφέρουν από 2 διδακτικές μονάδες (3 πιστωτικές μονάδες, ECTS, το καθένα) ενώ η διάρκεια διδασκαλίας των μαθημάτων εκτείνεται σε 2 τουλάχιστον εξάμηνα και πραγματοποιούνται σε ολιγομελείς ομάδες φοιτητών.

Ε. Πρακτική Άσκηση

Η «Πρακτική Άσκηση» είναι υποχρεωτική, συνιστά κεντρικής σημασίας εκπαιδευτική διαδικασία και γίνεται σε ποικίλες εκπαιδευτικές μονάδες (Νηπιαγωγεία, Δημοτικά Σχολεία, Παιδικό Σταθμοί, Προγράμματα Επιμόρφωσης Ενηλίκων, Οργανισμούς και επιχειρήσεις εκπαιδευτικών υπηρεσιών και προϊόντων (οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Επιμορφωτικά Κέντρα, Εκδοτικοί Οίκοι, Παραγωγοί Εκπαιδευτικών Παιχνιδιών). Η Πρακτική Άσκηση οργανώνεται σε 3 φάσεις, και είναι κατανεμημένη σε 2,5 έτη σπουδών, από το 4^ο ως το 8^ο εξάμηνο Σπουδών : Α' Φάση: Ανίχνευση- Εξοικείωση και προσανατολισμός», Β' Φάση:

Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Ειδικών Διδακτικών, Γ' Φάση: Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός και Επαγγελματική Επάρκεια (βλ Ε1).

Εκτός από αυτές τις 3 φάσεις υποχρεωτικών πρακτικών ασκήσεων, στο τμήμα λειτουργεί πρόγραμμα προαιρετικής πρακτικής άσκησης των φοιτητών σε μονάδες του ιδιωτικού ή του δημόσιου τομέα με προβλεπόμενη μικρή αποζημίωση των φοιτητών και κατοχύρωση ενός μαθήματος υποχρεωτικού επιλογής σε οποιοδήποτε τομέα (βλ Ε2).

Ε1. Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης τριών φάσεων

Το πρόγραμμα αυτό αποτελεί υποχρέωση των φοιτητών/ριών του ΤΕΠΕΑΣ και κατανέμεται σε τρεις φάσεις και πραγματοποιείται από το 4ο έως και το 8ο εξάμηνο των σπουδών, ως εξής:

Α' φάση: «Ανίχνευση - εξοικείωση και προσανατολισμός»:

Αντιστοιχεί σε 3 διδακτικές μονάδες (Δ.Μ.) και πραγματοποιείται στο Β' έτος (4^ο εξάμηνο, εαρινό) με εποπτεία του Τομέα Παιδαγωγικών Σπουδών και Γενικής Διδακτικής. Στη διάρκεια αυτής της φάσης, οι φοιτητές επισκέπτονται τάξεις διαφορετικών σχολείων. Μελετούν την οργάνωση του σχολείου, την υλικοτεχνική υποδομή, τη σύνθεση του διδακτικού προσωπικού, τις σχέσεις των διδασκόντων, το μαθητικό δυναμικό, τα σχολικά εγχειρίδια, τη χρήση τους και την αποτελεσματικότητά τους. Οι πρακτικές ασκήσεις Α' φάσης αντιστοιχούν σε ένα τρίωρο εβδομαδιαίο μάθημα. Το ένα τρίτο περίπου των ωρών αφιερώνεται σε παρακολούθησεις σε Νηπιαγωγεία. Προαπαιτούμενα Μαθήματα: Μεθοδολογία Ψυχοπαιδαγωγικής Έρευνας και Θεωρία Αναλυτικών Προγραμμάτων και Διδακτική Μεθοδολογία και Εφαρμογές της.

Β' φάση: «Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Ειδικών Διδακτικών»:

Αντιστοιχεί σε 18 Δ.Μ., πραγματοποιείται από το 5ο έως και το 7ο εξάμηνο, με εποπτεία από μέλη Δ.Ε.Π. των αντίστοιχων τομέων και περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενότητες, οι οποίες αντιστοιχούν σε τρίωρα εβδομαδιαία μαθήματα:

5^ο εξάμηνο:

Εφαρμοσμένη Διδακτική Μουσικής Αγωγής (2 Δ.Μ.).

(Προαπαιτούμενο μάθημα: Δημιουργική Μουσική Αγωγή)

Εφαρμοσμένη Διδακτική Φυσικής - Περιβάλλοντος (3 Δ.Μ.),

(Προαπαιτούμενο μάθημα: Συγκρότηση Εννοιολογικών Αναπαραστάσεων στις Φυσικές Επιστήμες)

6^ο εξάμηνο:

Εφαρμοσμένη Διδακτική της Παιδικής Λογοτεχνίας (3 Δ.Μ.),

(Προαπαιτούμενο μάθημα: Παιδικό Βιβλίο: Θεωρία και Ιστορία)

Εφαρμοσμένη Διδακτική Εικαστικής Αγωγής (2 Δ.Μ.)

(Προαπαιτούμενο μάθημα: Καλλιτεχνική Εκπαίδευση και Δημιουργίες Εικαστικών Μορφών)

7^ο εξάμηνο:

Εφαρμοσμένη Διδακτική Μαθηματικών (3 Δ.Μ.),

(Προαπαιτούμενα μαθήματα: Διδακτική Μαθηματικών, Μαθηματικά στην Πρώτη Σχολική Ηλικία, Σχεδιασμός Ανάπτυξη και Διαχείριση Εκπαιδευτικού Υλικού για τις Θετικές Επιστήμες)

Εφαρμοσμένη Διδακτική Νέων Τεχνολογιών (3 Δ.Μ.). (Προαπαιτούμενα μαθήματα: Εισαγωγή στις Εκπαιδευτικές Εφαρμογές των Νέων Τεχνολογιών και Ανάπτυξη Εφαρμογών και Προϊόντων των Τ.Π.Ε. για τα Μαθηματικά και τη Διδασκαλία τους)

Εφαρμοσμένη Διδακτική της Δημιουργικής Κίνησης και του Χορού (2 Δ.Μ.)
(Προαπαιτούμενο μάθημα: Δημιουργική Κίνηση)

Γ' φάση: «Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός και Επαγγελματική Επάρκεια»:

Αντιστοιχεί σε 6 διδακτικές μονάδες, πραγματοποιείται στο 8ο εξάμηνο, εαρινό, ελοπτεύεται από επιτροπή μελών Δ.Ε.Π. και αντιστοιχεί σε εξάωρο εβδομαδιαίο μάθημα. Στη διάρκεια του τελευταίου εξαμήνου των σπουδών τους, οι τελειόφοιτοι/ες είναι υποχρεωμένοι/ες να αναλάβουν όλα τα καθήκοντα της/του Νηπιαγωγού τις ημέρες διδασκαλίας. Πραγματοποιούν επισκέψεις σε Νηπιαγωγεία, όπου σχεδιάζουν και αναπτύσσουν με αυτοδύναμη διδασκαλία μια Ολική Διδακτική Δραστηριότητα, διεπιστημονικού περιεχομένου, στην οποία περιλαμβάνεται η μελέτη του μαθητικού δυναμικού, η διαμόρφωση των στόχων και της θεματολογίας, η επιλογή - κατασκευή του εκπαιδευτικού υλικού, η παιδαγωγική διαχείριση και η αξιολόγηση. Συνολικά, οι φοιτητές/τριες παρακολουθούν και δραστηριοποιούνται παιδαγωγικά στα Νηπιαγωγεία για 20 εργάσιμες ημέρες.

Ε2. Πρακτική Άσκηση στην αγορά εργασίας

Το Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης φοιτητών/ριών Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. είναι ένα καινοτόμο πρόγραμμα σύμφωνα με το οποίο οι φοιτητές/ριες που συμμετέχουν

- ✓ Παρακολουθούν μια σειρά μαθημάτων στο Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. από τους διδάσκοντες/ουσες που έχουν ορισθεί ως υπεύθυνοι της Πρακτικής Άσκησης.
- ✓ Προσφέρουν εργασία σε μονάδες του ιδιωτικού ή του δημόσιου τομέα
- ✓ Επιδοτούνται για τη συμμετοχή τους στο Πρόγραμμα.
- ✓ Αξιολογούνται και παίρνουν βαθμό που ισοδυναμεί με το βαθμό σε ένα μάθημα επιλογής.
- ✓ Συμμετέχουν στην αξιολόγηση του προγράμματος με τη συμπλήρωση ενός ερωτηματολογίου.
- ✓ Δικαίωμα συμμετοχής στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης έχουν οι φοιτητές/ριες όλων των ετών οι οποίοι όμως πρέπει να είναι διατεθειμένοι να εργαστούν τους καλοκαιρινούς μήνες και να βαθμολογηθούν για τη συμμετοχή τους στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης το Σεπτέμβριο.

Η επιλογή των φοιτητών/ριών γίνεται με τα ακόλουθα κριτήρια:

1. Το έτος σπουδών
2. Η επίδοση των φοιτητών/ριών

Σημειώνεται ότι το Πρόγραμμα λειτούργησε κατά το 2008-09, αλλά λόγω έλλειψης χρηματοδότησης κατά το 2009-10 δεν λειτούργησε. Αναμένεται η έγκριση νέου προϋπολογισμού

ΣΤ. Ξένη γλώσσα

Οι φοιτητές/ριες παρακολουθούν υποχρεωτικά μια ξένη γλώσσα και, στο τελευταίο επίπεδο, εφόσον εξεταστούν επιτυχώς, παίρνουν επάρκεια.

Ζ. Πτυχιακή εργασία

Προβλέπεται η δυνατότητα εκπόνησης διπλωματικής εργασίας, η οποία όμως δεν είναι υποχρεωτική. Η πτυχιακή εργασία ισοδυναμεί με δυο μαθήματα υποχρεωτικά επιλογής. Οι φοιτητές/ριες που επιλέγουν την πτυχιακή εργασία πρέπει κατά την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου του τελευταίου έτους σπουδών και κατόπιν συνεννόησης με τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/ρια να προτείνουν το θέμα το οποίο πρέπει να εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος. Κριτήριο ανάληψης από το/τη διδάσκοντα/ουσα αποτελεί η επικαιρότητα του θέματος και η ακαδημαϊκή πορεία του/της φοιτητή/φοιτήτριας. Με την ολοκλήρωση συγγραφής ορίζεται ημερομηνία δημόσιας υποστήριξης κατά την οποία η τριμελής εξεταστική επιτροπή αξιολογεί τη συνολική επίδοση η οποία και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και στους πίνακες ανακοινώσεων.

Στον επόμενο πίνακα εμφανίζεται ο αριθμός των μαθημάτων των διδακτικών μονάδων και οι πιστωτικές μονάδες που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου:

Πίνακας μαθημάτων του προγράμματος σπουδών με πιστωτικές μονάδες.

α/α	Μαθήματα	Αριθμός μαθημάτων	Δ.Μ.	Πιστωτικές Μονάδες E.C.T.S.
A	Υποχρεωτικά	27	81	108
B	Υποχρεωτικά Επιλογής	10	30	30
Γ	Έρευνες	4	12	16
Δ	Ειδικά Μαθήματα	3	6	9
E	Πρακτικές Ασκήσεις	9	27	71
ΣΤ	Πτυχιακή εργασία (ή δύο μαθήματα υποχρεωτικά επιλογής)		6	6
	Σύνολο		162	240

3.1.2 Βαθμός ανταπόκρισης του προγράμματος σπουδών στους στόχους του Τμήματος και στις απαιτήσεις της κοινωνίας

Σχετικά με το βαθμό ανταπόκρισης του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών στους στόχους του Τμήματος, στην έκθεση καταγράφονται ενδεικτικά οι απαντήσεις σε επιλεγμένες ερωτήσεις (μια σε κάθε άξονα). Η προσέγγιση αυτή -αν και ατελής- κρίθηκε αναγκαία για πρακτικούς λόγους (έλλειψη χρόνου). Ειδικότερα:

Σχετικά με το στόχο που αφορά στην εξασφάλιση ικανοποιητικού εύρους, υψηλής ποιότητας και τεχνολογικής υποστήριξης παραγόμενου διδακτικού, ερευνητικού, επιστημονικού, και διοικητικού έργου, σύμφωνα με το ερωτηματολόγιο των προπτυχιακών φοιτητών/ριών και συγκεκριμένα στους άξονες που αφορούν το μάθημα (Ερωτηματολόγιο 3, Ερώτηση Α14) 78% των φοιτητών του δείγματος θεωρεί την ποιότητα του παραγομένου έργου ικανοποιητική και πολύ ικανοποιητική καθώς το μάθημα ανταποκρίνεται σε υψηλό βαθμό στις προσδοκίες τους.

Σχετικά με το στόχο της διαμόρφωσης μιας ιδιαίτερης ακαδημαϊκής ταυτότητας, προσαρμοσμένης στους άξονες της κοινωνικής δικαιοσύνης, της ισότητας, της αειφορίας, του εκσυγχρονισμού και της καινοτομίας, συγκεκριμένα στον άξονα ΤΠΕ, Φύλο, Περιβάλλον (Ερωτηματολόγιο 4, Ερωτήσεις ΣΤ43-ΣΤ45) το 69% των φοιτητών/ριών του δείγματος θεωρούν ότι τα προπτυχιακά μαθήματα ανταποκρίνονται ικανοποιητικά και πολύ ικανοποιητικά.

Σχετικά με το στόχο που αφορά την εξασφάλιση άριστων συνθηκών εργασίας (Ερωτηματολόγιο 4, Ερωτήσεις Α3), το 61% των φοιτητών/ριών απάντησε ότι ο στόχος εξυπηρετείται ικανοποιητικά και πολύ ικανοποιητικά.

Σχετικά με το στόχο των καλών διαπροσωπικών σχέσεων (Ερωτηματολόγιο 4, Ερωτήσεις Β7) το 72% των φοιτητών/ριών απάντησε ότι ο στόχος εξυπηρετείται ικανοποιητικά και πολύ ικανοποιητικά.

Σχετικά με τη σύνδεση του Τμήματος με την κοινωνία και την ευρύτερη πανεπιστημιακή κοινότητα, σύμφωνα με το ερωτηματολόγιο των φοιτητών/ριών και συγκεκριμένα στον άξονα της κοινωνικής ζωής, (Ερωτηματολόγιο 4, Ερώτηση Γ19) το 55% των φοιτητών/ριών απάντησε ότι ο στόχος εξυπηρετείται ικανοποιητικά και πολύ ικανοποιητικά.

Σχετικά με την ποιότητα της ακαδημαϊκής ζωής (Ερωτηματολόγιο 4, Ερώτηση Δ24) το 78% των φοιτητών/ριών απάντησε ότι ο στόχος εξυπηρετείται ικανοποιητικά και πολύ ικανοποιητικά.

Σχετικά με το βαθμό ανταπόκρισης του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών στους στόχους του Τμήματος, και τις απαιτήσεις της κοινωνίας οι απόψεις των διδασκόντων/ουσών του Τμήματος έχουν ως εξής:

ΣΤΟΧΟΙ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	ΒΑΘΜΟΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗΣ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ
<p>Εξασφάλιση ικανοποιητικού εύρους, υψηλής ποιότητας και τεχνολογικής υποστήριξης παραγόμενου διδακτικού, ερευνητικού, επιστημονικού, και διοικητικού έργου.</p>	<p>Ικανοποιητική ανταπόκριση με πολλές δυνατότητες βελτίωσης κυρίως μέσω της βελτίωσης της τεχνολογικής και διοικητικής υποστήριξης.</p> <p>Θετικό στοιχείο αποτελεί η συνεχώς διευρυνόμενη χρήση των ΤΠΕ στο διδακτικό, ερευνητικό, επιστημονικό και διοικητικό έργο.</p> <p>Αρνητικό στοιχείο, ο μικρός αριθμός διοικητικών υπαλλήλων και τεχνικών υποστήριξης του διδακτικού και ερευνητικού έργου.</p>
<p>Διαμόρφωση ιδιαίτερης ακαδημαϊκής ταυτότητας, σαφώς προσδιορισμένης στο περιεχόμενο και σύνδεση των μαθημάτων του Οδηγού Σπουδών στους άξονες της κοινωνικής δικαιοσύνης, της ισότητας, της αειφορίας, του εκσυγχρονισμού και της καινοτομίας.</p>	<p>Ικανοποιητική ανταπόκριση.</p> <p>Μεγάλος αριθμός μαθημάτων που αφορούν στην ισότητα και τη δικαιοσύνη, στο περιβάλλον, τις τεχνολογίες και τις καινοτομίες (π.χ. φύλο).</p> <p>Εισαγωγή σχετικών θεματικών ως αξόνων στη διδασκαλία αρκετών μαθημάτων.</p>
<p>Διαμόρφωση ιδιαίτερης 'κουλτούρας' που προκύπτει από την εξασφάλιση άριστων συνθηκών εργασίας, καλών διαπροσωπικών σχέσεων, ενθάρρυνση της πρωτοβουλίας και της συνεργασίας μεταξύ των μελών και των τομέων του τμήματος.</p>	<p>Μέτρια ανταπόκριση</p> <p>Παρά τις άριστες διαπροσωπικές σχέσεις και την ενθάρρυνση της πρωτοβουλίας και της συνεργασίας μεταξύ των μελών και των τομέων του τμήματος, είναι σχετικά χαμηλή η ποιότητα στις συνθήκες εργασίας κυρίως λόγω των ελλείψεων στις κτιριακές και λοιπές υποδομές.</p>
<p>Σύνδεση του Τμήματος με την κοινωνία και την ευρύτερη πανεπιστημιακή κοινότητα.</p>	<p>Ικανοποιητική ανταπόκριση</p> <p><i>Ενδεικτικά θετικά στοιχεία</i></p> <p>Πραγματοποίηση μεγάλου συνεδρίου με διεθνείς συμμετοχές σε συνεργασία με το Δήμο Ρόδου στον άξονα Πανεπιστήμια και Τοπικές Κοινωνίες.</p> <p>Υπογραφή Μνημονίου συνεργασίας με το Δ. Ρόδου και ξεκίνησαν συνεργατικές δράσεις.</p>

	<p><i>Ενδεικτικά αρνητικά στοιχεία</i></p> <p>Σε κάποιες δραστηριότητες του Τμήματος η συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας εξακολουθεί να είναι περιορισμένη. Για αλλαγή της κουλτούρας στο σημείο αυτό θα ήταν χρήσιμη η καλύτερη προβολή των δραστηριοτήτων του Τμήματος.</p>
Σχεδιασμός και υλοποίηση αναπτυξιακής στρατηγικής με σαφείς στόχους που εξασφαλίζουν τη μακρόχρονη βιωσιμότητα σε συνδυασμό με συνεχή του βελτίωση.	Μέτρια ανταπόκριση

Όσον αφορά τα θετικά στοιχεία του προγράμματος εντοπίζονται τα ακόλουθα:

- Η ελευθερία των φοιτητών/ριών να εξετάζονται σε σχετικά μεγάλο αριθμό μαθημάτων τα υποχρεωτικά επιλογής που τους ενδιαφέρουν
- Ο συνδυασμός ποικίλων μορφών μαθημάτων (π.χ. πρακτική άσκηση κλπ)
- Οι ποικίλες διδακτικές προσεγγίσεις

Όσον αφορά τα αρνητικά στοιχεία του προγράμματος εντοπίζονται:

- Η υπερφόρτωση του ωρολόγιου προγράμματος
- Η σύγκρουση στο ωρολόγιο πρόγραμμα μεταξύ προαπαιτούμενων μαθημάτων και πρακτικών
- Η αδυναμία παρακολούθησης όλων των μαθημάτων λόγω διασποράς των αιθουσών διδασκαλίας
- Η μη έγκαιρη διανομή των συγγραμμάτων
- Η αδυναμία ικανοποίησης της ζήτησης εκ μέρους των φοιτητών/ριών για έρευνες, καθώς η ζήτηση αυτή είναι μερικές φορές μεγαλύτερη από την προσφορά θέσεων σε μαθήματα ερευνητικού περιεχομένου
- Ο μη υποχρεωτικός χαρακτήρας της πτυχιακής εργασίας που έχει ως συνέπεια την μη πλήρη προετοιμασία των φοιτητών/ριών για περαιτέρω σπουδές. Η καθιέρωση όμως υποχρεωτικής πτυχιακής εργασίας θα επιβάρυνε τους/τις διδάσκοντες/ουσες με πρόσθετο φόρτο επίβλεψης (πέραν αυτού που προκύπτει από το διδακτικό φόρτο και τις επιβλέψεις τόσο μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών όσο και διδακτορικών).

3.1.3 Συνοχή και λειτουργικότητα του προσφερόμενου προγράμματος

Το Τμήμα προσφέρει ένα Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών που χαρακτηρίζεται από μεγάλη λειτουργικότητα, ευελιξία και συνοχή. Η λειτουργικότητα, η ευελιξία και η συνοχή προκύπτουν από τα εξής:

Η ιδιαιτερότητα του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος, βρίσκεται στο ότι γνωστικά αντικείμενα και μαθήματα είναι ταυτόσημα με τα φαινόμενα και τα προβλήματα που αντιμετωπίζονται στην εκπαιδευτική πράξη, κι όχι με παραδοσιακούς επιστημονικούς κλάδους. Προφανής γίνεται, κατ' αυτό τον τρόπο, η σημασία των μαθημάτων για τις μελλοντικές επιστημονικές δραστηριότητες, ο βαθμός κάλυψης του φαινομένου από τις προσφερόμενες προσεγγίσεις και η σχέση της θεωρίας με την πράξη.

Ταυτόχρονα, το Τμήμα οργανώνεται με τη συνεχή παρακολούθηση και τη συμμετοχή στη διαμόρφωση των πραγματικών προβλημάτων, αποφεύγοντας έτσι τον κίνδυνο να μείνει πίσω από τις εξελίξεις. Το Πρόγραμμα Σπουδών διευρύνεται στο βαθμό που στην πράξη ανακύπτει ένα νέο πρόβλημα, και το Τμήμα έχει την ευθύνη να βρει ή να δημιουργήσει κατάλληλους/ες επιστήμονες για την προσέγγιση και διερεύνηση του συγκεκριμένου προβλήματος. Αυτό σημαίνει ότι όχι μόνο οι διδάσκοντες/ουσες, αλλά και οι φοιτητές και οι φοιτήτριες, όπως και η κοινωνία στην οποία είναι ενταγμένο το Πανεπιστήμιο, έχουν τη δυνατότητα, με βάση τις δικές τους εμπειρίες, να εμπλουτίσουν το Πρόγραμμα Σπουδών με νέα γνωστικά αντικείμενα.

Αποτελεί λογική συνέπεια των παραπάνω η προσπάθεια να δίνεται η δυνατότητα στους/στις φοιτητές/τριες να επιλέγουν, ως ένα βαθμό, το δικό τους δρόμο προς τις απαραίτητες γνώσεις. Στο Πρόγραμμα Σπουδών ο αριθμός των υποχρεωτικών μαθημάτων περιορίζεται στον ελάχιστο δυνατό. Έτσι, παρέχεται η δυνατότητα περισσότερων, αλλά ισότιμων ως προς το αποτέλεσμα, συνθέσεων, που ανταποκρίνονται στις ατομικές κλίσεις και τα ενδιαφέροντα των φοιτητών/ριών. Δηλαδή, φοιτήτριες και φοιτητές μπορούν να φτιάξουν το ατομικό τους Πρόγραμμα Σπουδών στα πλαίσια γενικών κατευθύνσεων.

Παράλληλα δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στον θεσμό της «μάθησης μέσα από την έρευνα». Καθώς έχει μεγαλύτερη σημασία «η γνώση των τρόπων πρόσβασης στη γνώση» κι όχι η κατανάλωση «καθιερωμένων» γνώσεων, παρέχεται η δυνατότητα ένα μέρος των σπουδών να γίνει μέσα από ειδικά σχεδιασμένα, χρονικά περιορισμένα ερευνητικά προγράμματα. Διερευνώντας πραγματικά προβλήματα, σε άμεση επαφή με διδάσκοντες/ουσες, φοιτητές και φοιτήτριες μαθαίνουν τα σχετικά με το συγκεκριμένο ζήτημα επιστημονικά «δεδομένα», τις δυνατές επιστημονικές προσεγγίσεις και τις κατάλληλες ερευνητικές μεθόδους, αποκτώντας, έτσι, τόσο γνώσεις όσο και ικανότητα κριτικής σκέψης. Το Τμήμα είναι υποχρεωμένο να φροντίζει ώστε να παρέχεται ουσιαστικά η δυνατότητα διαμόρφωσης ατομικού προγράμματος σπουδών και μάθησης μέσα από την έρευνα. Για τον σκοπό αυτό, οι διδάσκοντες/ουσες προσφέρουν μαθήματα που αφορούν στο σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων έρευνας, και το Πανεπιστήμιο οφείλει να παρέχει την αναγκαία υλική υποδομή και οποιουδήποτε είδους κάλυψη.

3.1.4 Εξεταστικό σύστημα

Το Εξεταστικό σύστημα που εφαρμόζεται περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

Για το πτυχίο, οι φοιτητές/ριες πρέπει :

- Να έχουν φοιτήσει το λιγότερο 8 ακαδημαϊκά εξάμηνα ή τέσσερα (4) έτη σπουδών.
- Να έχουν περάσει επιτυχώς μαθήματα που αντιστοιχούν σε τουλάχιστον 162 Διδακτικές Μονάδες, τα οποία όπως έχει ήδη αναφερθεί, είναι κατανεμημένα:

(1) Σε έξι (6) κατηγορίες μαθημάτων με τις αντίστοιχες διδακτικές μονάδες :

(α) Υποχρεωτικά Μαθήματα (81 ΔΜ)

(β) Υποχρεωτικά Μαθήματα Επιλογής (30 ΔΜ)

(γ) Έρευνες (12 ΔΜ)

(δ) Ειδικά Μαθήματα (6ΔΜ) (π.χ. Δημιουργική Μουσική Αγωγή)

(ε) Πρακτικές Ασκήσεις (27 ΔΜ)

(στ) Διπλωματική Εργασία (προαιρετικά) (6 ΔΜ) που δεν είναι υποχρεωτική, λόγω του μικρού αριθμού μελών Δ.Ε.Π.

(2) Στους πέντε τομείς σπουδών (κατ' ελάχιστο 21 διδακτικές μονάδες ανά τομέα / κατ' ελάχιστο 26 πιστωτικές μονάδες ανά τομέα), δηλαδή Μαθήματα από τους Τομείς: (α) Παιδαγωγικών Σπουδών και Γενικής Διδακτικής, (β) Ψυχολογίας και Ειδικής Αγωγής, (γ) Λογοτεχνίας Γλώσσας και Πολιτισμού, (δ) Κοινωνιολογίας, Οικονομίας Πολιτικής της Εκπαίδευσης και Σπουδών Φύλου, (ε) Διδακτικής Θετικών Επιστημών και Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (βλ. και πίνακα στο υποκεφάλαιο 3.1.1.).

Οι εξετάσεις στα υποχρεωτικά μαθήματα, στα υποχρεωτικά επιλογής και στα ειδικά μαθήματα είναι γραπτές ή προφορικές ή περιλαμβάνουν απαλλακτικές εργασίες και προόδους. Η μέθοδος αξιολόγησης επιλέγεται από τον / την διδάσκοντα/ουσα. Οι εξετάσεις στα μαθήματα έρευνας κατά κανόνα γίνονται με συνεχή αξιολόγηση, βάσει συμμετοχής σε ερευνητικές δραστηριότητες. Η πρακτική άσκηση αξιολογείται βάσει πρωτοκόλλων ή/και εξετάσεων. Η διπλωματική εργασία αξιολογείται από τριμελή επιτροπή και δημόσια υποστήριξη.

Το παραπάνω εξεταστικό σύστημα κρίνεται ικανοποιητικό. Ο βαθμός υποστήριξης των εξετάσεων από την υπάρχουσα υποδομή είναι χαμηλός, λόγω του ότι η υπάρχουσα υποδομή κρίνεται ανεπαρκής. Το κύριο πρόβλημα είναι και στην περίπτωση αυτή το κτιριακό.

3.1. 5 Διεθνής διάσταση του προγράμματος σπουδών

Ολοκληρώθηκε και τέθηκε σε εφαρμογή η διαδικασία αντιστοίχισης των διδακτικών μονάδων με βάση το σύστημα ECTS. Τα αποτελέσματα αυτής της εφαρμογής αναμένεται να φανούν στο μέλλον.

Στα πλαίσια της διεθνούς διάστασης του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών γίνεται προσπάθεια ανάπτυξης δεσμών με πανεπιστήμια του εξωτερικού. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τον εμπλουτισμό των διδασκαλιών με συμμετοχή μετακαλούμενων διδασκόντων/ουσών και επιστημόνων από το εξωτερικό. Επίσης κατά τη διεξαγωγή διεθνών συνεδρίων ή/και

πανελληνίων συνεδρίων με διεθνή συμμετοχή από το Τμήμα ενθαρρύνεται η παρακολούθηση τους από Προπτυχιακούς φοιτητές/ριες .

Τα αποτελέσματα αυτών των ενεργειών -με εξαίρεση αυτά που αφορούν στα συνέδρια- δεν είναι ακόμα εμφανή.

3.1.6 Πρακτική άσκηση (Ε1)

Σε γενικές γραμμές η Πρακτική Άσκηση κρίνεται ικανοποιητική και από άποψη εύρους και από άποψη περιεχομένου και εξασφαλίζει εμπειρία απαραίτητη για την μελλοντική απασχόληση και σταδιοδρομία των φοιτητών/ριών στο χώρο της εκπαίδευσης. Πιο συγκεκριμένα:

Τα θετικά στοιχεία της Πρακτικής Άσκησης του προγράμματος εντοπίζονται στα ακόλουθα :

- Η Πρακτική Άσκηση αποτελεί για τους/τις φοιτητές/ριες βασικό μέρος της ουσιαστικής προετοιμασίας τους για την εκπαιδευτική πράξη.
- Η προετοιμασία των φοιτητών/ριών για την Πρακτική Άσκηση αποτελεί ουσιαστικό βοήθημα για τη διαδικασία διδασκαλίας που θα ακολουθήσουν στο μέλλον., ως μάχιμοι/ες εκπαιδευτικοί.
- Το πρωτόκολλο που συντάσσεται στο τέλος της Πρακτικής Άσκησης δίνει τη δυνατότητα στους φοιτητές/ριες να αυτο-αξιολογήσουν τη συμμετοχή τους στην άσκηση.

Όσον αφορά τα αρνητικά στοιχεία του προγράμματος αυτά είναι τα εξής:

- Η υπερφόρτωση του ωρολόγιου προγράμματος
- Η σύγκρουση με προαπαιτούμενα και άλλες πρακτικές ασκήσεις.

3.2. Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ), Διδασκαλείο και διδακτορικές σπουδές

Στο Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. λειτουργούν τέσσερα ΠΜΣ του τμήματος και ένα διατμηματικό/διαπανεπιστημιακό που λειτουργεί σε συνεργασία με το ΑΠΘ. Επίσης, λειτουργεί Διδασκαλείο στο οποίο επιμορφώνονται νηπιαγωγοί. Στοιχεία σχετικά με το κάθε ΠΜΣ και το διδασκαλείο παρατίθενται αναλυτικά παρακάτω.

3.2.1 Περιγραφή

Α. Παιδικό Βιβλίο και Παιδαγωγικό Υλικό

Από το ακαδημαϊκό έτος 2007 - 2008, σύμφωνα με την υπουργική απόφαση 52101/Β7/05.06.2007, το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.), με τίτλο :«Παιδικό Βιβλίο και Παιδαγωγικό Υλικό», το οποίο οδηγεί σε :

α) Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στο αντικείμενο «Παιδικό Βιβλίο & Παιδαγωγικό Υλικό» με τις εξής δύο κατευθύνσεις:

- Παιδικό Βιβλίο
- Παιδαγωγικό Υλικό

Σκοπός του παρόντος Π.Μ.Σ είναι η εκπαίδευση εξειδικευμένων επιστημόνων, ικανών να αξιοποιούν το παιδικό βιβλίο και να σχεδιάζουν το παιδαγωγικό υλικό, αποκτώντας τεχνογνωσία, ώστε να συμβάλουν αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση των νέων εκπαιδευτικών, αναγνωστικών και κοινωνικών προβλημάτων.

Ειδικότερα, το Πρόγραμμα έχει στόχο τη θεωρητική εμβάθυνση στους τομείς του παιδικού βιβλίου και της παιδικής λογοτεχνίας, του παιδαγωγικού υλικού και των εκπαιδευτικών παιχνιδιών καθώς και στην κατανόηση και στη διαχείριση των σχέσεων ανταγωνισμού, συμπληρωματικότητας ή αλληλεπίδρασης ανάμεσα στο παιδικό βιβλίο-έντυπο και τις νέες τεχνολογίες στο σύγχρονο μαθησιακό και εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Οι απόφοιτοι του Π.Μ.Σ. θα μπορούν να εργαστούν για την αξιοποίηση του εξωσχολικού βιβλίου στο σχολείο, για την καλλιέργεια της φιλιαναγνωσίας, για το σχεδιασμό της παραγωγής και της αξιοποίησης παλαιότερων και νεότερων τύπων παιδαγωγικού υλικού, αλλά και για την αρμονική συνύπαρξη του βιβλίου-έντυπου με τις νέες τεχνολογίες και τη διαθεματική προσέγγιση της γνώσης στην εκπαίδευση.

Η χρονική διάρκεια φοίτησης για το Π.Μ.Σ. ορίζεται σε 18 μήνες πλήρους φοίτησης, με το τελευταίο εξάμηνο να διατίθεται για την εκπόνηση της μεταπτυχιακής ερευνητικής ή συνθετικής διπλωματικής εργασίας.

Η τελευταία αναμόρφωση του Π.Μ.Σ. έγινε το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008 όπου εγκαινιάστηκε η αυτόνομη λειτουργία του ως Π.Μ.Σ. (από πρώην Δ.Π.Μ.Σ.) με νέο περιεχόμενο σπουδών και σχεδιασμό λειτουργίας (Φ.Ε.Κ. Έγκρισης Π.Μ.Σ. Υπουργική απόφαση 52101/Β7/05.06.2007).

Κανόνες λήψης του μεταπτυχιακού τίτλου στο ΠΜΣ Παιδικό Βιβλίο και Παιδαγωγικό Υλικό

Το σύνολο των μαθημάτων που απαιτείται για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. είναι δώδεκα (12). Τα μαθήματα διακρίνονται σε μαθήματα κορμού (6) και μαθήματα κατεύθυνσης (6), το καθένα εκ των οποίων αντιστοιχεί σε τρεις (3) διδακτικές ώρες X 12 εβδομάδες και σε τρεις (3) διδακτικές μονάδες.

Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία είναι υποχρεωτική, συγγράφεται κατά το τελευταίο εξάμηνο και αντιστοιχεί σε δώδεκα (12) διδακτικές μονάδες.

Υπολογισμός Συνόλου Μονάδων:

Ο φοιτητής οφείλει να συγκεντρώσει 48 διδακτικές μονάδες, ως ακολούθως:

18 μονάδες αντιστοιχούν στα 6 μαθήματα κορμού

18 μονάδες αντιστοιχούν στα 6 μαθήματα κατεύθυνσης

12 μονάδες αντιστοιχούν στη Διπλωματική Εργασία.

B. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Από το ακαδημαϊκό έτος 2004 - 2005 λειτουργεί Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού του Πανεπιστημίου Αιγαίου σε σύμπραξη με το Τμήμα Οικολογίας και Περιβάλλοντος του ΤΕΙ Ιονίων Νήσων με τίτλο «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση».

Αντικείμενο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι η μεταπτυχιακή εξειδίκευση επιστημόνων καθώς και η ανάπτυξη εκπαιδευτικής και ερευνητικής δραστηριότητας σε θέματα:

- (α) θεωρητικής πλαισίωσης της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Π.Ε.).
- (β) σχεδιασμού και εφαρμογής εκπαιδευτικών και επικοινωνιακών προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.
- (γ) σχεδιασμού πολιτικών (policies) για την ενσωμάτωση της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην τυπική και άτυπη εκπαίδευση.

Στρατηγικοί στόχοι του Προγράμματος είναι οι εξής:

Η ολοκληρωμένη εκπαίδευση και κατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού που θα ασχολείται με το σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων Π.Ε. σε όλα τα επίπεδα και τομείς της τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, καθώς και με το σχεδιασμό πολιτικών για τη διάδοση και θεσμοποίηση της εκπαίδευσης αυτής.

Η συστηματική έρευνα του πεδίου της Π.Ε., τόσο σε επίπεδο θεωρητικού πλαισίου όσο και σε επίπεδο εφαρμογής, με στόχο την καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης, την παραγωγή νέων ιδεών και την ανάπτυξη καινοτόμων εκπαιδευτικών μεθόδων και τεχνικών.

Η διάχυση των αποτελεσμάτων της έρευνας στο εκπαιδευτικό σύστημα και τους κοινωνικούς θεσμούς, και εν γένει στους φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση, τη λήψη και τον έλεγχο αποφάσεων για την προστασία του φυσικού ανθρωπογενούς και πολιτισμικού περιβάλλοντος, μέσω της ανάπτυξης συνεργασιών με ερευνητικά ιδρύματα και άλλους.

Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (ΜΔΕ) είναι 12 μήνες πλήρους φοίτησης, με το τελευταίο τρίμηνο να διατίθεται για τη εκπόνηση της μεταπτυχιακής ερευνητικής ή συνθετικής διατριβής.

Κανόνες λήψης του μεταπτυχιακού τίτλου στο ΠΜΣ Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Για τη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στην «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση» απαιτείται: α) παρακολούθηση και η επιτυχής εξέταση σε δέκα 10 μαθήματα, επί συνόλου 11, από τα οποία εννέα (9) υποχρεωτικά και ένα (1) υποχρεωτικό επιλογής, β) η επιτυχής εξέταση των εργαστηριακών ασκήσεων και των πρακτικών ασκήσεων μέχρι το τέλος του β' εξαμήνου και γ) η εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.

Κάθε μάθημα αντιστοιχεί σε τρεις (3) διδακτικές μονάδες εκτός από τις πρακτικές ασκήσεις που δεν έχουν διδακτικές μονάδες. Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία αντιστοιχεί σε δεκαπέντε (15) διδακτικές μονάδες.

Για την απονομή Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης απαιτείται η επιτυχής ολοκλήρωση 45 διδακτικών μονάδων σε συνδυασμό με τη συμμετοχή του φοιτητή στο σύνολο των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων του προγράμματος.

Γ. Φύλο και Νέα Εκπαιδευτικά και Εργασιακά Περιβάλλοντα στην Κοινωνία της Πληροφορίας

Από το έτος 2004 - 2005 λειτουργεί το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών σπουδών (Π.Μ.Σ.) Του Τμήματος Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού του Πανεπιστημίου Αιγαίου «Φύλο και Νέα Εκπαιδευτικά και Εργασιακά Περιβάλλοντα στην Κοινωνία της Πληροφορίας».

Στόχος αυτού του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) είναι η εξειδίκευση επιστημόνων σε θέματα Ισότητας των Φύλων στα Νέα Εκπαιδευτικά και Εργασιακά Περιβάλλοντα της Κοινωνίας της Πληροφορίας, ώστε αυτοί/ές μετά το πέρας των σπουδών τους:

- Να καταλάβουν θέσεις εργασίας στον ιδιωτικό, το δημόσιο και τον κοινωνικό τομέα και να συμμετάσχουν σε Ευρωπαϊκές και εθνικές δράσεις που αφορούν στην προώθηση των ίσων ευκαιριών των δύο φύλων.
- Να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες που θα τους/τις βοηθήσουν να συμβάλλουν στη διερεύνηση και την αξιολόγηση των επιπτώσεων από τις αλλαγές στα εκπαιδευτικά και τα εργασιακά περιβάλλοντα που δημιουργεί η Κοινωνία της Πληροφορίας.
- Να συμβάλλουν στη διαμόρφωση νέων πολιτικών για την ισότητα των φύλων που θα εκπορεύονται από την επιστημονική γνώση σχετικά με τις νέες συνθήκες της εκπαίδευσης, της αγοράς εργασίας και της κοινωνίας της πληροφορίας.
- Να συμβάλλουν στην έρευνα για το Φύλο και την Ισότητα και στην ευαισθητοποίηση της κοινωνίας σε θέματα ισότητας.

Το Π.Μ.Σ αναπτύσσεται σε τρεις βασικούς θεματικούς άξονες σε σχέση με το Φύλο, και συγκεκριμένα (α) στο εκπαιδευτικό περιβάλλον, (β) στο εργασιακό περιβάλλον, και (γ) στο περιβάλλον της Κοινωνίας της Γνώσης και της Πληροφορίας, όπως έχουν σήμερα διαμορφωθεί μέσα από τις διεργασίες της παγκοσμιοποίησης.

Το πρόγραμμα διεξάγεται με πρότυπες μορφές εκπαίδευσης που συνδυάζουν (α) δια ζώσης μαθήματα και σεμινάρια, η και (β) διαδικασίες από απόσταση ηλεκτρονικής μάθησης, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας «Πλάτων» του Πανεπιστημίου Αιγαίου και περιλαμβάνει.

(α) Ετήσιο κύκλο εντατικών μαθημάτων θεωρίας, ερευνητικής μεθοδολογίας και ανάπτυξης ερευνητικών και τεχνολογικών δεξιοτήτων.

(β) Κύκλο εντατικών επιστημονικών σεμιναρίων (workshops)

(γ) Πρακτική Άσκηση ή/και Έρευνα Πεδίου

(δ) Συγγραφή διπλωματικής εργασίας που θα τεκμηριώνει την απόκτηση θεωρητικών γνώσεων, τεχνολογικών και ερευνητικών δεξιοτήτων και τη δυνατότητων πρακτικής εφαρμογής των γνώσεων και δεξιοτήτων αυτών.

Η διάρκεια του προγράμματος είναι τρία (3) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

Κανόνες λήψης του μεταπτυχιακού τίτλου στο ΠΜΣ Φύλο και Νέα Εκπαιδευτικά και Εργασιακά Περιβάλλοντα στην Κοινωνία της Πληροφορίας

Κάθε μάθημα, συμπεριλαμβανομένων και των Σεμιναριακών Μαθημάτων του Κύκλου αντιστοιχεί σε τρεις (3) διδακτικές μονάδες. Η Πρακτική Άσκηση ή/και Έρευνα Πεδίου αντιστοιχεί σε έξι (6) διδακτικές μονάδες και η εκπόνηση μεταπτυχιακής ερευνητικής ή συνθετικής διατριβής αντιστοιχεί σε δώδεκα (12) διδακτικές μονάδες.

Για την απονομή Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης απαιτείται η επιτυχής ολοκλήρωση 54 διδακτικών μονάδων, σε συνδυασμό με τη συμμετοχή του/της φοιτητή/φοιτήτριας σε εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες του προγράμματος, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα και στον κανονισμό μεταπτυχιακών σπουδών.

Δ. Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων

Από το Ακαδημαϊκό έτος 2004-2005 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ) με τίτλο: «Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων». Σκοπός του παρόντος μεταπτυχιακού προγράμματος είναι η προετοιμασία στελεχών ικανών να συμβάλλουν τόσο στη διοίκηση όσο και στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη σύγχρονων εκπαιδευτικών μονάδων.

Το πρόγραμμα έχει στόχο τη θεωρητική εμβάθυνση και την ανάπτυξη τεχνογνωσίας στον τομέα του σχεδιασμού και ανάπτυξης εκπαιδευτικών μονάδων και της διοίκησής τους γενικότερα, με τη σύγχρονη και ευρεία έννοια του όρου, που περιλαμβάνει τις σχολικές μονάδες και τους ευέλικτους θεσμούς συνεχούς εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης με εφαρμογή παραδοσιακών και σύγχρονων μοντέλων διδασκαλίας, λειτουργίας και διοίκησης.

Το Π.Μ.Σ. απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στα «Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων» με τις εξής κατευθύνσεις:

α) Διαχείριση και Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Μονάδων

β) Διαχείριση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.)

Η χρονική διάρκεια για το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) 12 μήνες πλήρους φοίτησης, με το τελευταίο τρίμηνο να διατίθεται για την εκπόνηση της μεταπτυχιακής ερευνητικής ή συνθετικής διατριβής.

Κανόνες λήψης του μεταπτυχιακού τίτλου στο ΠΜΣ Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων

Τα μαθήματα είναι Υποχρεωτικά Επιλογής και διακρίνονται σε μαθήματα κορμού (9) και μαθήματα κατεύθυνσης (3) και κατανέμονται σε τέσσερις (4) θεματικούς άξονες.

Τα μαθήματα κορμού είναι (9) και αντιστοιχούν σε 3 διδακτικές ώρες X 12 εβδομάδες και σε 3 (τρεις) διδακτικές μονάδες.

Τα μαθήματα κατεύθυνσης είναι 3 και αντιστοιχούν σε τρεις διδακτικές ώρες X 12 εβδομάδες και σε 3 διδακτικές μονάδες και επιλέγονται είτε από τον Β άξονα: «Διαχείριση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.)» είτε από τον Α: «Διαχείριση Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων».

Η επιλογή των μαθημάτων κατεύθυνσης επιτελείται κατά το δεύτερο εξάμηνο.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές παρακολουθούν υποχρεωτικά το «Γενικό Σεμινάριο» του Π.Μ.Σ. κάθε τελευταία Τετάρτη του μηνός.

Η Διπλωματική εργασία είναι υποχρεωτική, συγγράφεται κατά το τελευταίο τρίμηνο και αντιστοιχεί σε 6 διδακτικές μονάδες.

Ο φοιτητής – φοιτήτρια οφείλει να συγκεντρώσει 42 διδακτικές μονάδες, ως ακολούθως:

27 μονάδες στα 9 μαθήματα κορμού

9 μονάδες στα 3 μαθήματα κατεύθυνσης

6 μονάδες στη Διπλωματική Εργασία

Ε. Ψυχοπαιδαγωγική της ένταξης: ένα σχολείο για όλους.

Από το ακαδημαϊκό έτος 2007–2008, τα Τμήματα: α) Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, β) Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του Α.Π.Θ. και γ) Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού του Πανεπιστημίου Αιγαίου οργανώνουν και λειτουργούν Πρόγραμμα Μεταπτυχιακό Σπουδών με τίτλο: «**Ψυχο – παιδαγωγική της ένταξης: Ένα σχολείο για όλους**», σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης αυτής και τις διατάξεις των άρθρων 10 έως 12 του ν. 2083/1992. Τη διοικητική υποστήριξη του προγράμματος αναλαμβάνει το Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Α.Π.Θ.

Το Διατμηματικό – Διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «**Ψυχο – παιδαγωγική της ένταξης: Ένα σχολείο για όλους**» αποσκοπεί:

1. Στην εξειδικευμένη και σε βάθος εκπαίδευση πτυχιούχων, από τους κλάδους των Επιστημών της Αγωγής και των Κοινωνικών Επιστημών (εκπαιδευτικών, ψυχολόγων, κοινωνικών επιστημόνων κ.ά.) σε θέματα που αφορούν στην αξιολόγηση και εκπαίδευση μαθητών με αναπηρίες καθώς και μαθητών γλωσσικών – πολιτισμικών μειονοτήτων σε όλο το εύρος της εκπαίδευσης.

Πιο συγκεκριμένα στόχος του προγράμματος είναι η εμπάθυνση και εξειδίκευση σε δύο κατευθύνσεις: α) στις ψυχο – παιδαγωγικές συνιστώσες των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και πιο ειδικά η εμπάθυνση σε θέματα σχολικών δυσκολιών και ήπιας νοητικής καθυστέρησης και η απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων που είναι αναγκαίες για την εξυπηρέτηση των μαθητών με Ε.Ε.Α. στους τομείς της ψυχικής υγείας και εκπαίδευσης καθώς και της σχολικής και κοινωνικής ένταξης, β) στις ψυχο – παιδαγωγικές συνιστώσες της πολυπολιτισμικότητας και ειδικότερα η εμπάθυνση σε θέματα ετερότητας, αξιολόγησης και εκπαίδευσης παιδιού από γλωσσικές – πολιτισμικές μειονότητες με βασική φιλοσοφία ένα αλληλεπιδραστικό σφαιρικό μοντέλο πολυπολιτισμικής εκπαίδευσης που θα οδηγήσει στη σχολική και κοινωνική ένταξη. Κοινός άξονας των δύο κατευθύνσεων είναι η ανάδειξη όλων των παραμέτρων ενός σύγχρονου σχολείου που θα συμπεριλαμβάνει όλους τους μαθητές και θα ανταποκρίνεται στις εκπαιδευτικές τους ανάγκες.

2. Στην εμπάθυνση σε θέματα επιστημολογίας και επιστημονικής έρευνας και στην προπαρασκευή για τη συγγραφή διδακτορικής διατριβής.

Το Διατμηματικό – Διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών απονέμει:

α) Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στην ψυχοπαιδαγωγική της ένταξης με 2 κατευθύνσεις: Α. Ψυχοπαιδαγωγικές συνιστώσες των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και Β. Ψυχοπαιδαγωγικές συνιστώσες της πολυπολιτισμικότητας.

β) Διδακτορικό δίπλωμα στα επιστημονικά πεδία της Ειδικής Αγωγής και της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης.

Κανόνες λήψης του μεταπτυχιακού τίτλου στο Διατμηματικό – Διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Ειδικής Αγωγής «Ψυχο – παιδαγωγική της ένταξης: Ένα σχολείο για όλους»

Στο ΠΜΣ γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής συναφούς γνωστικού αντικειμένου, καθώς και πτυχιούχοι Τμημάτων Τ.Ε.Ι. συναφούς γνωστικού αντικειμένου. Για τη συνάφεια των αντικειμένων καθώς και για τα κριτήρια επιλογής αποφαινεται η Ειδική Διατμηματική Επιτροπή, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Για τη λήψη του Διδακτορικού Διπλώματος γίνονται δεκτοί κάτοχοι του εν λόγω Μ.Δ.Ε. ή κάτοχοι άλλων συναφών Μ.Δ.Ε.

ΣΤ. Διδασκαλείο

Ίδρυση: Το Διδασκαλείο Νηπιαγωγών του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2001-02 (Ν.2327, Π.Δ.221/Φ.Ε.Κ. 191/4-9-200) και φέρει την επωνυμία «Κωνσταντίνος Καραθεοδωρή». Το Διδασκαλείο «Κωνσταντίνος Καραθεοδωρή» εντάσσεται στο Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.), που έχει την ευθύνη για την οργάνωση και τη λειτουργία του. Στο πλαίσιο αυτό το Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. έχει τη δυνατότητα να συνεργάζεται με άλλα τμήματα και άλλα Πανεπιστήμια για την επίτευξη των σκοπών του Διδασκαλείου.

Σκοπός- επιδιώξεις: Σκοπός του Διδασκαλείου είναι η μετεκπαίδευση και εξειδίκευση του εκπαιδευτικού προσωπικού της προσχολικής αγωγής.

Στα πλαίσια αυτά το Διδασκαλείο επιδιώκει:

1. Να παρακολουθεί τις εξελίξεις στον τομέα των επιστημών και ειδικότερα των επιστημών της αγωγής και της εκπαιδευτικής τεχνολογίας.
2. Να προάγει την έρευνα, την παραγωγή και τη μετάδοση γνώσεων και εμπειριών που συμβάλλουν στην εκπαιδευτική ανάπτυξη της χώρας.
3. Να παρέχει τις απαραίτητες πρόσθετες γενικές και ειδικές γνώσεις και δεξιότητες, που εξασφαλίζουν την ελεύθερη και ισότιμη επιστημονική και επαγγελματική σταδιοδρομία των εκπαιδευτικών της προσχολικής αγωγής.

Κατευθύνσεις μετεκπαίδευσης : Το Διδασκαλείο έχει δύο κατευθύνσεις μετεκπαίδευσης:

1. Κατεύθυνση Γενικής Αγωγής και
2. Κατεύθυνση Ειδικής Αγωγής.

Δομή και οργάνωση :

Το πρόγραμμα σπουδών δομείται σε 4 εξάμηνα και συμπεριλαμβάνει παρακολούθηση μαθημάτων και εργαστηρίων, διεξαγωγή ερευνών, παρακολούθηση επιστημονικών εκδηλώσεων, προαιρετική συμμετοχή σε προγράμματα ανταλλαγής και προαιρετική συγγραφή διπλωματικής εργασίας όπως και δημόσια παρουσίαση της σε ημερομηνία που ορίζεται από το Δ.Σ. τον Ιούνιο κάθε έτους.

Κάθε τομέας του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. μπορεί να διοργανώνει κάθε 2 χρόνια μια ημερίδα-σεμινάριο με θέμα που επιλέγεται σε συνεννόηση με το Δ.Σ. του Διδασκαλείου.

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	20 X 3 Δ.Μ = 60 Δ.Μ.
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	1 X 6 Δ.Μ. = 6 Δ.Μ.
ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ	ΕΠΑΡΚΕΙΑ
ΕΡΕΥΝΕΣ	3 X 4 Δ.Μ = 12

ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ Η.Υ.	
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	72

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	22 X 3 Δ.Μ = 66 Δ.Μ.
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	1 X 6 Δ.Μ.= 6 Δ.Μ.
ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ Α' ΦΑΣΗΣ	1 X 6 Δ.Μ= 6 Δ.Μ.
ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ Β' ΦΑΣΗΣ	1 X 6 Δ.Μ= 6 Δ.Μ.
ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ Γ' ΦΑΣΗΣ	1 X 9 Δ.Μ= 9 Δ.Μ.
ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ	ΕΠΑΡΚΕΙΑ
ΕΡΕΥΝΕΣ	3 X 4 Δ.Μ.= 12Δ.Μ.
ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ Η.Υ	
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	99

Ο βαθμός ανταπόκρισης του Διδασκαλείου στις προσδοκίες των μετεκπαιδευομένων φοιτητών/ριών προσεγγίστηκε με συνεντεύξεις οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια έρευνας. Τα αποτελέσματα κατέδειξαν ότι οι απόφοιτοι/ες του Διδασκαλείου είναι απόλυτα ικανοποιημένοι/ες από τις σπουδές τους στο Διδασκαλείο και από το βαθμό επίτευξης των προσωπικών και επαγγελματικών τους στόχων. Αρκετοί/ες από αυτούς θεωρούν το Διδασκαλείο ένα πρώτο βήμα για περαιτέρω σπουδές σε Μεταπτυχιακό επίπεδο, μιας και τα πολλαπλά γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται αποτελούν εναύσματα για εμβάθυνση.

Η. ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Το Διδακτορικό Δίπλωμα (Δ.Δ.) αποτελεί ακαδημαϊκό τίτλο, ο οποίος πιστοποιεί την ουσιαστική συνεισφορά του κατόχου του στην εξέλιξη καίριων γνωστικών περιοχών, την κατανόηση σε βάθος της επιστημονικής του περιοχής και την εκπόνηση μιας πρωτότυπης ή καινοτόμου εργασίας ή έρευνας στο πεδίο της επιστήμης του. Το διδακτορικό πρόγραμμα αποτελεί για το Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., πηγή ακαδημαϊκού κύρους και διεθνούς ακαδημαϊκής διάκρισης και συμβάλλει στην ποιοτική και ποσοτική αναβάθμιση της ερευνητικής παραγωγής.

Για την απόκτηση του Διδακτορικού Διπλώματος οι υποψήφιοι πρέπει, κατ' ελάχιστο, να έχουν τα ακόλουθα τυπικά προσόντα:

α. Πτυχίο Ελληνικού Α.Ε.Ι. ή ομοταγούς πανεπιστημίου του εξωτερικού αναγνωρισμένου από το ΔΙΚΑΤΣΑ ή ΔΟΑΤΑΠ (κατά την έννοια του άρθρου 2 του Ν.3549/2007, Φ.Ε.Κ. 69/20.03.2007).

β. Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης Ελληνικού Α.Ε.Ι. ή ομοταγούς Πανεπιστημίου του εξωτερικού αναγνωρισμένου από το ΔΙΚΑΤΣΑ ή ΔΟΑΤΑΠ στα γνωστικά αντικείμενα έρευνας

και διδασκαλίας του Τμήματος ή τα πλέον συγγενή με αυτά, αλλά που προάγουν την ακαδημαϊκή διεπιστημονική φυσιογνωμία του Τμήματος που επιθυμεί να εκπονήσει διδακτορική διατριβή.

γ. Πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι., ΑΣΠΑΙΤΕ, ή ισότιμων σχολών μπορούν να γίνουν δεκτοί ως υποψήφιοι/ες διδάκτορες, μόνον εφόσον είναι κάτοχοι Μ.Δ.Ε.

Διαδικασία επιλογής υποψηφίων διδασκόντων

Οι αιτήσεις των υποψηφίων με στόχο την απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος υποβάλλονται στη Γραμματεία του Τμήματος σε χρονικές περιόδους που αναφέρει η προκήρυξη. Οι αιτήσεις των υποψηφίων, εκτός από τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά, θα συνοδεύονται και από ειδικό έντυπο συμπληρωμένο από μέλος Δ.Ε.Π. του που ανήκει στις βαθμίδες του Καθηγητή, Αναπληρωτή Καθηγητή ή Επικούρου Καθηγητή, στην οποία θα αναφέρεται η πρόθεση του να αναλάβει την επίβλεψη του υποψηφίου κατά την εκπόνηση της Διδακτορικής Διατριβής.

Δεκτές προς αξιολόγηση γίνονται οι αιτήσεις που υποβάλλονται εμπρόθεσμα. Τα απαιτούμενα τυπικά δικαιολογητικά που υποβάλλονται από κάθε υποψήφιο περιλαμβάνουν:

1. Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα.
2. Επικυρωμένο αντίγραφο Πτυχίου. (Σε περίπτωση που οι τίτλοι σπουδών έχουν χορηγηθεί από Α.Ε.Ι. του εξωτερικού, θα πρέπει να υποβληθούν και σχετικές βεβαιώσεις ισοτιμίας από το ΔΙΚΑΤΣΑ ή ΔΟΑΤΑΠ).
3. Επικυρωμένο αντίγραφο Μεταπτυχιακού Τίτλου Σπουδών. (Σε περίπτωση που οι τίτλοι σπουδών έχουν χορηγηθεί από Α.Ε.Ι. του εξωτερικού, θα πρέπει να υποβληθούν και σχετικές βεβαιώσεις ισοτιμίας από το ΔΙΚΑΤΣΑ ή ΔΟΑΤΑΠ).
4. Επικυρωμένο πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας προπτυχιακών μαθημάτων.
5. Επικυρωμένο αντίγραφο αναλυτικής βαθμολογίας μεταπτυχιακών μαθημάτων.
6. Φωτοτυπία Αστυνομικής Ταυτότητας.
7. Μία (1) Φωτογραφία.
8. Δύο συστατικές επιστολές, οι οποίες προέρχονται από μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. που έχουν διδάξει τον υποψήφιο.
9. Αποδεικτικό μιας Ξένης Γλώσσας, (κατά προτίμηση Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, ή άλλη γλώσσα).
10. Αντίγραφο Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.
11. Ανάτυπα άρθρων που δημοσιεύτηκαν είτε σε επιστημονικά περιοδικά, είτε σε πρακτικά διεθνών συνεδρίων τα οποία δημοσιεύουν εργασίες με σύστημα κριτών, μονογραφίες ή διακρίσεις (εάν υπάρχουν).

12. Αποδεικτικά Επαγγελματικής Εμπειρίας (εάν υπάρχουν).
13. Αποδεικτικά γνώσης Η/Υ (εάν υπάρχουν).
14. Συνοπτικό Σχέδιο Πρότασης Διδακτορικής Διατριβής, το οποίο θα πρέπει να περιέχει:

- A. Προτεινόμενο θέμα διδακτορικής διατριβής.
- B. Περιγραφή του σκοπού της διδακτορικής διατριβής καθώς και των επιμέρους στόχων.
- Γ. Περιγραφή της μεθοδολογίας που θα ακολουθηθεί.
- Δ. Ενδεικτική βιβλιογραφία.
- E. Προσδοκώμενα αποτελέσματα. Κριτήρια εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής

Η Γ.Σ.Ε.Σ. εξετάζει αν πληρούνται τα κατά το νόμο απαιτούμενα προσόντα και τα κριτήρια που έχουν τεθεί από την κείμενη νομοθεσία. Αν πρόκειται για σημαντική υποψηφιότητα, αν είναι επαρκής και υψηλής ποιότητας, αν ο υποψήφιος διαθέτει γνώση του αντικειμένου σε θεωρητικό επίπεδο και εις βάθος εξοικείωση με τον τρέχοντα επιστημονικό προβληματισμό, αν ο υποψήφιος/α έχει σαφή στόχο όσον αφορά στην εκπόνηση της διατριβής, αν η υποψηφιότητα υπόσχεται ερευνητική παραγωγή και επιτυχή κατάληξή της, αν η ερευνητική πρόταση εμπίπτει στα ερευνητικά και εν γένει ακαδημαϊκά ενδιαφέροντα του Τμήματος.

Ως πιθανά κριτήρια ορίζονται τα εξής:

1. Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης
2. Βαθμός πτυχίου
3. Πτυχιακή εργασία
4. Επαγγελματική εμπειρία
5. Δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά
6. Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια
7. Συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα
8. Πιστοποιημένη γνώση της ξένης γλώσσας
9. Δεύτερο πτυχίο

Η ίδια Γ.Σ.Ε.Σ. ορίζει την/τον επιβλέπουσα/οντα και τα υπόλοιπα μέλη της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής. Η έναρξη της χρονικής διάρκειας σπουδών για την απόκτηση του Διδακτορικού Διπλώματος καθορίζεται από του ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής.

3.2.2 Βαθμός ανταπόκρισης των ΠΜΣ στους στόχους του Τμήματος και στις απαιτήσεις της κοινωνίας

Κύριος στόχος των μεταπτυχιακών σπουδών του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. είναι η εξειδίκευση σε πεδία των επιστημών της αγωγής. Τα 5 ΠΜΣ καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεματικών πεδίων των επιστημών της αγωγής και συγκεκριμένα τα αντικείμενα (α) Περιβάλλον, (β) Φύλο και Νέα Εργασιακά και Εκπαιδευτικά Περιβάλλοντα στην Κοινωνία της Πληροφορίας (γ) Παιδικό

Βιβλίο και Παιδαγωγικό Υλικό (δ) Διοίκηση και Οργάνωση στην Εκπαίδευση, και (ε) Ψυχοπαιδαγωγική της Ένταξης. Με το εύρος αυτό δίνεται η ευκαιρία στους επιστήμονες της αγωγής και συναφών αντικειμένων να εξειδικευτούν σε γνωστικά πεδία που άπτονται των ενδιαφερόντων τους και των επαγγελματικών και ακαδημαϊκών τους προσδοκιών και με τον τρόπο αυτό να προάγουν την προσωπική και ην επαγγελματική τους ανάπτυξη.

Ένας επίσης σημαντικός στόχος που ανταποκρίνεται στον ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. είναι η προσφορά μεταπτυχιακών σπουδών οργανωμένων και δομημένων με τέτοιο τρόπο ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες και στο διαθέσιμο χρόνο και τρόπο επικοινωνίας εργαζομένων μεταπτυχιακών φοιτητών/ριών .

Σχετικά με το στόχο που αφορά στην εξασφάλιση ικανοποιητικού εύρους, υψηλής ποιότητας και τεχνολογικής υποστήριξης παραγόμενου διδακτικού, ερευνητικού, επιστημονικού, και διοικητικού έργου ισχύουν τα εξής: Σύμφωνα με το ερωτηματολόγιο των μεταπτυχιακών φοιτητών και συγκεκριμένα στους άξονες που αφορούν το μάθημα, τις εξετάσεις, τον/την διδάσκοντα/ουσα και το επικουρικό διδακτικό προσωπικό 89% των φοιτητών του δείγματος που αξιολογήθηκε θεωρούν την ποιότητα του ακαδημαϊκού έργου των ΠΜΣ πολύ ικανοποιητική (Μ.Ο=4,68, Τ.Α.=0,93).

Σχετικά με το στόχο της διαμόρφωσης μιας ιδιαίτερης ακαδημαϊκής ταυτότητας, προσαρμοσμένης στους άξονες της κοινωνικής δικαιοσύνης, της ισότητας, της αειφορίας, του εκσυγχρονισμού και της καινοτομίας: Σύμφωνα με το ερωτηματολόγιο των μεταπτυχιακών φοιτητών και συγκεκριμένα στον άξονα ΤΠΕ, Φύλο, Περιβάλλον, το 65% των φοιτητών του δείγματος που αξιολογήθηκε θεωρούν ότι τα ΠΜΣ ανταποκρίνονται πολύ ικανοποιητικά (Μ.Ο=3,98, Τ.Α.=1,43).

Για κάθε επί μέρους ΠΜΣ το 100% των φοιτητών του δείγματος απάντησε ότι ο στόχος τον οποίο το ΠΜΣ αφορά ανταποκρίνεται ικανοποιητικά και πολύ ικανοποιητικά.

Σχετικά με το στόχο που αφορά στην εξασφάλιση άριστων συνθηκών εργασίας, καλών διαπροσωπικών σχέσεων, ενθάρρυνση της πρωτοβουλίας και συνεργασίας μεταξύ των μελών και των τομέων του τμήματος: Σύμφωνα με το ερωτηματολόγιο των μεταπτυχιακών φοιτητών και συγκεκριμένα στους άξονες περιβάλλον μελέτης, διαπροσωπικές σχέσεις και ακαδημαϊκή ζωή, το 79% των μεταπτυχιακών φοιτητών απάντησε ότι ο στόχος εξυπηρετείται ικανοποιητικά και πολύ ικανοποιητικά (Μ.Ο=4,01, Τ.Α.=1,22).

Σχετικά με τη σύνδεση του Τμήματος με την κοινωνία και την ευρύτερη πανεπιστημιακή κοινότητα: Σύμφωνα με το ερωτηματολόγιο των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και συγκεκριμένα στον άξονα της κοινωνικής ζωής, το 65% των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών απάντησε ότι ο στόχος εξυπηρετείται ικανοποιητικά και πολύ ικανοποιητικά (Μ.Ο=3,64, Τ.Α.=1,28).

4. Διδακτικό έργο

4.1 Περιγραφή

Η διδακτική υποχρέωση των εκπαιδευτικών έχει επεκταθεί πέραν των ορίων που προβλέπει η νομοθεσία και έχει στηρίξει ένα πρόγραμμα σπουδών το οποίο περιλαμβάνει:

- ✓ ένα Προπτυχιακό Πρόγραμμα επικαιροποιημένο, πλούσιο και ευέλικτα προσαρμόσιμο σε μια ποικιλία επαγγελματικών και ερευνητικών προσανατολισμών, με μεγάλο αριθμό μαθημάτων κλασικού τύπου, μαθημάτων έρευνας, εργαστηρίων και πρακτικών ασκήσεων σε εκπαιδευτήρια της προσχολικής αγωγής και σε οργανισμούς και επιχειρήσεις του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.
- ✓ τέσσερα (4) αυτόνομα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών και ένα (1) σε συνεργασία με άλλο πανεπιστήμιο (ΑΠΘ)
- ✓ σημαντικό αριθμό υποψηφίων διδασκτόρων κατανεμημένων σε πέντε τομείς σπουδών.
- ✓ ένα πρόγραμμα Διδασκαλείου με δυο κατευθύνσεις (Γενικής Αγωγής, Ειδικής Αγωγής)
- ✓ κατά περίπτωση, προγράμματα αναβάθμισης εκπαιδευτικών (π.χ. εξομοίωση, επιμόρφωση για ειδικά θέματα κλπ.)

4.2. Η αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού

Σύμφωνα με τα ερωτηματολόγια των προπτυχιακών φοιτητών (Ερωτηματολόγιο 3, B22 και B23 αθροιστικά) και των μεταπτυχιακών φοιτητών (Ερωτηματολόγιο 5, B15 και B16 αθροιστικά) το 86% των προπτυχιακών και το 91% των μεταπτυχιακών φοιτητών/ριών του δείγματος κρίνουν ικανοποιητική και πολύ ικανοποιητική την αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού.

4.3. Η ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας

Στο Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. ιδιαίτερο βάρος δίνεται στη διδασκαλία, η οποία αποτελεί ένα σημαντικό μέρος του έργου των μελών ΔΕΠ και των διδασκόντων/ουσών με ΠΔ 407/80. Προωθείται, με αυτό τον τρόπο, η μορφή ενός σύγχρονου Παιδαγωγικού Τμήματος, το οποίο, λόγω της ιδιαιτερότητας του και ειδικότερα λόγω της λειτουργίας εκτός από το Προπτυχιακό Πρόγραμμα, πέντε μεταπτυχιακών προγραμμάτων και ενός Διδασκαλείου, το Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. έχει αναπτύξει μια πλούσια διδακτική δραστηριότητα. Η διδασκαλία στηρίζεται σε σύγχρονες προσεγγίσεις σε εκπαιδευτικά και παιδαγωγικά ζητήματα, σε νέα διδακτικά αντικείμενα (π.χ. διαπολιτισμική εκπαίδευση, περιβαλλοντική εκπαίδευση, σπουδές φύλου, εκπαίδευση με ΤΠΕ) και στη μεθοδολογία έρευνας. Τα Προγράμματα Σπουδών (Προπτυχιακό και Μεταπτυχιακά) επιδιώκουν την πληρέστερη εισαγωγή σε συγκεκριμένες γνωστικές περιοχές, τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών και την εξοικείωση με την έρευνα.

Σύμφωνα με τα ερωτηματολόγια των προπτυχιακών φοιτητριών/ών (Ερωτηματολόγιο 3, Α4 και Α6 αθροιστικά) και των μεταπτυχιακών φοιτητών (Ερωτηματολόγιο 5, Α4 και Α6 αθροιστικά) το 74% των προπτυχιακών και το 70% των μεταπτυχιακών φοιτητών/ριών του δείγματος κρίνουν ικανοποιητική και πολύ ικανοποιητική την αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού.

✓ Εφαρμόζονται καινοτόμες διδακτικές προσεγγίσεις και πρωτοποριακές μεθόδους για τις οποίες υπάρχουν θετικά ερευνητικά αποτελέσματα (π.χ. δομητισμός, βιωματική μάθηση, έρευνα-μάθηση κλπ), (με ιδιαίτερη έμφαση στα μαθήματα με μικρότερο αριθμό φοιτητών), καθώς και μεθόδους που εξασφαλίζουν τη μάθηση με σύγχρονους τρόπους (αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών- Τ.Π.Ε.-, εκ του σύνεγγυς αλλά και στα χρονικά διαστήματα μεταξύ των τυπικών μαθημάτων, e-learning).

✓ Έχει γίνει αναβάθμιση στα υποχρεωτικά μαθήματα ενσωματώνοντας κατά το δυνατόν σε καθένα τρεις διαστάσεις : «περιβάλλον», «φύλο», «Τ.Π.Ε.».

✓ Έχουν ενταχθεί μαθήματα της σύγχρονης επιστημονικής και εκπαιδευτικής πραγματικότητας και ενδιαφέροντος, όπως η διαπολιτισμική εκπαίδευση, το 'φύλο', η εκπαιδευτική αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. (π.χ. έντεκα μαθήματα στο πρόγραμμα σπουδών)

✓ Έχει υποστηριχθεί η διδασκαλία με σχετικά επαρκείς υποδομές (αίθουσες, βιβλιοθήκη, εξοπλισμό σε Τ.Π.Ε., λοιπό εξοπλισμό κλπ),

✓ Σε αρκετές περιπτώσεις, η διδασκαλία στηρίζεται σε βοηθητικό διδακτικό προσωπικό (αποσπασμένους εκπαιδευτικούς, και Υποψήφιους Διδάκτορες).

Αρνητικό στοιχείο στην αποτελεσματικότητα κρίνεται :

- Ο μικρός αριθμός αποσπασμένων εκπαιδευτικών
- Η μη εμπλοκή των υποψηφίων διδασκόντων στην υποβοήθηση του διδακτικού έργου.

4.4. Η οργάνωση και την εφαρμογή του διδακτικού έργου

Όσον αφορά στην οργάνωση και εφαρμογή του διδακτικού έργου, οι διδάσκοντες/ουσες δηλώνουν ότι τηρούν σε υψηλό ποσοστό (76%) το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων. Σε περιπτώσεις που δεν τηρείται το ωρολόγιο πρόγραμμα γίνονται αναπληρώσεις μαθημάτων.

4.5. Τα εκπαιδευτικά βοηθήματα

Από το ερωτηματολόγιο των διδασκόντων/ουσών προκύπτουν τα εξής:

Για τα περισσότερα υποχρεωτικά και κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών διανέμονται στους/στις φοιτητές/ριες συγγράμματα δωρεάν. Αυτά προτείνονται από τους διδάσκοντες/ουσες , σύμφωνα με την νόμιμη διαδικασία και την έγκριση της ΓΣ του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ..

Το μεγαλύτερο ποσοστό (85%) των διδασκόντων/ουσών (Ερωτηματολόγιο 1, Ερώτηση IV2.1) προσφέρει ως βοήθημα κάποιο/α βιβλίο/α, ενώ αρκετοί/ες διδάσκοντες/ουσες (60%) προσφέρουν και/ή σημειώσεις. Οι σημειώσεις συχνά αναρτώνται στο διαδίκτυο και σε μερικές περιπτώσεις δίνονται για αναπαραγωγή (φωτοτύπηση) και μέχρι 50 σελίδες ανά μάθημα διανέμονται δωρεάν στους φοιτητές/ριες .

Αρκετοί/ές διδάσκοντες/ουσες (Ερωτηματολόγιο 1, Ερώτηση IV2.2) σε ποσοστό 70%, δηλώνουν ότι επικαιροποιούν τα βοηθήματα είτε δίνοντας νέα βιβλία ή νέες εκδόσεις ή επικαιροποιώντας τις σημειώσεις τους.

Τα βοηθήματα καλύπτουν περίπου κατά 70% την ύλη που διδάσκεται (Ερωτηματολόγιο 1, Ερώτηση IV2.3).

Οι διδάσκοντες/ουσες παρέχουν πρόσθετη βιβλιογραφία πέραν των διανεμόμενων συγγραμμάτων σε ποσοστό 75% (Ερωτηματολόγιο 1, Ερώτηση IV2.4). Τη βιβλιογραφία αυτή κοινοποιούν στους/στις φοιτητές/ριες κατά τη διάρκεια των μαθημάτων ή/και αναρτούν στην ιστοσελίδα του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.

Σε ποσοστό 100% γνωστοποιούν έγκαιρα την ύλη, τους μαθησιακούς στόχους και τον τρόπο αξιολόγησης των φοιτητών/ριών (Ερωτηματολόγιο 1, Ερώτηση IV2.5). Η γνωστοποίηση γίνεται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων ή/και με διανομή του syllabus του μαθήματος ή/και με ανάρτηση του στην ιστοσελίδα του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ..

4.6. Τα διαθέσιμα μέσα και υποδομές

Το διδακτικό έργο υποστηρίζεται με σχετικά επαρκείς υποδομές όσον αφορά τη βιβλιοθήκη, τον εξοπλισμό σε Τ.Π.Ε. και το λοιπό εξοπλισμό.

Οι κτιριακές εγκαταστάσεις όμως είναι ανεπαρκείς, όπως αναφέρθηκε από ποσοστό 78% των διδασκόντων/ουσών (Ερωτηματολόγιο 1, Ερώτηση V1.1). Μάλιστα για τα μεταπτυχιακά μαθήματα το πρόβλημα των αιθουσών είναι σημαντικό και προς το παρόν λύνεται κατά περίπτωση με ενοικίαση αιθουσών εκτός των κτιρίων του πανεπιστημίου.

4.7. Ο βαθμός αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών

Μεγάλο ποσοστό των διδασκόντων/ουσών (75%) χρησιμοποιεί τις ΤΠΕ στη διδακτική διαδικασία (Ερωτηματολόγιο 1, Ερώτηση V2.1). Η εφαρμογή των ΤΠΕ αξιοποιείται σε μεγάλο βαθμό στα μεταπτυχιακά προγράμματα. Τα θετικά στοιχεία από την χρήση των ΤΠΕ εστιάζουν κυρίως στη διευκόλυνση της επικοινωνίας και της μαθησιακής διαδικασίας ενώ παράλληλα, διαμορφώνουν ένα σύγχρονο προφίλ στα μαθήματα που διδάσκονται στο Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.. Αρνητικό στοιχείο αποτελεί η ελλιπής συντήρηση των τεχνολογικών υποδομών.

4.8. Η αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και η μεταξύ τους συνεργασία

Όπως φαίνεται και στο Παράρτημα 2, η σχέση διδασκόντων/διδασκομένων δίδεται παρακάτω.

2008-09

Σχέση διδασκόντων (ΔΕΠ+ΕΕΔΙΠ)/Προπτυχιακούς Διδασκόμενους =**1/34,05**

Σχέση διδασκόντων/ Προπτυχιακούς Διδασκόμενους =**1/18,40**

Σχέση διδασκόντων (ΔΕΠ+ΕΕΔΙΠ)/Προπτυχιακούς + Μεταπτυχιακούς Διδασκόμενους
=**1/41,70**

Σχέση διδασκόντων/ (Προπτυχιακούς+ Μεταπτυχιακούς Διδασκόμενους) =**1/22,54**

2009-10

Σχέση διδασκόντων (ΔΕΠ+ΕΕΔΙΠ)/ Προπτυχιακούς Διδασκόμενους =**1/31,81**

Σχέση διδασκόντων/ Προπτυχιακούς Διδασκόμενους =**1/17,5**

Σχέση διδασκόντων (ΔΕΠ+ΕΕΔΙΠ)/Προπτυχιακούς + Μεταπτυχιακούς Διδασκόμενους
=**1/38,59**

Σχέση διδασκόντων/ Προπτυχιακούς+ Μεταπτυχιακούς Διδασκόμενους =**1/21,22**

Παρά τα παραπάνω δεδομένα, επειδή σε κάθε έτος Προπτυχιακών Σπουδών αντιστοιχούν περισσότεροι από 100 φοιτητές , στα περισσότερα μαθήματα ειδικά μάλιστα στα υποχρεωτικά, κάθε διδάσκων/ουσα απευθύνεται σε «ακροατήριο» άνω των 100 ατόμων. Αντίστοιχα σε μεταπτυχιακό επίπεδο απευθύνεται σε «ακροατήριο» περίπου 40 ατόμων. Οι αναλογίες αυτές θεωρούνται μεγάλες.

Σύμφωνα με τα ερωτηματολόγια των διδασκόντων/ουσών, ένα μεγάλο ποσοστό (65%) των διδασκόντων/ουσών θεωρεί ότι η αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων στα μαθήματά τους δεν είναι ικανοποιητική και ότι ο αριθμός των φοιτητών/ριών ανά διδάσκοντα/ουσα είναι μεγάλος (Ερωτηματολόγιο 1, Ερώτηση VI.3). Επίσης ένα σημαντικό ποσοστό των διδασκόντων/ουσών (58%) θεωρεί ότι υπάρχει ικανοποιητική συμμετοχή των φοιτητών στα μαθήματα (Ερωτηματολόγιο 1, Ερώτηση IV2.4).

Θετικό στοιχείο στο μεγάλο αριθμό φοιτητών/ριών ανά μάθημα είναι ότι δημιουργείται μια μεγάλη κοινότητα μάθησης της οποίας τα μέλη μοιράζονται και αποκτούν ταυτόχρονα μαθησιακά βιώματα που τους επιτρέπουν να κινηθούν από την περιφέρεια της κοινότητας στο κέντρο της και να συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία της μάθησης. Ωστόσο αρνητικά στοιχεία είναι: (α) η μη δυνατότητα άμεσης προσωπικής επαφής και βοήθειας από τον/την διδάσκοντα/ουσα του/της κάθε φοιτητή/ριας (β) η δυσκολία διαχείρισης της μεγάλης τάξης και (γ) η δυσκολία εφαρμογής διδακτικών – μαθησιακών μοντέλων τα οποία στηρίζονται σε ομαδοσυνεργατικές προσεγγίσεις.

4.9. Ο βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα

Στο Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. η διδασκαλία συνδέεται με την έρευνα σε προπτυχιακό επίπεδο μέσω:

- Των μαθημάτων έρευνας (βλ. Πρόγραμμα Σπουδών) στα οποία οι φοιτητές/ριες κατά κανόνα διδάσκονται μεθοδολογία έρευνας και εφαρμογές και μετέχουν σε έρευνες που σχεδιάζουν και υλοποιούν οι διδάσκοντες/ουσες του κάθε τομέα
- Πολλών από τα λοιπά μαθήματα, στα οποία οι φοιτητές/ριες καλούνται να διερευνήσουν σε βάθος –συνήθως βιβλιογραφικά- ένα θέμα.
- Της διπλωματικής εργασίας η οποία κατά κανόνα έχει ερευνητική διάσταση.

Σε μεταπτυχιακό επίπεδο η διδασκαλία συνδέεται με την έρευνα μέσω:

- Των μαθημάτων έρευνας (βλ. Πρόγραμμα Σπουδών) στα οποία οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/ριες διδάσκονται μεθοδολογία έρευνας και εφαρμογές.
- Όλων των μαθημάτων που προσφέρονται στα ΠΜΣ στα οποία οι φοιτητές/ριες καλούνται να διερευνήσουν σε βάθος –βιβλιογραφικά αλλά και με έρευνα πεδίου- ένα θέμα.
- Της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας η οποία αποτελεί μια πρωτότυπη έρευνα.

Ο μεγάλος αριθμός φοιτητών τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο δημιουργεί υπερβάλλοντα φόρτο εργασίας στους/στις διδάσκοντες/ουσες οι οποίοι/ες αναλαμβάνουν την επίβλεψη ερευνητικών εργασιών και διπλωματικών.

4.10. Οι συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και με το κοινωνικό σύνολο

Το 100% των διδασκόντων/ουσών του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. δήλωσε ότι συνεργάζεται (α) με συναδέλφους του Τμήματος ή με άλλες ακαδημαϊκές μονάδες του ιδρύματος (β) με φορείς και ιδρύματα του εσωτερικού ή/και (γ) με φορείς και ιδρύματα του εξωτερικού.

(α) Ενδεικτικά το Τμήμα συνεργάζεται με Πανεπιστήμια και ιδρύματα όπως ιδρύματα όπως το Πανεπιστήμιο I.U.F.M./ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ RENNES 2/ Bretagne, I.U.F.M. D' ORLEAN TOURS, I. U.F.M d' Aquitaine / Univerite Bordeaux 4, UNIVERSITE NAMUR/ ΒΕΛΓΙΟ, Simon Fraser (Καναδάς), Winnipeg (Καναδάς), Iowa, (ΗΠΑ), Illinois (ΗΠΑ), Leeds (Βρετανία), Πανεπιστήμιο Κύπρου (Κύπρος), International University of Cyprus (Κύπρος), Deutsches Museum (Μόναχο Γερμανία) κ.α. Οι σημαντικότερες διεθνείς συνεργασίες αναφέρονται στο Παράρτημα 6.

(β) Η απονομή τιμητικού διδακτορικού διπλώματος στον καθηγητή Howard Gardner (Harvard University) και Kieran Egan (Simon Fraser) μπορεί να θεωρηθούν κορυφαία γεγονότα στην πορεία και ανάπτυξη του διεθνούς προφίλ του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ..

(γ) Συνεργασίες με ιδρύματα του εσωτερικού και εξωτερικού στα πλαίσια ευρωπαϊκών προγραμμάτων (π.χ. κατάθεση προτάσεων στα πλαίσια του προγράμματος ΘΑΛΗΣ με συνεργασίες στο εσωτερικό και το εξωτερικό)

(δ) Ιδιαίτερα σημαντική είναι η συνεργασία του πανεπιστημίου με την τοπική κοινωνία και ειδικά με το Δήμο Ρόδου. Ενδεικτικά για το 2009-10:

- Συνδιοργανώθηκε με το Δήμο Ρόδου διεθνές συνέδριο με θέμα τη σύνδεση τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με την τοπική κοινωνία.
- Στα πλαίσια μνημονίου συνεργασίας με το Δ. Ρόδου σχεδιάστηκε και υλοποιείται έρευνα για την κοινωνική ταυτότητα του Δήμου Ρόδου.

4.11 Κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών

Για τη διευκόλυνση και την καλύτερη πληροφόρηση διδασκόντων/ ουσών και φοιτητών/τριών έχει θεσμοθετηθεί μόνιμος σύνδεσμος (μέλη Δ.Ε.Π.) του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. με τους αρμόδιους φορείς. Μέσω του ορισμένου από τη Γενική Συνέλευση συνδέσμου, οργανώνονται και οι μετακινήσεις τόσο του διδακτικού προσωπικού όσο και του φοιτητικού πληθυσμού.

Τα θετικά αποτελέσματα αυτών των ενεργειών δεν είναι ακόμα καθαρά εμφανή - η κινητικότητα και στα δύο επίπεδα παραμένει σχετικά μικρή. Το Τμήμα ωστόσο, ανασυντάσσεται ολοένα και πιο συστηματικά προς τη συστηματοποίηση και αξιοποίηση των καλών διεθνών του σχέσεων, όπως καταγράφονται στα στοιχεία για τις ερευνητικές συνεργασίες των μελών ΔΕΠ, και την προβολή του έργου του ως μοχλού για την οργάνωση συνεργασιών που θα διαχέονται και θα αντανακλώνται σε όλες τις δραστηριότητες του τμήματος. Προς αυτήν την κατεύθυνση, γίνεται ακριβώς προσπάθεια να συμβάλλουν και οι κινητικότητες Erasmus (και αντίστροφα, μέσω της παραπάνω συστηματοποίησης, το πρόγραμμα Erasmus να έχει μεγαλύτερη ανάπτυξη).

Θα πρέπει ωστόσο, να επισημανθεί ότι στο επίπεδο της μετακίνησης των φοιτητριών/των τα χαμηλά ποσοστά οφείλονται κατά κανόνα στην ίδια τη διάρθρωση του προγράμματος σπουδών το οποίο, λόγω της δομής και του υποχρεωτικού χαρακτήρα των πρακτικών ασκήσεων, και του γεγονότος ότι αυτές συναρτώνται με τη λήψη του πτυχίου οργανώνεται με ανελαστικό τρόπο (προαπαιτούμενα μαθήματα, κύκλοι πρακτικών ασκήσεων).

5. Ερευνητικό έργο

5.1. Η προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος

Στο Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. το εύρος και η ποιότητα του ερευνητικού έργου οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η έρευνα και η παραγωγή νέας γνώσης προάγονται σε αρκετά υψηλό βαθμό όπως αυτό φαίνεται από τα ερωτηματολόγια των διδασκόντων/ουσών, τα βιογραφικά τους σημειώματα και τα ερευνητικά προγράμματα στα οποία συμμετέχουν. Πιο συγκεκριμένα το Τμήμα παρουσιάζει:

- ✓ Πλούσιο συγγραφικό έργο των διδασκόντων /ουσών (π.χ., βιβλία που εκδίδουν και επιμελούνται οι διδάσκοντες/ουσες , άρθρα τους σε επιστημονικά περιοδικά, δημοσίευση κεφαλαίων σε επιστημονικά βιβλία και τόμους, δημοσίευση εισηγήσεων σε πρακτικά συνεδρίων και με την παρουσία τους με εισηγήσεις σε συνέδρια).
- ✓ Κριτικές στο συγγραφικό έργο τους και ετεροαναφορές σ' αυτό.
- ✓ Σημαντικά διεθνή και εθνικά ερευνητικά και αναπτυξιακά προγράμματα στα οποία μετέχουν διδάσκοντες και διδάσκουσες ως συντονιστές/ριες και ως ερευνητές/ριες , μέσω των θεσμοθετημένων εργαστηρίων ή μέσω συνολικά του τμήματος, κυρίως μέσω των FP5, FP6, FP7, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, Τρίτου και Τέταρτου Κοινοτικού Πλαισίου Συγχρηματοδότησης Εθνικών και Ευρωπαϊκών Πόρων, ενώ από Εθνικούς φορείς οι χρηματοδοτήσεις προέρχονται κυρίως από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, το Υπουργείο Παιδείας, Υπουργείο Εργασίας, κλπ.
- ✓ Οργάνωση μεγάλου αριθμού διεθνών και πανελληνίων συνεδρίων, ημερίδων, εργαστηρίων (workshops), συμποσίων και διαλέξεων, καθώς και συνεδρίων εγκαθιδρυμένων διεθνών και εθνικών Επιστημονικών Ενώσεων.

5.2. Τα ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα

5.2.1 Συνεργασίες σε εθνικό επίπεδο (Ενδεικτικά)

Έμφυλες Ανισότητες στη Σύγχρονη Ελληνική Κοινωνία: Παραγωγή και Αναπαραγωγή τους στην Εκπαίδευση, την Απασχόληση και τον Πολιτισμό». (ΕΠΕΑΕΚ: ΘΑΛΗΣ. Ενίσχυση της Διεπιστημονικής ή και Δι-ιδρυματικής έρευνας και καινοτομίας με δυνατότητα προσέλκυσης ερευνητών υψηλού επιπέδου από το εξωτερικό μέσω της διενέργειας βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας αριστείας» (Πρόταση 2010-)

ΕΣΠΑ Πρόγραμμα παλιννοστούντων (2010-)

Η κοινωνική ταυτότητα του Δήμου Ροδίων (2009-). Έρευνα σε συνεργασία με το Δήμο Ροδίων με θέμα την αποτύπωση/ περιγραφή των κοινωνικών οικονομικών και δημογραφικών χαρακτηριστικών του Δήμου.

Υποπρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών/ριών Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.

(ΕΠΕΑΕΚ: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση Πρακτική Άσκηση Πανεπιστημίων – Πρακτική Άσκηση Πανεπιστημίου Αιγαίου) (2009-)

Πρόγραμμα: Παροχή εξειδικευμένων Υπηρεσιών για την Εκπόνηση Μελετών, στα πλαίσια της πράξης Οργάνωση και Λειτουργία του ΟΕΠΕΚ (8 υποπρογράμματα) (2006-2007).

ΕΠΕΑΕΚ: Υποπρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης (ΠΠΑ) Φοιτητών Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., (2005-2008)

ΕΠΕΑΕΚ II: Πρόγραμμα: Προωθώντας την Ισότητα των Φύλων κατά τη Μετάβαση από την Εκπαίδευση στην Αγορά Εργασίας: Δράσεις Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού με την Οπτική του Φύλου.

Πρόγραμμα Κατάρτισης Στελεχών του ΥΠΕΠΘ: Ο συμβουλευτικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός με την Οπτική του Φύλου

Φορέας υλοποίησης: Τμήμα Ψυχολογίας Α.Π.Θ (2005)

ΕΠΕΑΕΚ: Κεντρική Δράση Σχεδιασμού και Υλοποίησης Κύκλου Διεπιστημονικών Μαθημάτων σε Θέματα Φύλου και Ισότητας 2004-2008

Αειφόρος ανάπτυξη και τέχνη. Εκπαιδευτικά projects με θέμα τη σύνδεση της τέχνης με τον πολιτισμό, την πολιτιστική κληρονομιά και την αειφόρο ανάπτυξη (2002-)

Πρόγραμμα «ΦΤΙΑΧΝΟΥΜΕ ΡΟΜΠΟΤ ΣΤΗ ΡΟΔΟ» που υλοποίησε το Εργαστήριο Μαθησιακής Τεχνολογίας και Διδακτικής Μηχανικής του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. για τον Δήμο Ρόδου στο πλαίσιο του μνημονίου συνεργασίας του Δήμου Ρόδου με το Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Πρόγραμμα «ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ» του ΥΠΕΠΘ/ΕΥΕ/ΚΠΣ/Α1 (<http://edu19-20.cti.gr/portal/>) και ειδικότερα του υποέργου «Προγράμματα εκπαίδευσης 120 επιμορφωτών», που αφορά στην εκπαίδευση 120 μόνιμων εκπαιδευτικών ΠΕ19-20, ώστε να αξιοποιηθούν ως επιμορφωτές διδακτικής της Πληροφορικής στο πλαίσιο του έργου.

Πρόγραμμα ΕΠΙΝΟΗΣΗ: (2007-2008). «Εξειδίκευση Εκπαιδευτικών – Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού και Παραγωγή Εκπαιδευτικού Υλικού για Ήπια Νοητική Καθυστέρηση», στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ (μέτρο 1.4, πράξη 1.1.4α).

Πρόγραμμα ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ (e-learning) ΓΙΑ ΤΑ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ: (2007-2008). Έργο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Δωδεκανήσου στο πλαίσιο του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΠΕΠ) Νοτίου Αιγαίου (<http://www.notioaigaio.gr>).

5.2.2 Διεθνείς συνεργασίες

Για τις συνεργασίες του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. με ιδρύματα και πανεπιστήμια του Εξωτερικού ενδεικτικά βλ. Παράρτημα 7. Σε γενικές γραμμές το Τμήμα αναπτύσσει διεθνείς συνεργασίες με σχετικά γρήγορους ρυθμούς. Ωστόσο, δεν υπάρχει συντονισμός στις ενέργειες που αφορούν τις συνεργασίες αυτές, με αποτέλεσμα να μην γίνεται πάντα η απαιτούμενη διάχυση της πληροφόρησης για την πορεία και τα αποτελέσματα των συνεργασιών αυτών. Επιπρόσθετα, λόγω αυτής της αδυναμίας, δεν υπάρχει καταγεγραμμένο το όλο ερευνητικό αποτέλεσμα στο πεδίο αυτό.

5.3 Οι διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές

Για την προαγωγή της έρευνας το Τμήμα διαθέτει:

- Πέντε θεσμοθετημένα εργαστήρια, κατά τομέα, όπως αναφέρθηκε στην ενότητα 2.4.3. τα εργαστήρια είναι εξοπλισμένα με Η/Υ και κατάλληλο λογισμικό και διαθέτουν στελέχωση με διοικητικό ή τεχνικό προσωπικό.
- Ειδικά μαθήματα έρευνας στα οποία οι φοιτητές/ριες συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία διερεύνησης θεμάτων που άπτονται των επιστημονικών και ερευνητικών ενδιαφερόντων των τομέων και των επιστημών της αγωγής εν γένει.
- Ερευνητικές εργασίες που αποτελούν μέρος των μεταπτυχιακών σπουδών (μεταπτυχιακές διπλωματικές και διδακτορικές διατριβές).

5.4 Οι επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία

Οι επιστημονικές δημοσιεύσεις εμφανίζονται στον πίνακα που ακολουθεί και αναλυτικά στο Παράρτημα 2.

Επιστημονικές Δημοσιεύσεις*

	Α		Β	Γ	Δ	Ε	Ζ	Η					Σύνολο ανά έτος
	Α1	Α2						Η1	Η2	Η3	Η4	Η5	
2010	4	7	31	27	42	74	21	7	18	2	20	26	279
2009	6	18	35	58	59	87	7	1	-	-	2	5	278
2008	6	4	46	19	53	103	11	3	1	-	2	2	250
2007	14	8	35	33	45	68	9	-	-	-	9	1	222
2006	12	6	33	34	63	87	5	-	-	-	2	-	242
2005	3	7	27	38	53	91	2	-	-	-	4	-	225
Σύνολο	45	50	207	209	315	510	55	11	19	2	39	34	

* Στις περιπτώσεις κοινών εργασιών με περισσότερους από ένα συγγραφείς/ διδάσκοντες/ουσες του Τμήματος, έχει γίνει προσμέτρηση της δημοσίευσης για κάθε διδάσκοντα/ουσα.

Επεξηγήσεις:

Α1 : Βιβλία / μονογραφίες

Α2 : Επιμέλεια Βιβλίων

Β : Άρθρα με κριτές

Γ : Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους / Βιβλία

Δ : Δημοσιεύσεις σε πρακτικά συνεδρίων

Ε : Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια / ημερίδες

Ζ : Άλλες εργασίες

Η1 : Υπό έκδοση (Βιβλία)

Η2 : Υπό έκδοση (Κεφάλαια σε συλλογικά έργα)

Η3: Υπό έκδοση (Επιμέλεια βιβλίων)

Η4: Υπό δημοσίευση (Άρθρα)

Η5: Υπό Δημοσίευση (Πρακτικά συνεδρίων)

Ο υπολογισμός των επιστημονικών δημοσιεύσεων έγινε με βάση βιογραφικά σημειώματα που δόθηκαν από το Διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό του τμήματος (Καθηγητές/τριες, Αναπληρωτές καθηγητές/τριες, Επικουροί καθηγητές/τριες, Λέκτορες), αλλά και από τους διδάσκοντες/ουσες βάση του Π.Δ 407/80.

Στον πίνακα συμπεριλαμβάνονται οι επιστημονικές δημοσιεύσεις του 66,67% των διδασκόντων με βάση το Π.Δ 407/80. (Έχουν συμπεριληφθεί τα βιογραφικά 12 διδασκόντων/ουσών σε σύνολο 18) και όλων των μελών ΔΕΠ του τμήματος.

Η στήλη Ε αφορά τις Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια / ημερίδες, με πρακτικά και χωρίς πρακτικά. Επίσης συμπεριλαμβάνονται οι προσκεκλημένες ομιλίες σε επιστημονικά συνέδρια (Διεθνή και Πανελλήνια) – Επιμορφωτικές συνεδρίες - Workshops.

Στη στήλη Β συμπεριλαμβάνονται οι εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές.

Στην στήλη Ζ συμπεριλαμβάνονται πανεπιστημιακές σημειώσεις, κριτικές βιβλίων, μεταφράσεις, μελέτες, συνδιοργάνωση συνεδρίων, οργάνωση επιστημονικών και εκπαιδευτικών σεμιναρίων, θεατρικά αναλόγια

Δεν έχουν συμπεριληφθεί στον πίνακα τα άρθρα υπό κρίση και τα άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές.

Το ερευνητικό έργο που αφορά σε βιβλιοκρισίες, πανεπιστημιακές σημειώσεις, δημοσιεύσεις σε πρακτικά συνεδρίων, μελέτες δεν αντιπροσωπεύει το 100% των μελών ΔΕΠ του τμήματος και των διδασκόντων/ουσών με βάση το Π.Δ 407/80, πολλοί/ές εκ των οποίων δεν τα αναφέρουν στα βιογραφικά τους.

5.5 Ο βαθμός αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους

Δεν ήταν δυνατόν να εντοπιστεί με κάποια αξιοπιστία ο βαθμός αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους και ειδικά το πλήθος των ετεροαναφορών. Ωστόσο, από τα βιογραφικά εκείνα στα οποία εμπεριέχονταν τα στοιχεία αυτά, ο βαθμός αυτός θεωρείται ικανοποιητικός,

5.6 Οι ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος

Για τις ερευνητικές συνεργασίες ισχύει ό,τι και στην υποενότητα 5.2.2

5.7. Οι διακρίσεις και τα βραβεία ερευνητικού έργου που έχουν απονεμηθεί σε μέλη του Τμήματος

Αναφέρονται δύο διακρίσεις σε μέλη Δ.Ε.Π και διδάσκοντες 407/80 του Τμήματος αντίστοιχα:

- Βραβείο Νέου Ερευνητή/ ESCOM Young Researcher Award': Ευρωπαϊκή Εταιρεία Γνωστικών Επιστημών στη Μουσική
- Βραβείο ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (Ελσίνκι)

5.8. Ο βαθμός συμμετοχής των φοιτητών/σπουδαστών στην έρευνα

Το 100% των προπτυχιακών φοιτητών/ριών , μέσω των προγραμμάτων έρευνας συμμετέχουν σε ερευνητικά μαθήματα και αρκετοί από αυτούς και σε ερευνητικά προγράμματα. Επίσης ένας αριθμός της τάξεως των 6-8 ανά έτος εκπονούν ερευνητική πτυχιακή εργασία.

6. Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς

6.1. Οι συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς

Το Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. έχει αναπτύξει συνεργασίες με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς. Πιο συγκεκριμένα οι συνεργασίες του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. στον τομέα αυτόν περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- ✓ Ενίσχυση της λειτουργίας της επιτροπής διασύνδεσης Δήμου και ΑΕΙ. Η επιτροπή αυτή στο 2009-2010 ασχολήθηκε με την οργάνωση και διεξαγωγή μεγάλου διεθνούς συνεδρίου με θέμα Πανεπιστήμιο και Τοπικές Κοινωνίες καθώς και με την υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας Δήμου και Πανεπιστημίου Αιγαίου.
- ✓ Στο πλαίσιο του μνημονίου συνεργασίας, εκπονείται μελέτη με θέμα την αποτύπωση της κοινωνικοοικονομικής ταυτότητας του Δήμου Ροδίων. Στην έρευνα μετέχουν μέλη ΔΕΠ, αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου και φοιτητές/ριες .
- ✓ Σύνδεση του Τμήματος με συγκεκριμένες ομάδες, ενώσεις και πρωτοβουλίες πολιτών, πολιτιστικούς φορείς και μη κυβερνητικές οργανώσεις. Ενδεικτικά σύνδεση του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. με το Αντιπυρηνικό Παρατηρητήριο, την Ένωση Εθελοντών Αιμοδοτών, την Κινηματογραφική Λέσχη Ρόδου κ.α.
- ✓ Σύνδεση με την πόλη της Ρόδου, μέσω του Δήμου και της Νομαρχίας (συμμετοχή μελών του τμήματος σε επιτροπές και συμβούλια της τοπικής και νομαρχιακής αυτοδιοίκησης. Ενδεικτικά, ο πρόεδρος του Κέντρου Λογοτεχνών του Δήμου Ροδίων είναι μέλος ΔΕΠ του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.. Μέλος του Δημοτικού Οργανισμού Περιβάλλοντος (ΔΟΠΕ) είναι μέλος ΔΕΠ του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.. Ο πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Ροδίων είναι μέλος ΔΕΠ του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ..)
- ✓ Στα πλαίσια του ΕΠΕΑΕΚ «Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών/ριών Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.» το Τμήμα έχει αναπτύξει σχέσεις με την αγορά εργασίας κυρίως της Ρόδου, αλλά και άλλων περιοχών της Ελλάδας και της Κύπρου. Ενδεικτικοί οργανισμοί υποδοχής φοιτητών/ριών του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. για Πρακτική Άσκηση: βρεφονηπιακοί σταθμοί στη Ρόδο και Κύπρο, Νοσοκομεία, Βιβλιοθήκες, Μουσεία, Τουριστικές επιχειρήσεις με μονάδες απασχόλησης και ψυχαγωγίας παιδιών κλπ.

- ✓ Στο πλαίσιο των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών, έχουν εκπονηθεί πολλές μελέτες που αφορούν στην τοπική κοινωνία. Οι μελέτες τίθενται υπόψη των αρμόδιων φορέων για πιθανή αξιοποίηση (ενδεικτικά: Αειφορικής διαχείρισης μεγάλων έργων με μελέτη περίπτωσης το Φράγμα Γαδουρά Ν. Ρόδου, Μελέτη Οικοτουριστικής Ανάπτυξης Ολύμπου Καρπάθου, μελέτη αειφορικής ανάπτυξης Νήσου Τήλου κλπ)
- ✓ Σύνδεση με τα γραφεία εκπαίδευσης Δωδεκανήσου (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια) για από κοινού εκπόνηση προγραμμάτων, συμμετοχή σε συνέδρια/ ημερίδες και λοιπές δραστηριότητες.
- ✓ Σύνδεση με τις μονάδες προσχολικής αγωγής για την εκπόνηση πρακτικών των φοιτητών/ριών .

6.2 Η δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς

Η δυναμική του τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς είναι μεγάλη καθώς:

- ✓ Η Επιτροπή Διασύνδεσης Δήμου Ροδίων και ΑΕΙ αποτελεί ένα θεσμό, ο οποίος διαπνέεται από αναπτυξιακούς στόχους (π.χ. δημιουργία δομών διασύνδεσης) .
- ✓ Το μνημόνιο συνεργασίας δίνει δικαίωμα για νέες συνεργασίες Δήμου και Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. .
- ✓ Η σύνδεση του Τμήματος με συγκεκριμένες ομάδες, ενώσεις και πρωτοβουλίες πολιτών, πολιτιστικούς φορείς και μη κυβερνητικές οργανώσεις καθιερώνεται σε θεσμική βάση και αποκτά μόνιμο χαρακτήρα, ενισχυόμενη συνεχώς με νέα μέλη και νέες συνεργασίες.
- ✓ Το Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών/ριών Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.» οδηγεί σε μια συνεχώς ενισχυόμενη σύνδεση του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. με την τοπική αγορά
- ✓ Η λειτουργία των ΠΜΣ διασφαλίζει τη συνεχή τροφοδότηση της κοινωνίας με μελέτες-έρευνες που αφορούν την περιοχή.
- ✓ Η σύνδεση με τα γραφεία εκπαίδευσης Δωδεκανήσου (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια) για από κοινού εκπόνηση προγραμμάτων, συμμετοχή σε συνέδρια/ ημερίδες και λοιπές δραστηριότητες είναι συνεχής.
- ✓ Η σύνδεση με τις μονάδες προσχολικής αγωγής για την εκπόνηση πρακτικών των φοιτητών/ριών είναι συνεχής.

6.3. Οι δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς

Βλ. 6.2 και 6.4.

6.4. Ο βαθμός σύνδεσης της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία

Η συνεργασία του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. με ΚΠΠ φορείς συνδέεται άμεσα και έμμεσα με την εκπαιδευτική διαδικασία καθώς:

- ✓ Η συνεργασία του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. με τους οργανισμούς/ μονάδες προσχολικής αγωγής συνδέεται άμεσα με την εκπαιδευτική διαδικασία καθώς η πρακτική άσκηση των φοιτητών στις μονάδες αυτές αποτελεί (υποχρεωτικό) μέρος των σπουδών τους.
- ✓ Οι μελέτες/διατριβές που διεξάγονται από μεταπτυχιακούς φοιτητές/ριες και αφορούν ΚΠΠ αποτελούν μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας των ΠΜΣ.
- ✓ Στα πλαίσια του ΕΠΕΑΕΚ «Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών/ριών Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.» οι μετέχοντες/ουσες φοιτητές απασχολούνται σε οργανισμούς – μονάδες και αποκτούν έτσι γνώσεις και εμπειρίες τόσο πρακτικές (κατά την άσκηση) όσο και θεωρητικές (διαλέξεις από μέλη ΔΕΠ) για θέματα αγοράς εργασίας, εργασιακών σχέσεων, οργάνωσης και διοίκησης μονάδων και οργανισμών. Η άσκηση αυτή αποτελεί μέρος των σπουδών τους (μάθημα υποχρεωτικό επιλογής).
- ✓ Σε επί μέρους μελέτες και προγράμματα που έχουν σχέση με τη σύνδεση του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. με ΚΠΠ μετέχουν φοιτητές/ριες. Π.χ. στην εκπόνηση της μελέτης αποτύπωσης της κοινωνικοοικονομικής ταυτότητας του Δήμου Ροδίων μετέχουν φοιτητές/ριες οι οποίοι/ες αποκτούν γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρίες από τη διεξαγωγή ερευνητικών προγραμμάτων
- ✓ Στις δραστηριότητες που γίνονται στα πλαίσια της σύνδεσης του Τμήματος με συγκεκριμένες ομάδες, ενώσεις και πρωτοβουλίες πολιτών, πολιτιστικούς φορείς και μη κυβερνητικές οργανώσεις μετέχουν φοιτητές/ριες οι οποίοι/ες έτσι εκπαιδεύονται και αποκτούν δεξιότητες που τους/τις προετοιμάζουν να γίνουν ενεργοί πολίτες.

6.5. Η συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη

Η συμβολή του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη εντάσσεται στο πλαίσιο της γενικότερης συμβολής του Πανεπιστημίου Αιγαίου και ειδικά της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών (ΣΑΕ) που εδρεύει στη Ρόδο στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη. Το ότι το θέμα αυτό απασχολεί το Τμήμα φαίνεται και από το ότι μέλη ΔΕΠ του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. ασχολούνται ερευνητικά σε βάθος με την εκτίμηση της επίδρασης του πανεπιστημίου στην τοπική κοινωνία. Στο ακαδημαϊκό έτος 2009-10 μέρος της μελέτης αυτής παρουσιάστηκε σε διεθνή συνέδρια και δημοσιεύθηκε σε διεθνές περιοδικό.

Η συμβολή του τμήματος στην ανάπτυξη εκδηλώνεται σε τρεις άξονες που αφορούν αντίστοιχα στην επίδραση στην οικονομία, την κοινωνία και στον πολιτισμό.

- ✓ Σύμφωνα με το πλαίσιο αυτό, το Πανεπιστήμιο στη Ρόδο επηρεάζει τα δημογραφικά δεδομένα του νησιού, ενώ η συμμετοχή του στην τοπική και περιφερειακή δαπάνη το καθιστούν μια από τις πιο σημαντικές οικονομικές μονάδες της περιοχής.
- ✓ Ενδιαφέρουσα είναι η συμβολή του στην άμβλυνση της εποχικότητας της οικονομίας της Ρόδου όπως επίσης και στη μείωση του κινδύνου της οικονομίας του νησιού.
- ✓ Αξιοσημείωτη είναι η άμεση και έμμεση συμβολή του Πανεπιστημίου στη βελτίωση της ποιότητας του ανθρώπινου κεφαλαίου της περιοχής καθώς και στη διαμόρφωση κουλτούρας για την πληροφορική και τις νέες τεχνολογίες.
- ✓ Αξιοσημείωτη είναι και η συμβολή του Πανεπιστημίου στα κοινωνικά και πολιτιστικά δρώμενα της περιοχής και κυρίως στην προώθηση στάσεων και αξιών που σχετίζονται με την ισότητα των φύλων, την εξάλειψη των ανισοτήτων και των διακρίσεων σε βάρος ομάδων πολιτών, στη διαμόρφωση στάσεων και αντιλήψεων που προωθούν την αειφορία, στην ενθάρρυνση της χρήσης νέων τεχνολογιών για την εξυπηρέτηση των κοινωνιών την προώθηση της καινοτομίας και της δια βίου εκπαίδευσης. Τα στοιχεία αυτά αποτελούν αντικείμενα των ανοικτών εκδηλώσεων του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. στα οποία η τοπική κοινωνία συμμετέχει ενεργά.

7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης

7.1. Η στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος

7.1.1 Η στρατηγική των πέντε τελευταίων ετών

Τα θεσμικά όργανα του Τμήματος αλλά και το σύνολο της πανεπιστημιακής κοινότητας του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. επιδιώκουν να διαμορφώσουν μια δυναμική ταυτότητα για το Τμήμα τόσο στο πλαίσιο της στρατηγικής ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Αιγαίου και της ΣΑΕ που εδρεύει στη Ρόδο, όσο και ευρύτερα στα πλαίσια της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα και τον Ευρωπαϊκό χώρο.

Αποτιμώντας τη στρατηγική αυτή, η ανάπτυξη του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. κρίνεται πολύ ικανοποιητική εφ' όσον το Τμήμα, κατά την τελευταία πενταετία, έχει αναπτύξει δράσεις σε μια σειρά αξόνων όπως:

- Η αναβάθμιση- αναμόρφωση και εκσυγχρονισμός του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών και ανάπτυξη του με εισαγωγή νέων μαθημάτων στον οδηγό σπουδών. Εξειδίκευση σε κατευθύνσεις, έμφαση στις ερευνητικές δεξιότητες και σύνδεση των προγραμμάτων σπουδών με την αγορά εργασίας. Άνοιγμα σε διαπανεπιστημιακές-διατμηματικές συνεργασίες σε επίπεδο προπτυχιακών σπουδών.
- Η αναβάθμιση – αναμόρφωση- εκσυγχρονισμός των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών. Η οργάνωση και λειτουργία νέων μεταπτυχιακών προγραμμάτων. Ο σχεδιασμός νέων μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών και νέων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων σε επίπεδο μεταπτυχιακών σπουδών.
- Η υιοθέτηση της δια βίου μάθησης (lifelong learning) ως νέου πλαισίου μάθησης. Η ανάπτυξη επιμορφωτικών δραστηριοτήτων για εκπαιδευτικούς και άλλες επιστημονικές ομάδες. Η αναβάθμιση του Διδασκαλείου, εξειδίκευσή του σε κατευθύνσεις (π.χ. σε θέματα διοίκησης εκπαιδευτικών μονάδων και εκπαιδευτικού σχεδιασμού) και επέκτασή του σε άλλες ομάδες εκπαιδευομένων (π.χ. καθηγητές/τριες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης).
- Η βελτίωση της ποιότητας των προσφερομένων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο με εφαρμογή εκπαιδευτικών καινοτομιών (π.χ. από απόσταση εκπαίδευση, e-learning, διατμηματικές δράσεις, κλπ)
- Η αναζήτηση, σχεδιασμός και εφαρμογή ερευνητικών προγραμμάτων με ενθάρρυνση των πρωτοβουλιών και των συνεργασιών (ΕΠΕΑΕΚ, ευρωπαϊκά, προγράμματα, προγράμματα εθνικής και τοπικής εμβέλειας). Προώθηση καταξιωμένων θεσμών (π.χ. ERASMUS).

- Η προώθηση της σύνδεσης του Τμήματος με την κοινωνία, κυρίως μέσα από μελέτες, έρευνες και δράσεις που γίνονται συνεργατικά με τοπικούς φορείς (στα Δωδεκάνησα, σε Νότιο και Βόρειο Αιγαίο).

7.1.2 Η στρατηγική ανάπτυξης του τμήματος για το μέλλον

Η στρατηγική ανάπτυξης του τμήματος για το μέλλον περιλαμβάνει:

Σε επίπεδο προγραμμάτων σπουδών

- Την αναβάθμιση του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών –σύμφωνα και με την προτεινόμενη αναμόρφωση του προγράμματος στα πλαίσια της πρότασης για open courses. Ενδεικτικά τίθεται ως βραχυχρόνιος στόχος η ψηφιοποίηση ορισμένου αριθμού μαθημάτων και η εφαρμογή καινοτόμων τρόπων παρουσίασής τους για βελτίωση της παρουσίασής τους και την αναβάθμιση της διδακτικής μεθοδολογίας.
- Τις συντονισμένες ενέργειες για ολοκλήρωση των διαδικασιών έγκρισης του νέου ΠΜΣ με αντικείμενο τη διδακτική των θετικών επιστημών και τις ΤΠΕ. Με το νέο ΠΜΣ το Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. ολοκληρώνει το σχεδιασμό των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών που είχε γίνει με στόχο να υπάρχουν στο Τμήμα ΠΜΣ που από άποψη αντικείμενου να ανταποκρίνονται στους στόχους οι οποίοι είχαν τεθεί ήδη από τις αρχές του 2000 για τα ΠΜΣ. Οι στόχοι αυτοί ήταν η προώθηση της ισότητας των φύλων, του περιβάλλοντος και της αειφορίας, των καινοτόμων προσεγγίσεων σχεδιασμού και ανάπτυξης σχολικών μονάδων, και παιδαγωγικού υλικού και στην τεχνολογία και τις θετικές επιστήμες. Την αναβάθμιση των υφιστάμενων ΠΜΣ.
- Την επιδίωξη οργάνωσης των σπουδών που οδηγούν σε διδακτορικό δίπλωμα.
- Την αναβάθμιση του Διδασκαλείου στα πλαίσια της δια βίου μάθησης .
- Τη διεθνοποίηση των προγραμμάτων σπουδών σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο και την ενθάρρυνση ανταλλαγών φοιτητών/ριών και διδασκόντων/ουσών. .

Σε επίπεδο έρευνας

- Την αξιοποίηση ερευνητικών προτάσεων στα πλαίσια των υφιστάμενων χρηματοδοτικών εργαλείων σε εθνικό επίπεδο
- Την αξιοποίηση προτάσεων για διεθνείς και ευρωπαϊκές ερευνητικές συνεργασίες και την πρόσκληση ενδιαφέροντος για τέτοιες προτάσεις.
- Το σχεδιασμό και την υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων σε συνεργασία με την τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση
- Την ενθάρρυνση και προώθηση ερευνητικών πρωτοβουλιών των μελών ΔΕΠ και διδασκόντων/ουσών του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ..

- Την ενθάρρυνση και προώθηση ερευνητικών πρωτοβουλιών που προέρχονται από τη συνεργασία μελών ΔΕΠ του τμήματος
- Την οργάνωση συνεδρίων και ημερίδων με στόχο την ανταλλαγή απόψεων και τη συμβολή στον επιστημονικό διεθνή και εθνικό ακαδημαϊκό, επιστημονικό και εκπαιδευτικό διάλογο
- Την αξιοποίηση των υποψηφίων διδασκτόρων σε ερευνητικά προγράμματα και ερευνητικές δραστηριότητες των τομέων του Τμήματος.
-

Σε επίπεδο υποδομών

- Τη συντονισμένη συνεργασία με τα λοιπά τμήματα της ΣΑΕ Ρόδου, τα όργανα του Πανεπιστημίου, το ΥΠΔΒΜ και της τοπικής κοινωνίας για την προώθηση των εργασιών ένταξης στο ΕΣΠΑ και επισκευής του κτιρίου 7ης Μαρτίου, την παραχώρηση του κτιρίου ΠΙΚΠΑ, την εξεύρεση νέων χώρων για στέγαση των υπηρεσιών και των λειτουργιών του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. και την κατασκευή νέων φοιτητικών εστιών. Τη συντονισμένη συνεργασία με τους λοιπούς φορείς για την εξεύρεση προσωρινών λύσεων στα κτιριακά ζητήματα μέχρις ότου ολοκληρωθεί η επισκευή και η οριστική επίλυση των στεγαστικών αναγκών του Τμήματος και της Σχολής.
- Την αναβάθμιση και βελτίωση του εξοπλισμού και κυρίως του τεχνολογικού εξοπλισμού με αξιοποίηση νέων λογισμικών και νέων περιβαλλόντων μάθησης (π.χ. second life κλπ)

Σε επίπεδο διοικητικών υπηρεσιών

- Τη συντονισμένη προσπάθεια για αναβάθμιση των διοικητικών υπηρεσιών, με επίλυση του πάγιου προβλήματος υποστελέχωσης των διοικητικών υπηρεσιών του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ..

7.1.3 Η διαδικασία διαμόρφωσης στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος

Στη διαμόρφωση της στρατηγικής ανάπτυξης συμβάλλουν τα ακόλουθα:

- Οι νομοθετικές και λοιπές θεσμικές ρυθμίσεις της Πολιτείας οι οποίες επηρεάζουν άμεσα και έμμεσα την στρατηγική του Τμήματος
- Η στρατηγική ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Αιγαίου και της ΣΑΕ της Ρόδου
- Η διαμορφωμένη κουλτούρα του Τμήματος, οι εκφρασμένοι στόχοι και το όραμα του Τμήματος.
- Η εμπειρία του Τμήματος σε θέματα ακαδημαϊκής ανάπτυξης
- Η εμπειρία από τη στρατηγική ανάπτυξης άλλων τμημάτων σε διεθνές και εθνικό επίπεδο.

- Οι διεθνείς, εθνικές και περιφερειακές συγκυρίες

Η στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος διαμορφώνεται μέσα από τη συνεχή διάδραση, την αλληλοενημέρωση, πληροφόρηση και ανταλλαγή απόψεων κυρίως στα πλαίσια της λειτουργίας των θεσμοθετημένων οργάνων του Τμήματος και ειδικότερα μέσα από:

- Τη Γενική Συνέλευση (ΓΣ) του Τμήματος
- Τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης
- Τη Γενική Συνέλευση του Διδασκαλείου
- Τη Γενική Συνέλευση της Σχολής
- Τις Συντονιστικές Επιτροπές των ΠΜΣ
- Τις ad hoc και τις μόνιμες επιτροπές που ορίζουν οι παραπάνω ΓΣ, αλλά και
- Τις άτυπες συνεργασίες και ανταλλαγές απόψεων των μελών του Τμήματος

8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές

8.1. Η αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών

Όσον αφορά το διοικητικό έργο αυτό αξιολογήθηκε και διαπιστώθηκε:

- ✓ Η εφαρμογή διαδικασιών προγραμματισμού, οργάνωσης, διαχείρισης, αξιολόγησης διοικητικών θεμάτων που να εξασφαλίζουν ποιότητα στο διοικητικό έργο
- ✓ Η εξασφάλιση συνεργασίας του διοικητικού προσωπικό με το ακαδημαϊκό προσωπικό και τους φοιτητές/ριες .
- ✓ Η ενθάρρυνση της επαγγελματικής κατάρτισης/ επιμόρφωσης του διοικητικού προσωπικού
- ✓ Η ενθάρρυνση των διδασκόντων ώστε να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και δράσεις που συνδέονται με διοίκηση και οργάνωση στα πλαίσια του τμήματος.
- ✓ Η έλλειψη μόνιμου διοικητικού προσωπικού, στα πλαίσια του Οργανισμού του Πανεπιστημίου

Ειδικότερα:

Τόσο οι διδάσκοντες/ουσες όσο και οι ίδιοι οι διοικητικοί υπάλληλοι αναφέρουν την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών με δυνατότητες βελτίωσης.

Οι διοικητικοί υπάλληλοι αναφέρουν ότι οι αρμοδιότητές τους είναι εν γένει ανάλογες των προσόντων τους και το αντικείμενο της δουλειάς τους είναι ενδιαφέρον.

Διαπιστώνεται ωστόσο ότι ο αριθμός των διοικητικών υπαλλήλων είναι μικρός σχετικά με το φόρτο εργασίας που δημιουργούν οι πολύπλευρες δραστηριότητες του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ..

Παρά το μικρό αριθμό υπαλλήλων δεν παρατηρούνται καθυστερήσεις στην διεκπεραίωση βασικών λειτουργιών και διαδικασιών. Αυτό επιτυγχάνεται συχνά με απασχόληση των υπαλλήλων πέραν των ωρών εργασίας, ειδικά σε περιόδους αιχμής (π.χ. εγγραφές, αποφοίτηση κλπ), γεγονός που δείχνει ότι σε αρκετές περιπτώσεις το ωράριο των υπαλλήλων είναι εξαντλητικό.

Η συνεργασία μεταξύ των διοικητικών και τεχνικών υπαλλήλων θεωρείται ικανοποιητική, όπως ικανοποιητικός θεωρείται και ο υλικοτεχνικός εξοπλισμός των υπηρεσιών. Η χρήση νέων τεχνολογιών διευκολύνει σημαντικά το έργο των διοικητικών υπαλλήλων.

Σχετικά με τις κτιριακές υποδομές που αναλογούν στο διοικητικό προσωπικό, προς το παρόν αυτό είναι κατάλληλο, αν και το ευρύτερο ζήτημα των κτιριακών υποδομών του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. επηρεάζει και τις συνθήκες εργασίας του διοικητικού προσωπικού.

Οι διοικητικοί υπάλληλοι γενικά συμφωνούν με τους στόχους και τους προσανατολισμούς του Τμήματος και με το περιεχόμενο του Οδηγού Σπουδών.

8.2. Οι υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας

Η ποιότητα της ζωής των φοιτητών αξιολογείται ως μέτρια, όσον αφορά το περιβάλλον μελέτης και την κοινωνική ζωή, ενώ ικανοποιητικές έως πολύ ικανοποιητικές αξιολογούνται οι διαπροσωπικές τους σχέσεις γενικώς με τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, καθώς και η διάσταση της σίτισης για όσους επιλέγουν να σιτίζονται στη φοιτητική λέσχη.

Σχετικά με τις συνθήκες στέγασης και σίτισης των φοιτητών/ριών αυτές έχουν περιθώρια βελτίωσης. Πιο συγκεκριμένα, στο θέμα της στέγασης το γεγονός της έλλειψης ιδιόκτητων φοιτητικών εστιών αποτελεί ένα πρόβλημα και αυτό αποτελεί ενδεχομένως εμπόδιο στην προσέλκυση φοιτητών/ριών εκτός του νησιού.

Όσον αφορά τη σίτιση, σχετικά υψηλό ποσοστό φοιτητών/ριών προτιμά τη σίτιση στη φοιτητική λέσχη προφανώς για οικονομικούς λόγους. Μάλιστα έχει παρατηρηθεί αύξηση του αριθμού των φοιτητών/ριών που σιτίζονται στη φοιτητική λέσχη. Η ποιότητα του φαγητού είναι ικανοποιητική –αν και η ποικιλία είναι σχετικά περιορισμένη.

Σχετικά με την πρόσβαση στο Πανεπιστήμιο, αυτή δεν παρουσιάζει ιδιαίτερα προβλήματα αφού οι αποστάσεις στη Ρόδο είναι σχετικά μικρές. Παρόλα αυτά η διασπορά του Πανεπιστημίου σε περισσότερα από ένα κτίρια δημιουργεί δυσκολίες ειδικά όταν οι φοιτητές/ριες πρέπει να φύγουν από το ένα κτίριο για να παρακολουθήσουν μαθήματα στο άλλο.

8.3. Οι υποδομές πάσης φύσεως που χρησιμοποιεί το Τμήμα

Το Τμήμα έχει προβλήματα με τις κτιριακές υποδομές, κυρίως γιατί δεν έχει ακόμα προχωρήσει η επισκευή/συντήρηση ενός από τα κτίρια του Πανεπιστημίου.

8.4. Ο βαθμός αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου)

Διαπιστώνεται ότι υπάρχει μια συνεχώς διευρυνόμενη χρήση των Τ.Π.Ε. στο φοιτητολόγιο, την έκδοση εγγράφων, τις βαθμολογίες, το αρχείο υποψηφίων των Π.Μ.Σ. κλπ. Η επέκταση της χρήσης των ΤΠΕ καθιστά απαραίτητη την πρόβλεψη τόσο για αναλώσιμα όσο και για τεχνικό προσωπικό συντήρησης του εξοπλισμού και του λογισμικού.

8.5. Ο βαθμός διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού

Υπάρχει μεγάλη διαφάνεια και αποτελεσματικότητα. Όλα τα σχετικά ζητήματα συζητούνται στις Γενικές Συνελεύσεις του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ..

8.6. Ο βαθμός διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων

Υπάρχει μεγάλη διαφάνεια και αποτελεσματικότητα. Όλα τα σχετικά ζητήματα συζητούνται στις Γενικές Συνελεύσεις του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ..

9. Συμπεράσματα

9.1 Τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης

9.1.1. Θετικά σημεία

Τα θετικά στοιχεία του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. είναι:

Η ταυτότητα της πόλης στην οποία βρίσκεται το τμήμα

Η Πόλη της Ρόδου είναι ένας τόπος ασφαλής, με ιδιαίτερα φυσικά και πολιτιστικά στοιχεία τα οποία δημιουργούν προϋποθέσεις για ευχάριστη διαμονή και φοιτητική ζωή.

Η ταυτότητα του τμήματος

Ένα από τα κυριότερα θετικά στοιχεία του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., είναι η διαμόρφωση μιας ιδιαίτερης ταυτότητας βασισμένης στις σύγχρονες επιστημονικές εξελίξεις. Με δεδομένο ότι ένας από τους κύριους στόχους του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. είναι η διαμόρφωση μιας ιδιαίτερης ακαδημαϊκής ταυτότητας, που να αποτυπώνεται τόσο στο διδακτικό, όσο και στο ερευνητικό, αλλά και το ευρύτερο ακαδημαϊκό και κοινωνικό έργο, το Τμήμα φαίνεται πράγματι να έχει διαμορφώσει μια τέτοια ταυτότητα, που είναι μάλιστα εμφανής, σε πολύ ικανοποιητικό επίπεδο, σε φοιτητές (προπτυχιακούς, μεταπτυχιακούς), διδάσκοντες και λοιπό προσωπικό, όπως φαίνεται μέσα από τις ακόλουθες διαστάσεις:

- ✓ Η ανάδειξη της σημασίας και του ρόλου της παιδικής (προσχολικής) ηλικίας για την ποιότητα της ενήλικης ζωής και για την κοινωνική διαχείριση των σχέσεων, των στάσεων και των συμπεριφορών.
- ✓ Η ισότητα των φύλων και ειδικότερα η παραγωγή και μετάδοση γνώσης γύρω από θέματα ισότητας ανδρών και γυναικών καθώς και η ευαισθητοποίηση της πανεπιστημιακής κοινότητας και της κοινωνίας γενικά στο θέμα αυτό.
- ✓ Η αξία της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, η σημασία των σεβασμού όλων των πολιτών και η σπουδαιότητα των κατάλληλων εναλλακτικών προσεγγίσεων για την ισότιμη ικανοποίηση των εκπαιδευτικών και κοινωνικών τους αναγκών.
- ✓ Το περιβάλλον και η αειφόρος ανάπτυξη και συγκεκριμένα η διερεύνηση των περιβαλλοντικών προβλημάτων που απασχολούν τον πλανήτη, η διαμόρφωση στάσεων και αντιλήψεων που προωθούν την αειφορία και η ανάπτυξη εκπαιδευτικών και άλλων προγραμμάτων που προωθούν τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και βοηθούν ώστε να διασφαλίζεται το επίπεδο ευημερίας της κοινωνίας στο παρόν και στο μέλλον.
- ✓ Οι νέες Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.) και ειδικότερα η εξασφάλιση πρόσβασης σε αυτές απ' όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας, η χρήση τους στην εξυπηρέτηση των κοινωνιών και η διερεύνηση των δυνατοτήτων που αυτές προσφέρουν στην εκπαιδευτική πράξη, στα σχολεία όλων των βαθμίδων και στην κοινωνία των πολιτών.

- ✓ Οι καινοτομίες στην εκπαίδευση και ειδικά η ανάπτυξη και εφαρμογή νέων μοντέλων που αφορούν είτε το εκπαιδευτικό σύστημα ως σύνολο είτε τη σχολική τάξη. (Στην κατηγορία αυτή εντάσσεται η προώθηση της ηλεκτρονικής μάθησης, η από απόσταση εκπαίδευση, η εξατομικευμένη μάθηση και ο σχεδιασμός εκπαιδευτικών προγραμμάτων προσαρμοσμένων στις ανάγκες κοινωνικών ομάδων)
- ✓ Η δια βίου εκπαίδευση, και συγκεκριμένα η διερεύνηση της σημασίας που αυτή έχει για την ανανέωση των γνώσεων και την εξασφάλιση της ανταγωνιστικότητας των εργαζομένων στην αγορά εργασίας καθώς και η προσαρμογή του Τμήματος στις εκπαιδευτικές και επιμορφωτικές απαιτήσεις που αυτή δημιουργεί ως νέο παράδειγμα.
- ✓ Προώθηση των αρχών της κοινωνίας των πολιτών, μέσα από ενθάρρυνση δράσεων εθελοντισμού, συμμετοχής και ενεργοποίησης σε θέματα που απασχολούν τις πόλεις και τις κοινωνίες.

Η ανάπτυξη του τμήματος και ιδιαίτερα ο σχεδιασμός, η οργάνωση και λειτουργία των ΠΜΣ

Στο Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., τα πέντε λειτουργούντα ΠΜΣ και ένα υπό έγκριση, στόχο έχουν να:

- (α) συμβάλλουν καθοριστικά στην προσφορά μεταπτυχιακών σπουδών σε επιστήμονες της αγωγής και άλλων κλάδων που επιδιώκουν αναβάθμιση της επιστημονικής, ερευνητικής και ακαδημαϊκής τους επάρκειας.
- (β) αυξάνουν την αποδοτικότητα του Τμήματος, αξιοποιώντας πλήρως τις υπάρχουσες υποδομές και το διαθέσιμο ανθρώπινο δυναμικό
- (γ) προσφέρουν στην κοινωνία και ειδικά στην τοπική κοινωνία τόσο σε ανθρώπινο κεφάλαιο όσο και σε άλλους τομείς
- (δ) βοηθούν στη λειτουργία του Τμήματος, καθώς κατά ένα μέρος «χρηματοδοτούν» το Τμήμα με βάση την ισχύουσα νομοθεσία απόδοσης μέρους των εσόδων από διδάκτρα για τις ανάγκες του Τμήματος.

Η ανάπτυξη ερευνητικών δραστηριοτήτων του Τμήματος

Στο Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. η εξασφάλιση ερευνητικών προγραμμάτων που φέρνει το Τμήμα στο πανεπιστήμιο Αιγαίου πρώτο σε αντίστοιχους προϋπολογισμούς συμβάλλει στα ακόλουθα:

- Στη δημιουργία πλαισίου ανάπτυξης της έρευνας από τα μέλη ΔΕΠ και τους συμβασιούχους διδάσκοντες/ουσες του Τμήματος
- Στην ανάπτυξη ενός δυναμικού ερευνητικού προφίλ του Τμήματος στο εσωτερικό και στο εξωτερικό.

9.1.2. Αρνητικά σημεία

Αρνητικά στοιχεία είναι :

- Η νησιωτικότητα (μεγάλη απόσταση από το κέντρο, υψηλό κόστος άρα μείωση της ελκυστικότητας)
- Η ανεπάρκεια των κτιριακών υποδομών
- Ο περιορισμένος αριθμός μελών ΔΕΠ και διδασκόντων /ουσών σε σχέση με τον αριθμό των φοιτητών/ριών σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο
- Η έλλειψη προσωπικού για διοικητικά και τεχνικά θέματα.

9.2.Ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία

9.2.1 Ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων

- Η πόλη της Ρόδου στην οποία βρίσκεται το Τμήμα αποτελεί θετικό στοιχείο, κυρίως για τη διεθνή παρουσία του και την ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών, αφού η Ρόδος αποτελεί ελκυστικό τόπο προορισμού διεθνούς τουρισμού και διαθέτει πολιτισμικό και φυσικό πλούτο. Το ΤΕΠΕΣ θα μπορούσε να επωφεληθεί διοργανώνοντας συνέδρια και μετακαλώντας διδάσκοντες/ουσες και υποδεχόμενο φοιτητές/ριες στα πλαίσια των προγραμμάτων ERASMUS.
- Η ταυτότητα του Τμήματος δημιουργεί ευκαιρίες για σπουδές με κατεύθυνση σε θέματα καίρια και εξαιρετικά ελκυστικά στο πεδίο των ανθρωπιστικών επιστημών, όπως τα ζητήματα φύλου και ισότητας, το περιβάλλον κλπ.
- Η ανάπτυξη ΠΜΣ, στα πλαίσια μάλιστα διαφορετικών εκπαιδευτικών προσεγγίσεων και προγραμμάτων, δίνουν την ευκαιρία σε σχετικά μεγάλο αριθμό επιστημόνων κάθε χρόνο να αποκτήσουν μεταπτυχιακούς τίτλους για την προσωπική και επαγγελματική τους ανάπτυξη, ενώ ταυτόχρονα προάγει τον ερευνητικό και εκπαιδευτικό χαρακτήρα του τμήματος.
- Η ανάπτυξη ερευνητικών δραστηριοτήτων δημιουργεί το πλαίσιο για τη διοχέτευση των ερευνητικών ενδιαφερόντων του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος.

9.2.2. Κίνδυνοι από τα αρνητικά σημεία

- Η ανεπάρκεια των υποδομών δημιουργεί προβλήματα στην ελκυστικότητα του Τμήματος. Όπως είναι γνωστό, το κτιριακό κέλυφος συμβάλλει καθοριστικά στη διαμόρφωση του προφίλ του πανεπιστημίου και στη σύνδεσή του με την κοινωνία.
- Ο περιορισμένος αριθμός μελών ΔΕΠ δημιουργεί υπερβολικό φόρτο εργασίας στους διδάσκοντες/ουσες με συνέπεια άλλες διστάσεις του έργου τους να μένει πίσω.
- Η έλλειψη προσωπικού για διοικητικά και τεχνικά θέματα έχει ως αποτέλεσμα να απασχολούνται μέλη ΔΕΠ με τα θέματα αυτά εις βάρος πιο ουσιαστικού έργου που θα μπορούσαν να κάνουν. Ενδεικτικά τα μέλη ΔΕΠ είναι εκείνα που ανάλαβαν στο Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. το διαχειριστικό κομμάτι της αξιολόγησης, σε βάρος άλλων αρμοδιοτήτων τους, με αποτέλεσμα η συλλογή και η επεξεργασία των στοιχείων να γίνεται δειγματοληπτικά. Αντίθετα, η ύπαρξη μιας αυτόνομης υπηρεσίας, που θα βοηθήσει το έργο της εσωτερικής αξιολόγησης θα αύξανε την εγκυρότητα των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης και θα κατέληγε σε ουσιαστικές προτάσεις βελτίωσης του Τμήματος.

10. Σχέδια βελτίωσης

Με βάση την παρούσα διαδικασία αξιολόγησης, η επίτευξη των στόχων του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., μέσα από τους συγκεκριμένους δείκτες, όπως αυτοί προσδιορίστηκαν από την ΟΜ.Ε.Α. (στηριζόμενη σε υλικό της ΑΔΙΠ) κρίνεται ικανοποιητική έως πολύ καλή. Ωστόσο, οι ιδιαιτερότητες του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. (π.χ. παιδαγωγικό περιφερειακό τμήμα), αλλά και το ίδιο το όραμα που αυτό έχει θέσει κάνουν αναγκαίες ορισμένες προτάσεις για βελτίωση. Συγκεκριμένα:

- Όσον αφορά στο διδακτικό έργο το Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., και με δεδομένο το στόχο να προσφέρει ευκαιρίες παρακολούθησης προγραμμάτων σε πολλαπλά επίπεδα (π.χ., προπτυχιακό, μεταπτυχιακό, σε επίπεδο επιμόρφωσης και δια βίου μάθησης των εκπαιδευτικών), **το διδακτικό έργο είναι απαραίτητο να υποστηριχθεί από περισσότερους/ες διδάσκοντες/ουσες**.
- Προκειμένου να βελτιωθεί περαιτέρω το γενικό και ειδικό ερευνητικό προφίλ του Τμήματος (το οποίο δημιουργείται ως κοινή συνισταμένη όλων των ερευνητικών προσπαθειών του), **το ερευνητικό έργο των διδασκόντων/ουσών πρέπει να υποστηριχθεί από:**
 - **Επαρκέστερες ερευνητικές υποδομές** (εργαστήρια κατάλληλα για την ανάπτυξη ερευνητικών δραστηριοτήτων, βιβλιοθήκη, εξοπλισμό σε Τ.Π.Ε., λοιπός εξοπλισμός, κλπ),
 - **Κατάλληλο βοηθητικό ερευνητικό προσωπικό** με σταθερή σχέση συνεργασίας
 - **Περισσότερες ερευνητικές ομάδες** πλαισιωμένες από υποψήφιους διδάκτορες, μεταπτυχιακούς και προπτυχιακούς φοιτητές.
- Με δεδομένο ότι σε ένα Τμήμα που ανήκει σε περιφερειακό Πανεπιστήμιο η **εξασφάλιση καλής ποιότητας φοιτητικής ζωής** αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό στόχο και προϋπόθεση για την ελκυστικότητα του τμήματος και του πανεπιστημίου, **είναι απαραίτητο οι φοιτητές/ριες να έχουν καλύτερες συνθήκες στέγασης** (δεν υπάρχει φοιτητική εστία), **σίτισης, μέριμνας, κοινωνική ζωής, περίθαλψης**. Είναι ακόμα απαραίτητο **να αναπτυχθούν οι θεσμοί εκείνοι που θα βοηθούν τους φοιτητές/ριες να βρουν εργασία ή να επιλύσουν προβλήματα που αφορούν στις σπουδές τους ή στην υπόλοιπη φοιτητική τους ζωή (π.χ. συμβουλευτική)**.
- Είναι απαραίτητη η εκπόνηση μελετών που αφορούν **στην αγορά εργασίας** (που δημιουργούν προϋποθέσεις για ομαλή ένταξη των αποφοίτων στην αγορά εργασίας και οδηγούν σε ευκολότερη επαγγελματική αποκατάσταση των φοιτητών/ριών).

- Με δεδομένο ότι η «ποιότητα» εξασφαλίζεται αφενός από την επάρκεια του ανθρώπινου δυναμικού –ακαδημαϊκού, ερευνητικού, διοικητικού, τεχνικού-αφετέρου από την **αρτιότητα των υποδομών, των οργανωσιακών δομών** και των διαδικασιών που υποστηρίζουν τον ανθρώπινο παράγοντα, είναι αναγκαία:
 - **η εξασφάλιση περισσότερων χρηματικών πόρων,**
 - **η επίλυση των προβλημάτων υποδομής και κυρίως η επίλυση του κτιριακού** με εξασφάλιση επαρκών χώρων κατάλληλων τόσο για τη διδασκαλία όσο και για την παροχή λοιπών υπηρεσιών (π.χ. φοιτητική στέγη) αλλά και η **αναβάθμιση της βιβλιοθήκης,** καθώς και η **διαρκής αναβάθμιση των υποδομών επικοινωνίας και Τ.Π.Ε. σε επίπεδο Ιδρύματος, Σχολής, Τμήματος αλλά και σε επίπεδο διδασκαλίας.**
 - **η εξασφάλιση επαρκούς αριθμού διδασκόντων (Δ.Ε.Π., 407/80)** και **βοηθητικού διδακτικού προσωπικού** καθώς και η **εξασφάλιση επαρκούς διοικητικού προσωπικού,** σε σχέση με το ανθρώπινο δυναμικό που δέχεται τις υπηρεσίες του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ..

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1Α : ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ 2009 - 2010

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_1Α
ΟΔΗΓΟΣ_ΣΠΟΥΔΩΝ_

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1Β : ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ «ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ »

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_1Β_
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΜΕΤΑΠ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 : ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ/ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
2_ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 : ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_3_ΠΡΟ
ΣΩΠΙΚΟ-ΦΟΙΤΗΤΕΣ_I

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 : ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_4_ΜΑΘ
ΗΜΑΤΑ_ΠΡΟ-ΜΕΤΑ.d

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5 : ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_5_ΕΡΩ
ΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ.doc

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6: ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_6_ΔΙΕ
ΘΝΕΙΣ_ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7 : ΕΘΝΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_7_ΕΘΝ
ΙΚΕΣ_ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.d